

Malenkostna pocenitev mlečnih izdelkov

Trgovci znižali marže

Marže za mlečne izdelke naj ne bi presegle 30 odstotkov nabavne cene.

Ljubljana - Mlekarnarje in trgovske organizacije so se pred grozno, da bo vlada posegla po administrativnem določanju cen tudi pri mlečnih izdelkih, dogovorile, da bodo mlekarnarje kljub povečanju odkupne cene mleka podražile le konzumno mleko, ne pa tudi mlečnih izdelkov, in da se bo trgovina odrekla delu zaslужka. Čeprav je trgovina včeraj, 16. marca, za petino zmanjšala marže, je vpliv na končno ceno dokaj skromen. Mlečni izdelki so se pocenili povprečno za vsega štiri odstotke - sir gauda iz Ljubljanskih mlekarn, na primer, s 590 na 567 tolarjev.

Združenje trgovine, ki deluje pri Gospodarski zbornici Slovenije, je na pobudo ministrstva za trgovino priporočilo trgovskim organizacijam, veliko- in maloprodajne marže za mlečne izdelke ne bi skupno presegle 30 odstotkov oz. da bi za posamezne izdelke veljale naslednje marže: za konzumno mleko 15-odstotna, za sterilizirano mleko 26-odstotna, za surovo maslo 28-odstotna, za smetano, jogurt in kisló mleko 20-odstotna in za sveži sir 22-odstotna. Trgovina naj bi mlečne izdelke, s katerimi se neposredno oskrbuje iz mlekarn, plačevala v 15 dneh od dneva nabave, izdelke, ki jih dobavlja prek trgovine na debelo, pa v 30 dneh.

Predstavniki trgovskih organizacij, med njimi je bil tudi Peter Sajovic iz kranjskih Živil, so na novinarski konferenci, ki jo je pripravilo zborniško združenje trgovine, opozorili na nevarnost vse širšega administrativnega določanja cen hrane in na nelogičnost, da država kljub veli-

kim presežkom mleka in velikim zalogam izdelkov v mlekarnah draži mleko (kot surovino). Težko je verjeti, da se mleka ne splača pridelovati, so dejali, saj se sicer količina odkupljenega mleka ne bi povečevala. (Več na 12. strani.)

● C. Zaplotnik

Kranj, 13. marca - V Kranju so oddajo davčnih napovedi za odmero dohodnine uredili kar v občinski avli, večje gneče ni, mnogi verjetno čakajo na zadnje dni marca. Davkarji svetujejo, naj preveč ne odlagajo, da se zadnje dni zaradi tega komu ne bi zataknilo in napovedi zaradi gneče ne bi mogel oddati, čemur seveda sledi kazen v višini 25.000 tolarjev. Še nekaj informacij o dohodnini lahko preberete na 10. strani. Foto: G. Sinik

Podpora Gospodinjski šoli v Adergasu

Velesovo, 16. marca - Javna tribuna v krajevni skupnosti Velesovo v kranjski občini minuli petek zvečer v dvorani v Adergasu je, če ne drugega, nedvoumno podprla idejo o Gospodinjski šoli v tem kraju. Res je, da je, kot je rekel minister dr. Peter Vencelj, ob kar precejšnjih željah po takšni šoli v Sloveniji, še precej nejasnosti, vendar izoblikovana je vendarle opredelitev, da naj bi bila to šola posebnega pomena. Kako idejo uresničiti, je po mnenju tako ministra Vencelja, kot predsednika izvršnega sveta Kranja Vladimirja Mohoriča, ta trenutek težje vprašanje. Ne v občini, ne v republiki, vsaj letos, za uresničitev ni denarja. Vendar pa tudi časa, po mnenju predsednika Mohoriča zaradi pričakovane reorganizacije občin v prihodnjih dveh letih ni veliko.

Prostor in kraj sta v Velesovem oziroma Adergasu vsekakor zelo primerna in lepo bi

bilo, da bi s takšno, vsaj na začetku enoletno šolo v Adergasu uspeli začeti. Za ureditev prostora, s čimer bi objekt v Adergasu dobil tudi gospodarja, si bodo prizadevali v občini, za program pa v republiki. Kar pa zadeva denar je bila ocena, da bi veljalo vključiti tudi druge resorje oziroma vire. Sicer pa je dve leti stara ideja na tribuni, ki so se je udeležili poleg krajanov, predstavnikov sosednjih krajevnih skupnosti tudi predstavniki strank v občini in člani izvršnega sveta občine, v njej pa so sodelovali poleg ministra za šolstvo in predsednika kranjskega izvršnega sveta še namestnica ministra za turizem Marija Bezavšek, minister za obrt Viktor Brezar, predsednik kranjske občinske skupščine Vitomir Gros in Marijan Kne z občinskega sekretariata za šolstvo, dobila podporo. Podrobneje bomo o tribuni še pisali. ● A. Zalar

STYLE
Neža®
TRGOVINA
s perilom in kozmetiko
Gregorčičeva 8, KRANJ

MEGAMILK

Ljubljanska banka

Gorenjska banka Kranj

GORENJC IN BANKA
FORMULA PRIHRANKA

V znamenju stavke

Pogajanja za socialni pakt so običajna, plače so ostale zamrznjene, kar je prizadelo zlasti nižje delavske sloje, kolektivna pogodba je ob državnem vmešavanju v plače neobvezujoča, socialne razmere na Slovenskem postajajo nevdružne, saj vlada nima niti gospodarskega niti razvojnega niti socialnega programa, brezposelnost se približuje številki 100 tisoč, vrh vsega pa ignorira sindikate in njihove zahteve po izboljšanju življenjskih razmer delavstva. Vsi ti razlogi so botrovali odločitvi svobodnih sindikatov, največje sindikalne organizacije na Slovenskem, za opozorilno stavko. Čeprav je med pogajanjimi za socialni sporazum z vlado med slovenskimi sindikati prišlo do razdora (posebej Tomšičev sindikat Neodvisnost se je izrazilo ogradilo od prej soglasnih skupnih stališč), jih je napoved svobodnjakov za dnevno opozorilno stavko znova združila. Interesi delavcev so namreč skupni vsem, ne glede na siceršnji sindikalni pluralizem in razlike zaradi prestiža. Že tako ljudje začnajo očitati, da imajo poleg slabe oblasti tudi zanič sindikate.

Ali to res drži, se bo izkazalo tudi ob jutrišnji stavki. Vprašanje je, kako bo učinkovala dnevna opozorilna stavka, ki ima podporo številnih sindikatov, vendar se ji bodo odzvali na različne načine. Poštarji ne bodo raznašali pošte, javni prevoz bo za dve uri zastal, komunalci ne bodo odvažali smeti, proizvodnja bo stala dve uri, tudi izvozniki z napetimi roki bodo ob koncu izmene ustavili stroje, v vrticah bo le varstvo, ne pa tudi vzgojnega dela. Toda povsod ne bo tako, ponekod bodo vendarle delali, kar učinkovitost stavke postavlja pod vprašaj. Se bo vlada zdržala in kaj ukrenila zoper siromašenje delavstva, ali pa bo za to potreben generalni štrajk s popolnoma ohromljenim življenjem? Ali pa se bo navsezadnje v splošni bedi in brezpravju delavsko nezadovoljstvo sponatno prelilo čez rob in tako dalo nezaupnico obema, oblasti in sindikatoma. ● D. Z. Žlebir

MERKUR
Kranj
NARAVA
UJETA V MARMOR
Izdelki MARMOR Hotavlje
po izjemno nizkih cenah v
MERKURJEVIH prodajalnah

GLASOVA
Danes STOTINKA
Zlata puščica Alenki Kavar
Cirilova četica plava rekorde

V dveh dneh dve pomembni zmagi

DELAVKE IN DELAVCI!

Že dolgo ni bilo tako hudo, kot je danes. Vsak dan težje je preživljati sebe in družino. Vsak dan več ljudi je brez dela. Oblast pa bolj skrbi za svoj položaj, kot za izhod iz krize. Vzvišeno zavrača pogajanja z delavstvom. Tragično in neodpuščljivo bi bilo, da bi bil od vseh zaželeni čas demokracije tudi čas revščine, brezposelnosti in brezpravnosti delavk in delavcev.

ČLANICE IN ČLANI, SIMPATIZERKE IN SIMPATIZERJI SDP!

Pridružimo se zahtevam opozorilne stavke slovenskega delavstva, ki so jih izoblikovali sindikati. SDP je za pravico delavk in delavcev do pravičnega zaslужka, za človeka vredno življenje, za zaščito pred brezposelnostjo in med njo, za so- upravljalne pravice in družbeno dostojanstvo vseh.

STAVKAJOČI! 18. MAREC 1992 BO DAN DELAVSKE SOLIDARNOSTI NA SLOVENSKEM!

SDP Kranj, Jesenice,
Radovljica, Šk. Loka,
Tržič

Zastopstvo za poljski
Impexmetal
Dolnov zastopnik
za ležaje

Kranj, 16. marca - Podjetje Dolnov iz Kranja je v četrtek, 12. marca, s poljskim Impexmetalom podpisalo pogodbo o zastopstvu za ležaje na območju držav bivše Jugoslavije, v Sloveniji pa bodo prodajali tudi druge blaga velikega poljskega izvoznika kovin.

Podpis pogodbe o ekskluzivnem zastopstvu je za kranjsko podjetje Dolnov vsekakor velik uspeh, direktor Peter Žibert pravi, da tudi izziv, saj je njihov prvi večji tuji posel. Impexmetal je leta 1990 na območju Jugoslavije prodal za 5,5 milijona dolarjev ležaje, lani je zaradi političnih razmer padel na 1 milijon dolarjev, svojo pisarno pa je doslej imel v Beogradu. Zastopstvo za vse države bivše Jugoslavije je zdaj prevzel Dolnov, centralno bo v Kranju, v Beogradu pa pri njihovem podjetju Beometal. Že prihodnje leto računajo na 2 milijona dolarjev prometa, kmalu pa naj bi ponovno dosegli 5 milijonov dolarjev.

Podjetje Dolnov bo prodajalo tudi druge izdelke poljskega Impexmetala, celotno črno in barvno metalurgijo, zlasti lakirano žiro in kable, v treh mesecih bodo v Kranju odprli konsignacijsko skladišče. ● M. V.

Glas gorenjskih
sindikatov

- Poziv k splošni opozorilni stavki 18. marca
- Delavkam in delavcem Gorenjske
- Stavkovne zahteve: Kaj hočemo
- Položaj delavcev je nevdružne
- Pomoč pri davčni napovedi
- Usposabljanje sindikalnih zaupnikov v podjetjih
- Razvrščanje delavcev v gospodarstvu
- Sindikalna lista

Glas gorenjskih sindikatov danes na dveh straneh! Stran 6 in 7.

cafe restaurant
Cankarjeva 1
64000 Kranj
Tel. 221-567

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

MIHA NAGLIČ

Kaj se kuha v Beogradu?

Ocenjujmo ga tako ali drugače, razvoj na srbski politični sceni vzbuja pozornost prve vrste. Tolikanj napovedovani in tako težko pričakovani 9. marec (nas) je sicer razočaral; za njim je prišel le deseti. Mitingi tudi v Srbiji niso več tisto, kar so bili; zborovanje opozicije je minilo v skoraj evropski maniri in happening, ki so ga študentje zastavili pri vodnjaku na Terazijah, ni vžgal. Prava bizantinska "skrivnost" pa je skrita v ugibanju, ki ga je sprožil vrli Slovenec: kaj je z Miloševićem? Po uradni verziji se je nekaj dni pred devetimi poškodoval v prometni nezgodi in si pretresel možgane. Po neuradni pa naj bi mu prav na ta način preprečili, da bi zapustil Beograd...

Bodi tako ali drugače, med Srbi je mogoče marsikaj in srbska zgodovina potrjuje, da to ljudstvo svojim "voždom" kadar so ga le-ti razočarali, ni prizanašalo. Spomnimo se samo Črnega Jurija-Karadorda ter Mihajla in Aleksandra Obrenovića. Prvega so 1817 med spanjem pobili s sekuro, nakar je Milan Obrenović njegovo glavo odril, jo nasolil in napolnil z bombažem ter postal sultanu v dar. Drugega so 1868 ubili med sprehodom po Košutnjaku, tretjega pa so 1903 ustrelili in vrgli skozi okno. Dinastiji sta se menjali, stranke tudi, stalna so bila le sredstva: orožje in sila. Evropsko naravnani del srbske opozicije, ki ga vodi Vuk Drašković, se sicer sklicuje na liberalno tradicijo srbske meščanske politike iz časov Petra I. in Nikole Pašića, vendar ta ne odtehta prevladujoče "manire" nastilja, voluntarizma in avanturizma. Zato ne bi bilo nič čudnega, če bi tudi Miloševića, izrazitega predstavnika nasilne usmeritve, doletela sila.

Sicer pa: kaj nas to sploh briga?! Verjetno bi marsikateri Kranjec to pisanje komentiral prav s tem vprašanjem. Pa nas! Posebno tiste, ki so prizadeti zaradi prekinitve gospodarskih stikov in prometnih tokov. Balkan je bil od nekdaj zanimivo tržišče. Tukajšnji narodi niso mogli ali znali razviti uspešnega gospodarstva, hkrati pa so bili vedno nagnjeni k trošenju "na veliko". Srbi še posebej; svojevrstni hedonizem, širokogrudnost ruskega dvora in krepko izžemanje ozemelj, katerim so zagospodarili po 1918 - vse to jih pač ni spodbujalo k lastnim gospodarskim naporom. Čemu bi delali, če lahko "gospodarijo" tudi drugače?! Tu se pač razlikujemo in zato smo šli narazen. Gospodarske vezi in stike pa bi kazalo vseeno obnoviti.

Slovinci smo ujeti v dihotomni način političnega razmišljanja: ali-ali, ali Dunaj ali Beograd. In ne oboje. Ko smo šli z Dunaja v Beograd, smo že vedeli, zakaj; ne le zaradi kulture in politike, ampak tudi zato, ker smo iz avstrijskega juga postali jugoslovanski sever. Ko smo se nato vrnili v Ljubljano, se nismo samo zaradi politike in kulture; bolj zato, ker smo izračunali, da po Savi v obliki dajatev odteče več kot se vrne v obliki plačil za blago in storitve. In če zdaj slovenski razumniki zapiše, da je preimenovalje Titove ceste v Dunajsko znamenje slovenskega hlapčevstva ("hlapčevska Dunajska cesta sredi Ljubljane", Jaša L. Zlobec, Delo, 7. marca 1992), ostaja pač ujet v omenjenem razločevanju. - Čemu ne bi hodili kar po obeh? Po Dunajski in po Dolenjski namreč, na Dunaj in v Beograd? Ceste, ki peljejo iz mest, naj se kar imenujejo po krajih, v katere venomer vodijo in ne po politikih, ki se menjajo. Narobe in "hlapčevsko" bi bilo šele, če bi Titovo preimenovali v Franc Jožefovo...

Res pa je tudi, da Dolenjske ne kaže preimenovali v Zagrebško ali Beograjsko - čeprav je promet po njej močno odvisen od tega, kaj se bo (zgodilo na omenjeni relaciji). Vonjave iz beograjske kuhinje navajajo k slutnji, da so sedanji garnituri dnevi šteti. Če bodo v Beogradu prevladali ljudje, ki so pripravljene s sosedi občevati kot s sosedi, brez sile in "nadmudrivanja", potem bo tudi zveza za Beograd via Zagreb spet oživela. Postanka na dveh mejah (bo)sta res sitna, a prijetnejša od vkopavanja in negotovosti.

IZ SKUPŠČINE

Jutri in v četrtek čaka poslance nadležno usklajevanje na pol sprejetih zakonov

Na rešetu zunanja politika

Zunanje ministrstvo bo poročalo skupščini o lanskem delu, vlada pa predlaga v sprejem elemente zunanje politike po mednarodnem priznanju s posebnim poudarkom na odnosih s sosednjimi državami.

Ljubljana, 17. marca - Kup medzborovsko neusklajenih zakonov raste. Četrtekova seja družbenopolitičnega zbora ga ni bistveno zmanjšala, saj je bilo po opoldanskem kosilu s sklepčnostjo konec. Zbor je sprejel Zakon o ustanovitvi Visoke pomorske in prometne šole v Piranu (doslej je bila v Piranu višja šola) in tako je država Slovenija dobila Visoko pomorsko in prometno šolo v Piranu, kar je skladno s pomorsko usmeritvijo naše države in opredeljitvijo, da ostane pomorsko in prometno pomembna država.

Večina drugih predlaganih zakonov pa gre v usklajevanje. Družbenopolitični zbor ga bo začel že jutri in nadaljeval v četrtek, ko sta sklicana tudi zbor občin in zbor združenega dela. Na usklajevanje in sprejetje čakajo predlog za izdajo zakona o posebnih dajatvah pri uvozu in izvozu kmetijskih pridelkov in živil, sprejetje in dopolnitev komaj sprejetega zakona o prometnem davku, kjer na bi vlada dobila proste roke pri davku na živila in nekatere druge izdelke, pa zakoni, ki zadevajo odvetništvo in uvedbo notariata, Družbo za zavarovanje in financiranje izvoza Slovenije, odmrznitev plač, organizacijo in delovanje davčne službe ter plače v javnih vzgojno-izobraževalnih zavodih. V razpravo gre tudi predlog odloka o ustanovitvi skupščinske komisije za nadzor varnostne službe obrambnega ministrstva.

V četrtek pa bosta zbor združenega dela in družbenopolitični zbor obravnavala slovensko zunanje politično problematiko s posebnim poudarkom na odnosih s sosednjimi državami. Zbor občin je ob tem že razpravljal. ● J. Košnjek

GORENJSKI GLAS

Ustanovitelj in izdajatelj: Časopisno podjetje GORENJSKI GLAS KRANJ

Uredniška politika: neodvisni nestrankarski politični informativni poltrednik s poudarkom na dogajanjih na Gorenjskem / Predsednik Časopisnega sveta: Ivan Bizjak / Direktor in glavni urednik: Marko Valjavec / Odgovorna urednica: Leopoldina Bogataj / Novinarji in uredniki: Helena Jelovčan, Jože Košnjek, Lea Mencinger, Stojan Saje, Darinka Sedej, Vilma Stanovnik, Marija Voltjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrž-Zlebit, Andrej Zalar, Štefan Žargi / Oblikovanje: Igor Pokorn / Tehnično urejanje: Ivo Sekne, Mirjana Drakler, Nada Prevc / Lektoriranje: Marjeta Vozlič; Fotografija: Gorazd Šinik / Tisk: Podjetje DELO - TCR, Tisk časopisov in revij, Ljubljana / Uredništvo: Moše Pijadeja 1, telefon: 211-860, 211-835, telefax: 213-163 / Naročnine, uprava, propaganda, oglasi: Bleiweisova 16, telefon: 218-463, telefax: (064) 215-366 / Mali oglasi: telefon: 217-960 - sprejemamo neprekinjeno 24 ur dnevno na avtomatskem odzivniku; uradne ure: vsak dan 7.-17.00; / Časopis izhaja ob torkih in petkih. Cena izvoda 35 SLT. Naročnina: trimesečni obračun - naročniki imajo 20% popusta. Za tujino: letna naročnina 140 DEM. Oglasne storitve: po ceniku. Prometni davek po stopnji 5 odstotkov, (mnenje RMI 23/27-92).

Cesta in kamnolomi v Lipniški dolini - da ali ne?

Domačini obljublajo "SAO Krajino" in blokado ceste

"Če cestarji do 1. maja letos ne bodo začeli z obnovo ceste od Kamne Gorice do križišča pri lipniški šoli, se bodo krajanje petih krajevnih skupnosti Lipniške doline odločili za popolno blokado ceste in za ustanovitev "SAO Krajina - desni breg Save."

Podnart, 12. marca - Občinski odbor socialistične stranke Radovljica je v četrtek zvečer pripravil v domu kulture v Podnartu javno tribuno z naslovom Cesta in kamnolomi - da ali ne. Vprašanje je za krajanje petih krajevnih skupnosti Lipniške doline še posebej aktualno, saj že dvajset let poslušajo obljube o obnovi ceste. Cesto jim je obljubila stara oblast, obljublja jim jo nova, vendar vedno nekaj "pride vmes" ali je denar bolj kot v Lipniški dolini potreben kje drugje. Krajanje, ki se še naprej vozijo po dotrajani in nevarni cesti, so sili obljub (zadnje so občinski možje in drugi "delili" na javni tribuni aprila lani) in zdaj pravijo: "Dost! mamo! Ne dovolimo, da se še naprej kdo norčuje iz nas. Od blokade ne odstopimo, četudi pride sam Peterle!"

Javna tribuna je, kot kaže, krajanje petih krajevnih skupnosti, ki ustvarjajo približno petino družbenega proizvoda občine in so znani po tem, da so velik del infrastrukture zgradili s samoprispevkom in prostovoljnim delom, spet postavila na trdna tla. Obnova prvega od štirih odsekov ceste skozi Lipniško dolino, od Kamne Gorice do križišča pri šoli, ni v letošnjem republiškem načrtu, v republiki pa bolj kot zaprtju kamnoloma v Vrčici, kar zahtevajo krajanje in občina, razmišljajo o širitvi ali celo o odprtju novega. Zakaj tako in ne, kot je bilo krajanom obljubljeno še pred letom dni, je na javni tribuni poskušal pojasniti Andrej Berčič z republiške uprave za

ceste, ki je dejal, da je bil začetek obnavljanja odseka ceste od Kamne Gorice do križišča pri šoli sicer v lanskem načrtu, vendar pa občina pri urejanju zemljiških zadev ter pri pripravljanju potrebne dokumentacije ni bila dovolj hitra in zato z deli ni bilo mogoče začeti. Še več: republika je radovljiško počasnost "kaznovala" tako, da ceste ni uvrstila v letošnji načrt, ampak se bo treba spet prizadevati, da bi prišla v načrt vsaj za leto 1993. Ko so krajanje zagrozili z blokado ceste, jim je Andrej Berčič sicer svetoval, da bodo s tem malo dosegli oz. da bodo dosegli več, če bodo poskušali prek poslancev prepričati finančnega ministra, da bi v "cestarsko vrečo" primak-

nil še denar za lipniško ceste. No, nasvet je ob tem, da finančni minister verjetno komaj čaka, kdo ga bo še prišel prositi za denar, kaj slaba tolažba! Kar zadeva kamnolom, se bo po Berčičevih besedah treba odločiti: ali bo Slovenija eruptivni kamen uvažala s Hrvaške ali celo iz Avstrije ali pa ga bo pridobivala doma. Študija, ki so jo izdelali v republiki, je pokazala, da so najboljše možnosti za pridobivanje tovrstnega kamna prav v Kamni Gorici. Cestno podjetje Kranj je ob tem republiki dalo pobudo, da bi kamen pridobivali v jamskem kopu, saj bi se s tem izognili širjenju ekološke rane in masivnemu miniranju.

Janko Jan, ki je v radovljiškem izvršnem svetu odgovoren za prostorsko urejanje, je del krivde za to, da obljube o začetku obnavljanja ceste skozi Lipniško dolino niso izpolnjene, naprtil političnim razmeram v državi (osamosvajanju); sicer pa je priznal, da vseh dokumentov, potrebnih za legalno in zakonito obnavljanje ceste, še ni, bodo pa v kratkem. Kar zadeva kamnolom, se bo

občina prizadevala za njegovo zaprtje in za sanacijo, za katero bo morala nekaj denarja prispevati tudi republika. o Bogdan Drinovec, direktor Cestnega podjetja Kranj, je dejal, da "cestarji" že imajo sanacijski načrt, ki pa predvideva sanacijo šele po končanem izkoriščanju, in da je cestno podjetje v zadnjih dvajsetih letih vse svoje obljube izpolnilo. Janez Cengle je v imenu petih krajevnih skupnosti Lipniške doline zavrnil obtožbe o tem, češ da bi bila dolina sama kriva zato, da se obnova ceste ni začela že lani; zagrozil pa je tudi z odstopom vodstev KS in napovedal, da bo "plaz odstopov" segel tudi izven Lipniške doline. Marko Bezjak je bil konkreten: "Če republika rabi eruptivni kamen, naj za to nekaj vloži v Lipniško dolino - obnovi ceste, prispeva za ostalo infrastrukturo, plačuje rento!" Za nekaj dobre volje je na tribuni poskrbel krajan, ki se je v imenu avtomobilistov, avtokleparjev in avtoličarjev (tragikomično) "zahvalil" cestarjem za to, da je cesta skozi Lipniško dolino še naprej slaba. ● C. Zaplotnik

37 delavcev dobilo 8.000 tolarjev odpravnine

Vsi delavci Izolirke so še vedno na cesti

Jesenice, 16. marca - Med manjšimi jeseniškimi podjetji je šla najprej v likvidacijo jeseniška Izolirka. Hala je danes še vedno prazna, vsi delavci pa še vedno na Zavodu za zaposlovanje. Odpravnino so jim izplačali brez zamudnih obresti.

Pred dvema letoma je šla jeseniška Izolirka v likvidacijo in na cesti je ostalo 37 delavcev, od katerih še danes ni nihče zaposlen. Vsi so na Zavodu za zaposlovanje, od 31. januarja pa od Zavoda za zaposlovanje ne morejo več pričakovati materialne pomoči. Obrat Izolirke na haldi Železarne je prazen in neuporablen že dve leti.

Že pred dvema letoma so se delavci obrnili na sodišče združenega dela v Kranju, v prepričanju, da jim pripada odpravnina po sindikalni listi. Ko so bili še v delovnem razmerju, so marca sprejeli sklep, da se jim odplača odpravnina in so svojo

zahtevek priglasili kot terjatev v likvidacijskem postopku. Sodišče je odločilo, da je Izolirka Ljubljana dolna vsakemu delavcu odplačati po 8.878,10 tedanjih dinarjev s pripadajočimi zamudnimi obrestmi od prenehanja delovnega razmerja dalje. Tako namreč določa 277. člen zakona o obligacijskih razmerjih, saj se zamudne obresti obračunavajo od dne, ko je posameznemu delavcu prenehalo delovno razmerje. Zamudne obresti je bila Izolirka dolžna plačati tudi delavki, ki je šla invalidsko v pokoj in ji je pripadala pravica do nagrade ob upokojitvi in to v višini 2.165,20 dinarjev...

Delavci so čakali in čakali in končno dočakali trenutek, ko jim je stečajni upravitelj po posredniku minuli četrtek v bifeju Špecerija izročil teh 8.000 današnjih tolarjev. In nič več: nobenih zamudnih obresti, ki jih je določilo sodišče!

Vsi delavci so prišli in vsi so vzeli denar in povedali, kako težko živijo. Niti jih ni tako motilo, da so jim denar podelili tako rekoč kar na cesti, saj jim pride prav sleherni dinar. Motilo jih pa je, da ni bilo obresti, ki jim pripadajo, kar pa bodo zdaj uveljavljali preko svojega pravnega zastopnika. Slišali smo tudi marsikatero grenko: je bilo tedaj treba, da je Železarna Jesenice tako rekoč naglala jeseniško Izolirko iz Železarne? Kaj ima Železarna od tega sedaj? Je bilo pošteno, da je Izolirka z njihovim

denarjem zgradila obrat Češnjek, potem so jih pa preprosto z načrtovanim stečajem vrgli na cesto? Delavci tako brezpravnost kot so danes v Sloveniji niso nikdar bili...

Ne le, da je ljubljanska Izolirka s podelitvijo te pomankljive odpravnine v bifeju še bolj ponižala že tako ponižane nekdanje delavce, lahko se vprašamo tudi o moralni ljubljanski Izolirke, ki odpuščenim delavcem noče izplačati tistega, kar jim pripada. Lahko nas je samo strah podjetnikov, ki plujejo po tej Sloveniji na jadrnih takih nemoralnih odnosov. V Evropi, kamor si tako zelo želimo, bi pravna država v takih primerih poskrbela za sankcije, če pa ne, bi se podjetniki s takimi »prijemni brčkone na trgu kaj hitro sami onemogočili... ● D. Sedej

Grenke izkušnje pri odkupu stanovanj

Kovinski opremi Mojstrana so stanovanja le breme

Jesenice, 16. marca - Jeseniška občina se je pri odkupu stanovanj že opekla, zato ne namerava - in tudi ne more - odkupiti enajst stanovanj Kovinske opreme Mojstrana. Dovolj grenkih izkušenj s stanovanji Iskre Unitel na Blejski Dobravi.

Kovinska oprema Mojstrana je jeseniški občini ponudila v odkup enajst stanovanj, ki so v blokkih na lokaciji v Mojstrani in na Hrušici. Sekretariat za urejanje prostora pa je ponudbo odločno zavrnil, saj stanovanjski zakon ne predvideva nakupa zasedenih stanovanj. Zakon sicer dopušča možnost za prenos stanovanj na republiški ali občinski stanovanjski sklad, vendar se tak prenos ureja s posebno pogodbo, ki se glasi le na neodplačan prenos. To pomeni, da lastnik določi in

svoja stanovanja brez zahteve za plačilo prenese na drugo pravno osebo. Zakonodajalec je omogočil lastnikom stanovanj, ki so jim bila le v breme, da se po tej določbi znebijo neprodanih stanovanj, prav tako pa tudi njihovega kasnejšega vzdrževanja in prenavljanja. Zato je uzakoni možnost neodplačanega prenosa stanovanjskih enot na stanovanjski sklad občine ali republike.

Na sekretariatu za urejanje prostora jeseniške občine tudi pravijo, da stanovanjski zakon

točno določa način porabe sredstev kupnin prodanih stanovanj, sredstev stanovanjskih najemnin ne glede na to ali se je sploh formalno stanovanjski sklad. Jeseniška občina bo morala poskrbeti za sredstva za gradnjo socialnih stanovanj in za sredstva za plačilo razlike do pogodbeno določene najemnine in ostalih stroškov, za sredstva za prenavljanje stanovanj in za sredstva za vračilo revalorizirane vrednosti plačane lastne udeležbe ter končno za sredstva za izplačilo odpravnine za vrnjeno stanovanje.

Pri sekretariatu ob tej ponudbi KOOPA Mojstrane opozarjajo tudi na to, da naj bo v poduk napaka iz preteklosti, ko je moral sklad solidarnosti pri nekdanji samoupravni stanovanjski skupnosti odkupiti 22 zasedenih stanovanj Iskre Unitel pod parolo finančne konsolidacije podjetja. To podjetje pa se ni konsolidiralo, marveč privatiziralo v korist posameznikov in v škodo zaposlenih žensk. ● D. Sedej

Zimski pohod na Porezen

Cerkno, 16. marca - To nedeljo, 22. marca, bo sedemnajsti zimski pohod na Porezen. Pohod je organiziran v spomin na padle v boju na Poreznu in okolici v dneh 24. in 25. marca 1945. Na Porezen bo moč priti iz Cerknega, iz Železnikov, z Jesenic ali Petrovega brda. Na vrhu Porezna bo ob 11. uri komemoracija s prižigom žare in polaganjem venca. Pohod na Porezen bo ob vsakem vremenu, organizacijski odbor pa priporoča vremenu primerno obleko in obutev. Koča na Poreznu je oskrbovana, pohodnikom pa bo na voljo tople čaj. ● (vs)

STRANKARSKE NOVICE

Večina je obupala nad sedanjo vlado Šesterica išče novega premiera

Na sestankovanju pretekli teden so se dogovorili, da se bodo o morebitnem novem skupnem mandatarju odločili ta teden, po seji komisije za ustavna vprašanja, ki je bila včeraj in je obravnavala možnosti izvedbe parlamentarnih volitev.

Ljubljana, 17. marca - Da sedanja vlada Lojzeta Peterleta ni ma več večine v parlamentu, je sedaj dokončno jasno. Podpora so ji dokončno odrekli še Zeleni Slovenije, Socialdemokratska stranka in Slovenska ljudska stranka. Nastal je blok šestih strank, sicer programsko različnih, ki imajo v družbenopolitičnem zboru slovenskega parlamenta, ki je izraz politične strukturiranosti Slovenije, 46 poslancev od 80, to je večino. Te stranke so Slovenska ljudska stranka, Liberalno-demokratska stranka, Zeleni Slovenije, Socialdemokratska stranka, Socialistična stranka Slovenije in Demokratska stranka. V tej družini ni prenoviteljev, ki so po nekaterih glasovih ujaljeni, ker niso bili povabljeni k sodelovanju, čeprav so najmočnejša opozicijska stranka v parlamentu. Premier Lojze Peterle ima oporo še v Stranki slovenskih krščanskih demokratov, v Narodnodemokratski stranki in Liberalni stranki. Ta teden bo jasno, kaj bo storila nova koalicija. Če bodo volitve junija (o tem se je včeraj odločala skupščinska ustavna komisija), se utegnejo veži med temi strankami zrahljati, če pa bodo kasneje, bo prvi korak šesterice strank, ki jim znajo pritegniti še neodvisni, nov mandatar. Del teh strank, posebej Ljudska stranka, nima nič proti sodelovanju s krščanskimi demokrati, vendar brez Lojzeta Peterleta, ki je očitno zaigral vse karte možne podpore, Zeleni pa so ob obračanju hrta sedanji vladi povedali, da to ni sovraštvo do krščanskih demokratov, kar se pogosto sliši, ampak so obrnili hrbet Peterletu, ki ni več kos nalogam.

Na dan prihajajo tudi imena možnih kandidatov za mandatarja. Dr. Janez Drnovšek je še vedno aktualen. Zeleni so predlagali dr. Petra Tanciga, sedanjega ministra za znanost in tehnologijo, vendar so dogovorno pripravljene glasovati tudi za drugo ime. V igri je tudi dr. Jože Pučnik, ki bi, kot je sam dejal, nalogo prevzel samo v skrajni sili. Janez Janša je možnost mandatarstva zavrnil, objavilo pa se je tudi ime socialistične poslanke Darje Lavtižar - Belder. Morda pa ima še kdo kakšnega skritega aduta v stilu mag. Marka Voljča, ki ga je bilo pretekli teden mogoče večkrat srečati in poslušati v Ljubljani. ● J. Košnjek

Pogovor o delu tržiške mladine

Tržič, 17. marca - Pojutrišnjem, 19. marca 1992, ob 14. uri bo v mali sejni sobi tržiške občinske skupščine pogovor o delu Urada Republike Slovenije za mladino. Delo te ustanove, ki je organizirana pri ministrstvu za šolstvo in šport, bo predstavil Mirko Vaupotič. Predstavniki mladih liberalnih demokratov iz Trziča Vasja Roblek pa bo opisal koncept ustanovitve in organizacije takšnega urada v Trziču. Kot je predvideno, bi v njem razreševali problematiko mladih, skrbeli za dopolnilno izobraževanje in si prizadevali za navezavo stikov z mladimi Slovenci v zamejstvu. ● S. Saje

Socialistična stranka in socialdemokratska unija Združitev za novi levi blok

Ljubljana, 13. marca - Danes sta Predsednik Socialistične stranke Slovenije Viktor Žakelj in predsednik Socialdemokratske unije dr. Rastko Močnik podpisala sporazum o sodelovanju in namenih, po katerem naj bi se stranki na bližnjih kongresih združili. Kot motiv za take korake sta najvidnejša predstavnika omenila željo po oblikovanju nove levsredinske stranke in s tem povečanja vpliva te misli v Sloveniji. Novonastala zveza ne bo zaprta za povezovanje z drugimi strankami s podobnimi programi, pomeni pa korak k razbistritvi slovenskega političnega prizorišča obremenjenega z velikim številom pretežno nerazpoznavnih strank. Znano je, da je Socialistična stranka zastopana v parlamentu, Socialdemokratska unija pa je nastala po volitvah, vendar so v njene vrste pristopili kar trije republiški poslanci. Sporazumeli so se, da bodo poslanci SDU poslej delovali v poslanskem klubu Socialistov, do formalne združitve strank na kongresih pa bodo organi obeh strank zasedali skupaj. ● S. Z.

Stranka demokratične prenove

Lastninsko dogovarjanje pod mizo

Ljubljana, 13. marca - Vsi Demosovi poskusi pri lastninski zakonodaji so propadli, ker so bili vsiljeni. Ko je že vse kazalo, da je razpadajoči Demos spoznal, da je za rešitev tega vprašanja potrebno sodelovanje vseh strank, so se začeli pogovori o lastninski zakonodaji za zaprtimi vrati, v katerih sodelujejo tudi tisti, ki so nasprotovali dogovorom iz Polje in kritizirali vlado, prvi v izjavi Stranka demokratične prenove. Javne zadeve, usodne za vse državljanke, so se pri nas sprivatizirale do take mere, da so strankarske kupčije osnova za reševanje. Zato zahtevamo, da so v dogovore o lastninjenju vključene vse stranke. ● J. K.

Slovenski krščanski demokrati

Ustanovljena Slovenska ženska zveza

Ljubljana, 14. marca - Slovenska ženska zveza je prva od interesnih zvez, ki jih bodo Slovenci krščanski demokrati ustanovili na osnovi svojega statuta. Stranka s tem potrjuje svoje zavezanje za enakopravnost žensk na vseh področjih. Prva predsednica Slovenske ženske zveze je Milica Šturm, organizacija pa bo delovala na osnovi krščanskega etosa. ● J. K.

Slovinci smo se vendarle pojavili na celovškem sejmu gostinstva in turizma Gast 92

Ambrozy in Haider nista odklonila našega vina

Še vedno skromno slovensko zastopstvo na celovškem sejmu gostinstva in turizma Gast, ki bo končan jutri, in slovi kot največji tovrstni srednjevropski sejem, je bilo ugodno sprejeto in ima tudi politično težo, saj nas je večina le začela obravnavati resneje in drugače kot ostali del bivše Jugoslavije.

Celovec, 14. marca - Da je prve ure sejma ob vходу na celovško sejmišče na drogu visela jugoslovanska zastava, je bil očitno resen namen spodsrljaj organizatorjev, saj so jo po opozorilu zelo hitro zamenjali s slovensko. Vendar je to še vedno eden od znakov, da Evropa, pa tudi neposredna sosesčina, še pozablja, da ne meji več na Jugoslavijo, ampak na samostojno Slovenijo, o kateri pa je bilo te dni v Celovcu slišati kar spodbudne besede. To postaja počasi značilnost Zahodne in Srednje Evrope in ne le Avstrije. Ljudje, ki se dobro razumejo na te stvari, vedo povedati, da so nas le začeli jemati kot samostojno in zaupanja vredno državo, na katero se lahko gospodarsko in politično računata tudi v prihodnosti. Zato ni čudno, da so ljudje, ki so bili pred tem na berlinski turistični borzi, v Celovcu pripovedovali, da bo letos marsikdo prišel k nam tudi zato, ker bi se rad sam prepričal, kje smo in kakšni smo, javnost zdrav, iz katerih je običajno prihajalo k nam največ ljudi, pa je sploh politično naklonjeno terjala od svojih vlad, naj Slovenijo priznajo. DPredsednik celovške sejemске

družbe Walter Dermuth je v osrednjem govoru na sobotni otvoritvi sejma, ki se razteza na 34.000 kvadratnih metrih, posebej izrazil veselje, da je med 80 novimi razstavljalci, ki so našli pot v Celovec, tudi sosednja mlada država Slovenija. Ker se večina politikov po otvoritvi sprehodi po sejmu in tudi tako nabira svoje volilne točke, predvsem pa pretehtano izbira, kateremu razstavljalcu nameni več časa in pozornosti in kateremu manj, smo bili Slovenci v soboto med tistimi, ki smo bili deležni več pozornosti. Namestnika koroškega deželnega glavarja dr. Zernatta dr. Peter Ambrozy in dr. Jörg Haider na našem osrednjem razstavnem prostoru v hali 12 (del razstavljalcev je bil ločeno na drugih lokacijah) nista odklonila vina iz jeruzalemske kleti, skupaj z dr. Haiderjem pa se je na našem prostoru kar nekaj minut zadržala tudi tretja podpredsednica avstrijskega zveznega parlamenta in kandidatka svobodnjaške stranke za predsednika Avstrije dr. Heide Schmidt. Pa tudi sicer je bilo na sejmu za naš nastop po besedah razstavljalcev presenetljivo veliko zanimanje. Koroška in koro-

ški turizem, po moči tretji v Avstriji za Tirolsko in Salzburško, sploh veliko gradi na tej panogi, očitno pa je do razvoja tega sejma v osrčju Alpe - Jadrana, kot sami poudarjajo, tudi dunajskim zveznim oblastem, saj ga je prišla odpreti državna sekretarka za gradbeništvo in turizem dr. Maria Fekter s pooblastilom zveznega gospodarskega ministra dr. Wolfganga Schüssela.

Brez celovite predstavitve Bleda

Če bi šlo vse tako, kot je bilo zamišljeno, bi bil slovenski oziroma gorenjski nastop na Gastu popolnejši in zato učinkovitejši. Ideja, da bi se celovito predstavil Bled, pa morda še Kranjska Gora in Bohinj, je padla v vodo. Tako je bil na sejmu z Bleda samo Hotel Lovec, ki je razstavnim prostor delil s Steklarsko šolo iz Rogaške Slatine in rogaškimi zasebnim steklarjem Francem Sajkom. Razstavnim prostor pa jim je omogočila celovška trgovska družba Breimpeks, katere lastnik je Christian Breznik. "Na ravni poslovne skupnosti smo se dogovarjali za skupen organiziran nastop, vendar nismo prišli skupaj. Zato smo šli sami, ker smo prepričani, da je treba biti zraven in se pojaviti, saj je Bled blizu Koroške," je povedala direktorica Hotela Lovec z Bleda Ljudmila Potočnik.

Dvanajst zasebnih in družbenih firm se predstavlja na 100 kvadratnih metrih velikem razstavnem prostoru Slovenije. V desetih dneh pred začetkom sejma je kranjska območna gospodarska zbornica po pooblastilu

Socialdemokratski večer v Trziču

Kako rešiti domače težave

Tržič, 15. marca - Za sinočno srečanje so tržiški socialdemokrati izbrali temo z naslovom Delo tržiške vlade. Glede na poprej zastavljena pismena vprašanja so gostje manj govorili o tem in več o perečih problemih domačinov. Za njihovo reševanje so pokazali zanimanje tudi obiskovalci, žal pa se jih je tokrat zbralo komaj trinajst.

Tržiški župan Peter Smuk je govoril predvsem o vprašanih zaposlovanja. Lani so v Trziču na novo zaposlili 282 oseb, od tega 13 pripravnikov. Poleg tega je 71 pripravnikov na plačilni listi zavoda za zaposlovanje. Težave brezposelnih so reševali s sofinanciranjem pripravništva za 89 oseb, z raznimi tečajji za 31 udeležencev, usposabljanjem 4 invalidov, pripravo 10 ljudi na zaposlovanje in vključitvijo 20 oseb v javna dela. Ob tem so trem podjetnikom dodelili finančno pomoč za odpiranje novih delovnih mest. Kot je med drugim seznanil udeleženec srečanja župan Smuk, med približno 1130 brezposelnimi prevladujejo nešolani in priučeni delavci; takih je kar 672. Pri zaposlenih imajo v Trziču najslabšo izobrazbeno sestavo na Gorenjskem.

Predsednik izvršnega sveta Francišek Meglič je predstavil delo pri odpravi občinskih stanovanj. Doslej so prodali okrog 130 stanovanj različnih velikosti, pri čemer se je večina kupcev odločila za takojšnje plačilo. Denar iz stanovanjskega sklada bodo porabili za izgradnjo novih stanovanj, subvencioniranje najemnin, revitalizacijo mestnega jedra in pripravo raznih planskih dokumentov. Upravljanje občinskega stanovanjskega fonda so zaupali kranjski stanovanjski zadrugi, ki je sposobna poskrbeti tudi za večja popravila.

Direktor tržiškega komunalnega podjetja Ladislav Srečnik je opisal problematiko cen komunalnih storitev. Kot je med drugim dejal, imajo veliko stroškov z vzdrževanjem skoraj 90 kilometrov vodovoda in 60 različnih vodovodnih objektov. Razen tega potrebujejo denar za razvoj; pri vodovodu je najprej na vrsti izgradnja večje akumulacije na Brezjah, pri kanalizaciji pa nadaljnja izgradnja glavnega kolektorja in priprava dokumentacije za čistilno napravo. Glede na tako zahtevne naloge je tudi ob sorazmerno visokih cenah denarja premalo za hitro uresničitev načrtov.

Nekoliko drugače je o denarju spregovoril Pavel Gros iz občinske davčne uprave, ki je pojasnil vse naloge okrog zbiranja letošnjih davčnih napovedi. V Trziču jih pričakujejo od 9 do 10 tisoč, vendar si od večine zavezancev, z olajšavami ne obetajo veliko denarja. Poseben problem pa je, da se tudi od drugih davkov vrača iz republike vse manj denarja občinam.

Celo v kulturi se vse vrtilo okrog denarja, je med drugim ugotovila Zvonka Pretnar iz tržiškega zavoda za kulturo in izobraževanje. Kot je ocenila, ga v Trziču vse preveč porabijo za uradniška opravila, za dejavnosti - naj bodo amaterske ali poklicne - pa ga je vedno premalo. Zato bi namesto obreganja ob vložena sredstva v označitev 500-letnice trških pravic v Trziču vsem priporočila razmislek, kako s tem povečati svoj ugled in obenem najti tudi ekonomske koristi.

Čeprav je v dvorani gasilskega doma do konca srečanja ostalo le še deset obiskovalcev, zanimanja za razpravo ni manjkalo. Manj so spraševali in več sami razmišljali o razlogih za slabo izobrazbeno sestavo prebivalstva, o novih možnostih zaposlovanja, o morebitnem preoblikovanju tržiške občine in še čem. Ob skupni ugotovitvi, da je kljub majhnosti v tržiški občini mnogo lepot, so ocenili, da je bilo doslej preveč prezrtvo prav to bogastvo. V prihodnje bi kazalo izluščiti iz njega vsak košček posebej, da bi premagali sedanjo gospodarsko revščino. ● Stojan Saje

Spoštovani novinarji

Kako pomembna je časnikarska informacija za promocijo in razvoj turizma neke dežele, Avstriji že nekaj časa dobro vedo. Formirali so zvezno promocijsko agencijo Oesterreich Werbung z dr. Klausom Lukasom na čelu, ki načrtno skrbi za promocijo avstrijskega turizma v javnih medijih v državah, iz katerih prihajajo turisti v Avstrijo in v tistih, kjer slutijo, da utegnejo najti potencialne goste. Zavedajo se, da je medijska informacija učinkovitejša od raznih prospektov in drugega gradiva, čeprav se zavedajo, da časnikarji pač iščejo za bralce, poslušalce in gledalce zanimive stvari, te pa so večinoma negativne. Zato pa se je treba truditi, da ne bo priložnosti za novinarjevo slabo besedo. Na sejmu Gast so organizirali poseben strokovni simpozij na temo informiranja v turizmu. Komunikacija bo osnovna za razvoj turizma, vendar to, da eden govori, drugi pa samo posluša, ni komunikacija.

Javna tribuna o položaju delavcev na Gorenjskem

Veliko problemov lahko reši le privatizacija

Strajk, ki je napovedan za 18. marca, je izrazito politični. Ponekod v pripravah nanj sodelujejo tudi direktorji.

Radovljica, 13. marca - Je bil samo petek, trinajsti dan v mesecu, kriv, da se je javne tribune o položaju delavcev v gospodarstvu na Gorenjskem udeležilo skupaj z gosti vsega dvanajst ljudi ali pa je bila udeležba le odraz politične apatije delavstva, ki ob strankarskih peripetijah hoče "manj iger in več kruha".

Naj bo tako ali drugače! Namesto javne tribune (pripravila sta jo sindikat Neodvisnost in DZS-Narodna demokratska stranka) je bil pogovor za skupno mizo, ki se ga je od dveh napovedanih gostov, dr. Andreja Umeka, prorektorja mariborske univerze in predsednika gospodarskega sveta DZS - Narodne demokratske stranke, in Franca Tomšiča, predsednika sindikata Neodvisnost, udeležil le prvi, dr. Umek, ki je med drugim dejal, da je edina rešitev za nakopičene gospodarske probleme pametna in poštena privatizacija oz. vzpostavitev normalnega trikotnika: lastnik - menedžer - zaposleni. V stranki se ne strinjajo s predlogom, da bi pri nakupu delnice z 90-odstotnim popustom delali razlike in da bi jih tisti z boljimi zasluži lahko kupili več kot oni s slabšimi. Dokler družbeno premoženje ni olastinjeno, morajo biti plače vodilnih javne. Zakon o konkurenčni klavzuli je pomanjkljiv, ker delavskemu svetu podjetja daje možnost, da direktorja "oprosti" tovrstne klavzule in mu omogoči ustanovitev zasebnega podjetja. Kakor hitro to stori, je velika nevarnost, da pride do divje privatizacije ali do druge oblike oškodovanja družbenega premoženja. Andrej Šter, podpredsednik DZS - Narodne demokratske stranke, je dejal, da je med zahtevami štrajka, ki je napovedan za 18. marca, prvič v zgodovini delavstva tudi zahteva po tajnosti plač. Pri nas se več ljudi ukvarja s tem, kako bi razgrabili družbeno premoženje, kot pa s tem, kako bi ga zaščitili. Če se bomo še dolgo dogovarjali o privatizacijskem zakonu, ne bo kaj lastniniti. Štrajk, ki ga organizirajo svobodni sindikati, je izrazito politični, je dejal Leon Peterčič in poudaril, da štrajk organizirajo tisti, ki vladi preprečujejo izvedbo privatizacije in drugih sprememb. Ker delavci zahtev ne morejo nasloviti na lastnike, ker jih pač ni, jih bodo na vlado. Miro Kozelj je povedal, da ponekod v pripravah na štrajk sodelujejo tudi direktorji. Anton Skrab ocenjuje, da delavci še nikdar niso bilo tako brez pravic, kot so zdaj, in da nekaterim celo ugaja, da so brezposelnost. Ob tem, da prejemajo socialno pomoč, na veliko šušmarijo, delajo na črno v Avstriji in podobno. Volko Bernard, predsednik gorenjskega sindikata Neodvisnost, je največ govoril o razmerah v Železarni, med drugim je dejal, da bi v hladni valjni na Koroški Beli lahko zaslužili po 2500 do 3000 mark na mesec, če bi bili samostojni. Slišali smo tudi, da bodo v Železarni obdržali samo donosno proizvodnjo in da se slabo piše Jeklarni I, Zičarni in Zebljarni oz. več kot tretjini zaposlenim. ● C. Zaplotnik

Za koga?

Marsikdo, tudi med tistimi, ki so danes v občinah in v republiki "zadolženi" za turizem, se vedno ni najbolj prepričan, ali so turistična društva pri nas za naprej potrebna ali ne. Ob tržni naravnosti si jih je pravzaprav zaradi dosedanjega načina dela težko zamišljati. Vendar pa bi se, ko gre beseda o turističnem društvu, morali najbrž vprašati drugače.

Nekateri so prepričani, da je turizem v Sloveniji izključno in samo le gost. In to gost, ki bo polnil z denarjem po eni strani kraj oziroma bivalni prostor z okoljem ter državo. In zakaj naj bi bila potem potrebna še nekakšna turistična društva. Če je povsod tako, da gost po vsem svetu, ki "počne" takšen ali drugačen turizem, predvsem troši in prinaša na ta način dobiček, potem je povsem nesmiselno v to ponudbo "ilačiti" še nekakšna turistična društva, ki so zaradi zahtev, da potrebujejo celo nekakšen denar za delovanje, prej nadležna, predvsem pa ne v sodijo v prav noben okvir tržne naravnosti.

Računica bi bila celo utemeljena in vsakomur razumljiva, če ta turizem in predvsem "ta gost", ki "zganja" najrazličnejše oblike turizma, ne bi bil predvsem zelo "muhasi". Ni mu dovolj samo, kako je postrežen, kakšna je soba, izbirčen je s trgovinami, jezi se, kadar ne more početi kaj slabemu vremenu primerne, če so slabe ceste, poti, če je okolica nadomestilo smetišču, če ga ljudje "ne vidijo"... In kaj imajo pri tem turistična društva? Na prvi pogled nič, sicer pa vse. Vse pa zato, ker turistična društva niso namenjena zgolj in samo zadovoljnim gostu, ampak še kako tudi urejenemu kraju in zadovoljnemu domačinu. Ob zadovoljnem domačinu pa vemo, da so trije "neznanci" že lahko pevski zbor. ● A. Žalar

Samozvani anketar - Radovljica - Na sedež Društva upokojencev Radovljica prihajajo posamezni upokojenci z vprašanji, zakaj neko Društvo terja odgovore na neko anketo, ki jo izvaja lepo oblečen mladenič med 23. in 25. letom po domovih upokojencev. Seveda so bili v vodstvu Društva presenečeni, saj niso vedeli nič o tej akciji. Mladenič, kot kaže, najraje prihaja k osamljenim upokojenkam in upokojencem in se pri tem spretno povabi v hišo. Med vnaprej pripravljenimi vprašanji si ogleduje stanovanje, poizveduje še za drugimi podatki in to vse v imenu Društva upokojencev Radovljica. Predsednik Društva Stanko Adam zato opozarja, da člani ne nasedajo takšnim in morebitnim podobnim "anketarjem". Zaključek je torej enostaven: Društvo ne izvaja nobene ankete, "anketarja" pa prijavi policijski postaji. ● (jr)

Tisoč ur drsanja - Kranj - Prejšnjo nedeljo je bila na kranjskem drsališču končana drsalna sezona, ki je trajala od novembra lani. Kljub iztrošenosti naprav za vzdrževanje umetnega ledu, med celotno sezono ni bilo okvar in je drsališče obratovalo neprekinjeno ves čas. Največ ur, kar 430, je v sezoni uporabljal led Hokejski klub Triglav, na drugem mestu je bila z 220 urami Trim liga, na tretjem s 150 rekreacija, skoraj 100 ur je odpadlo na športne dneve in nekaj deset ur so bili na ledu tudi otroci iz kranjskih vrtcev. Posebnost minule sezone je bila, da Poslovno prireditveni center za obratovanje drsališča ni zaračunal cene, ki bi prinašala dobiček, marveč je skušal pokrivati zgolj normalne oziroma vzdrževalne stroške. Še več, s pomočjo Zavarovalnice Triglav sta sejem in Programski svet sejm med božičnimi in zimskimi počitnicami omogočila tudi brezplačno drsanje. Ob končani drsalni sezoni v Kranju pa upravljalci drsališča že zdaj napovedujejo, da bo do prihodnje sezone treba razrešiti več vprašanj. Glavno bo vsekakor zagotovitev normalnega obratovanja zaradi iztrošenosti naprav zaradi dosedanjega obratovanja. Če bo tudi prihodnjo sezono hokej imel prednost pred drugimi športi, bo treba poskrbeti tudi za dodatno opremo na drsališču. Sicer pa ne bi bilo presenečenje, če bi se na ledu predstavile tudi nekatere druge rekreativne dejavnosti. ● (až)

Zborovanje planincev - Jesenice - Minuli teden v petek je bil v restavraciji Kazina na Jesenicah občni zbor Planinskega društva Jesenice. Društvo je po številu članstva med najmožnejšimi, poleg osnovne dejavnosti pa člani skrbijo tudi za več postojank. Še posebno veliko dela imajo z gradnjo Erjavčeve kočice na Vršču. ● (rj)

Jožefov sejem - Jesenice - V soboto se je na Jesenicah spet začel tradicionalni Jožefov sejem, ki je bil doslej na različnih lokacijah, od lani pa na prireditvenem prostoru na Čufarjevem trgu. Tudi letos sejem, ki bo odprt do 19. marca, prirejata Turistično društvo Jesenice in Kovinar. Prireditelja sta si še posebno prizadevala, da bi bila letošnja prireditev po ponudbi in organizaciji čimbolj privlačna. Na sejmu sodeluje okrog 100 razstavljalcev iz Slovenije in Hrvaške. ● (rj)

Gasilska odlikovanja - Skofja Loka - Predsedstvo Gasilske zveze Slovenije je odlikovalo tudi nekaj gasilcev iz Skofje Loke. Plamenico I. stopnje je dobil Anton Čemažar iz GD Jelovica, plamenico II. stopnje pa Jože Rutar, Janez Miklavčič in Božo Masnec iz Industrijskega gasilskega društva Jelovica. ● (ip)

Ciprese so posajene - Prejšnjo soboto je v Cerkljah pod Kravcem potekal še tretji del letošnje velike akcije za ureditev pokopališča. Po odstranitvi starih cipres, ureditvi in pripravi tal za nove sadike, so potem posadili še 1600 novih sadik. Akcije se je udeležilo okrog 70 krajanov iz vseh krajev pod Kravcem. Da bo pokopališče v celoti urejeno, jih zdaj čakata še ureditev pokopališkega zidu in obnova strehe na stari mrtnišnici. Vodstvo krajevne skupnosti in pokopališka uprava se vsem, ki so podprli akcijo in sodelovali pri dosedanjih delih, zahvaljujejo. Hkrati pa upajo, da se bodo kraji odzvali tudi pri naslednjih akcijah za dokončno ureditev pokopališča. - Foto: P. Močnik

O cesti Hotavlje - Kopačnica že 15 let

Mi eno, občina pa dve tretjini

Vsa leta smo delali in tudi danes smo pripravljeni. Vendar pa se ta cesta ne ustavi v Kopačnici in ne moremo se tudi strinjati, da so naše potrebe Miklavževe želje.

Kopačnica, 16. marca - Niso sicer povedali, kolikokrat že so sedli skupaj, da bi se dogovorili za usposobitev, kot so zapisali v vabilo, ceste Hotavlje - Kopačnica, vendar pa so na sestanku v sredo s predstavniki občine v Kopačnici v krajevni skupnosti Gorenja vas nedvoumno poudarili, da si za cesto prizadevajo že 15 let. Vedno so bili odgovori, da prav tisti hip ni denarja, da je kriza, naj malo počakajo. In tako so dočakali, da se je število domačinov še bolj zmanjšalo. Pa so sicer vedno radi prijeli za delo, saj so na primer v zadnjih petnajstih letih za mostove, elektriko, telefon, za ceste, za preskrbo z vodo... naredili več kot 10 tisoč delovnih ur in prispevali denar ter material.

Za cesto, pravzaprav za 2,2 kilometra dolg makadamski odsek med Hotavljami in Kopačnico so pripravljene prispevati in delati tudi sedaj. Vendar pa so užaljeni, da zdaj, ko so toliko časa čakali, ko so sami že toliko naredili, ko gre nena zadnje za cesto, ki se ne konča v Kopačnici, saj je bila včasih celo regionalna in pomembna povezava z idrijsko občino (pa tudi v trenutku, če se na cesti skozi Sovodenj kaj zgodi, bo spet glavna), in ko gre nena zadnje za nenavadno dolg odsek za 60 krajanov v 19 domačinah, da bi morali problem reševati po merilih, ki so za tovrstne kategorizirane (a doslej vedno krajše) ceste v občini.

Polovico sami, polovico (načrtovana sta v osnutku proračuna

potrebna izjema. Naj da občina dve tretjini, sami pa da bodo zagotovili eno tretjino oziroma dva milijona.

Zemljišče ob cesti odstopajo, sami bodo zbirali eno leto 3 odstotke od osebnih dohodkov, kmetje pa prav tako. Delali bodo, kot so ob vsaki akciji, ki jih zadnjih petnajst let ni bilo malo. Na ta način najbrž tudi občini oziroma poslancem v skupščini ob glasovanju ne bi smelo biti preveč težko, predvsem pa ne nerazumljivo, da ne gre za izjemo, da se bodo morda nekakšni vplivni posamezniki vozili potem po asfaltu. Gre za ljudi, in tudi iz drugih krajev, naprej od Kopačnice in tudi iz sosednje KS Trebja. Res je, da Kopačnica ni višinsko območje in da tudi ni uvrščena med demografsko ogrožene, vendar pa je prav tako res, da njim in tudi drugim urejena cesta veliko pomeni za obstoj in razvoj prednostno opredeljenega turizma v občini.

Najbrž ne bi bilo predsedniku izvršnega sveta Vincenciju Demšarju, ki je udeležbo zaradi zadržanosti na sestanku opravičil, pri utemeljevanju

Proslavili so 20-letnico društva

"Želeli smo ohraniti bajerje"

Kokrica pri Kranju, 16. marca - S svečano akademijo, ki so se je poleg članov turističnega društva v dvorani kulturnega doma na Kokrici v soboto zvečer udeležili tudi predsednik Turistične zveze Slovenije Marijan Rožič, predsednik kranjske občinske skupščine Vitomir Gros, predstavniki gorenjske in občinske turistične zveze in turističnih društev v občini, je Turistično društvo Kokrica proslavilo 20-letnico delovanja. Bogato 20-letno delo društva je nekako simboliziral tudi pester kulturni program, v katerem so sodelovale domače skupine.

Na akademiji v soboto so podelili tudi več priznanj ob 20-letnici društva.

Čeprav je sedanjí predsednik društva Janez Rihter v govoru ugotovil, da si je društvo ob ustanovitvi zastavilo "zelo ambiciozen program, ki na žalost še danes ni v celoti uresničen," je vendarle res, da se je društvo z danes več kot 500 člani vsa ta leta ne le potrjevalo,

ampak tudi živelo z ljudmi in krajem in s svojo dejavnostjo ustvarjalno prispevalo tudi k osnovnemu cilju: urejenosti kraja. Brez Turističnega društva in njegovih prvih pobudnikov bi najbrž bile danes Bobovške jame drugačne, kot so. Brez društva se danes tudi ne bi mogli pogovarjati, kakšen naj bo Bobovek v prihodnje, da bo zadovoljeval tako domačine, in tiste številne po Sloveniji, ki ga zaradi dosedanjih dejavnosti tudi poznajo, in da bo tudi ohranjal naravno ravnotežje. In prav Turističnemu društvu gre nenazadnje zasluga, da so bogat program na akademiji popestrili pevci, mladi in starejši folkloristi, recitatorji, glasbeniki in potem še ansambel Kranjski kvintet. V krajevni skupnosti jih resnično ni treba skrbeti, kako sestaviti program ob različnih priložnostih.

Prvi predsednik društva Jernej Teropšič pravi, da je zado-

voljen, ker so uspeli, da Bobovške jame niso bile zasute z odpadki. "Če bi kje drugje v Evropi imeli takšni jezerci, bi ob njih zrasel hotel. Mi smo si želeli le ohraniti to, kar je bilo, in urediti okolico. Takrat je v prizadevanjih za odločitev, da bajerji

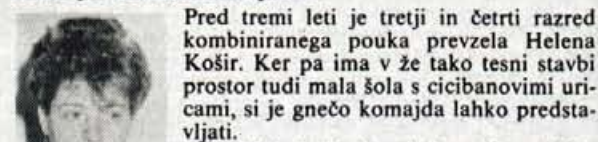
ostanejo, zelo pomagal tudi Peter Finžgar." Franc Kern, ki je že 20 let v upravnem odboru društva, pa je prepričan, da bo še kar lepo število članov, ki so pripravljene marsikaj narediti tudi prostovoljno. "Denar ni

vse. To, kar smo naredili, v društvu nismo naredili zaradi služba in denarja. Največje za dovoljstvo pa je, da smo ohranili jezerci. Kakorkoli že bo v prihodnje, nekaj se bo okrog bajerjev Bobovku prav gotovo vedno dogajalo, da pa bomo na ta način ohranili urejen kraj, je bil vedno glavni cilj in namen."

Ob jubileju so v soboto podelili tudi več priznanj. Bronaste plakete Turistične zveze Slovenije, ki jih je podelil predsednik TZS Marijan Rožič, so dobili Peter Škofic, Ivica Drnovc, Franc Venc, Tone Bačič in Ivan Stenovec. Društvo pa je podelilo priznanja Krajevni skupnosti, Gasilskemu društvu Moškemu pevskemu zboru Francu Kernu, Jerneju Teropšiču, Ivanu Lužovcu, Ivu Pivku in Tonetu Pleši. Upravni odbor pa je s sklepom o podelitvi priznanja presentil tudi sedanjega predsednika Janeza Rihterja, ki pa je sicer v govoru napovedal, da bo v kratkem prepustil funkcijo novemu predsedniku. ● A. Žalar

Gneča v stari šoli

Podljubelj - Še pred tremi leti sta bila v Poljubelju le dva razreda osnovne šole, učenci tretjega in četrtega razreda pa so se vozili v Tržič. Potem pa so se stvari spremenile: podljubeljska šola je postala spet večja za dva razreda. Seveda pa je ostalo pri kombiniranem pouku.

Pred tremi leti je tretji in četrti razred kombiniranega pouka prevzela Helena Košir. Ker pa ima v že tako tesni stavbi prostor tudi mala šola s cicibanovimi uricami, si je gnečo komajda lahko predstavljati. "Malo lažje sicer je letos," pravi Helena Koširjeva, ki s kolegico Ahačičevo "kroti" osnovnošolce, Tatjana Malovrh pa ima male šolarje. "Stavbi so namreč dozidali vetrolov, v katerem je zdaj garderoba, tako da je gneče vsaj malo manj. Toda razredi so ostali enako veliki: v prvih dveh razredih je dvanajst učencev, v tretjem in četrtem pa je dvajset učencev. To, da se ne vozijo v Tržič najmlajši osnovnošolci, je že dobra stvar, vendar pa ostajajo po štiri leta v tesnih in nefunkcionalnih prostorih domače šole. V kraju si že vrsto let prizadevajo, da bi šola dobila ustreznejše prostore. Že to, da je stavba stara sto let, pove veliko o bivalnih pogojih otrok."

Kaže, da se bodo o novi stavbi za šolo v Podljubelju pogovarjali še dolgo, morda ne ravno toliko časa kot doslej - vse povojno obdobje. Bodo pa zagotovo še naprej tudi v tako skromnih razmerah skušali z otroki narediti kar največ. Njihova dramska skupina, že dolga leta je njihov pokrovitelj tržiška Lepenka, vsako leto pripravi najmanj eno predstavo, s katero gostujejo tudi po Tržiču, ne le v domačem Podljubelju. Obe učiteljici, Koširjeva in Ahačičeva sta mentorici te skupine: letos sta s svojimi malimi gledališčniki še posebej zadovoljni - povabljeni so namreč na Gorenjsko srečanje otroških gledaliških skupin. ● L. M.

INTEGRAL
TRŽIČ

V BRATISLAVO!

26. marca 1992 organiziramo enodnevni izlet v Bratislavo. Odhod avtobusa bo 26. marca 1992 ob 22. uri z avtobusne postaje v Tržiču. Za potnike iz Kranja je predvidena brezplačna povezava z avtobusom, ki ima odhod proti Tržiču ob 21.25. Vsi imetniki mesečnih, polletnih ali celoletnih vozovnic Integral Tržič, ki posedujejo navedene vozovnice najmanj tri mesece, imajo pri udeležbi izleta 10% popusta. Povratek iz Bratislave je predviden 27. marca 1992 ob 16. uri s prihodom v Kranj v zgodnjih jutranjih urah.

CENA IZLETA JE SAMO 1.350.00 SLT

Prijavite se lahko do vključno 24. marca 1992 v: Integral Tržič urad v Kranju na Maistrovem trgu 11 od 11. do 15. ure ali po telefonu 217-867. Ali pri Integral Tržič Prediniška 1 v Tržiču tel. 50-394.

Torek, 17. marca 1992

Stavka opozarja na nevzdržne socialne razmere

Revščina gnezdi v slovenskih domovih

Plače so zamrznjene, cene divjajo, vlada se ne zmeni za naraščajočo socialno stisko, zato sindikati napovedujejo opozorilno stavko.

ogajanja za sklenitev socialnega pakta so zastala, vlada in sindikati niso prišli skupaj. Skupnega jezika niso našli niti slovenski sindikati. Kljub poprejšnjim nesoglasjem (prestižnega značaja) so se pobudi svobodnih sindikatov za opozorilno stavko pridružili tudi drugi, razen Neodvisnosti KNSS. Slednji stavki pripisujejo politični pomen, pobudniki pa zatrjujejo, da gre za vnovično resno opozorilo vladi in parlamentu, da končno sprejmeta konkretne ukrepe zaustavitve revščine, naglega podvajanja nezaposlenosti in širitve drugih negativnih socialnih posledic, ki so plod neurejenih gospodarskih razmer.

Ker sta se za opozorilno stavko odločili obe sindikalni centrali, se pravi Zveza svobodnih sindikatov Slovenije in Konfederacija sindikatov 90, v kateri je povezana tudi velika večina članic Sveta kranjskih sindikatov, so tudi slednji pozivali k izvedbi stavke. Odziv v podjetjih je bil različen, od temeljito pripravljenega stavkovnega scenarija, kakršne poznajo na zahodu, do omahljivosti, leče prevozniki, smetarji, trgovci si ne moremo privoščiti dveurnega zastoja... Nedvomno pa se stavki bolj goreče odzivajo tisti, kjer se kopičijo tudi notranji problemi in zaradi nizkih plač in težkega življenja tudi brez sindikalnih napovedi tli nezadovoljstvo.

Kako bodo jutri stavkali pogled na Gorenjskem in kako občutijo naraščajoče delavsko nezadovoljstvo?

Mirko Rakuš, predsednik sindikata v LIP Bled: »Pridružujemo se stavki, saj smo tudi v naši tovarni nezadovoljni, ker plače niso skladne s kolektivno pogodbo. Plače so za vse pretnizke, vodstvo se drži edinole dogovora o roku izplačil. Dostajajo bile plače še vselej devet delovni dan v mesecu. V podjetju je 1100 zaposlenih, prizadevamo si tudi za sklenitev podjetniške kolektivne pogodbe. Toda kako jo bomo spravili v življenje, kdo nam bo jamčil njeno izvajanje.«

Petrina operacija na Japonskem je bila uspešna

Tisoč žerjavov je prineslo srečo

Jesenice, 16. marca - 16-letna Petra Divjak, dijakinja jeseniške gimnazije, se je po uspehi operaciji srečna vrnila z Japonskega domov! Ta novica je najbolj razveselila vse tiste, ki so v izjemno odmevni humanitarni akciji Radia Triglav prispevali denar, da je Petra na Japonsko sploh lahko odpovala.

Ob Petri je bila vseh 44 dni na Japonskem njena mama Zvonka Divjak, ki je pripovedovala:

»Moj najljubši dan v življenju je bil tedaj, ko mi je japonski zdravnik sporočil, da je operacija popolnoma uspešna! Petra je zbolela za izjemno redko boleznijo bele rase, za boleznijo moya - moya, ki jo zdravijo le na Japonskem. Zanimivo je, da mi je pred operativnim posegom japonski zdravnik povedal vse najslabše: opozoril me je na same slabše in hude posledice, ki bi nastale v primeru neuspešne operacije.«

Ne Petra in ne jaz ne moreva prehaliti ljubeznivosti in prijateljnosti dveh zdravnikov, ki sta Petro zdravila, zdravstvenega oseba tokijske klinike in vseh Slovencev, ki živijo v Tokiju in ki so Petro vsak dan obiskovali. Sama sem stanovala precej daleč stran od klinike za nevrokirurgijo, kjer se je zdravila Petra, zato, ker je bilo stanovanje tam cenejše. Ko sem se vsak dan zjutraj vozila k Petri v bolnišnico in zvečer odhajala, sem nekoliko spoznala tudi življenje v Tokiju. Moram reči, da so moje izkušnje odlične: Japonci so pridni, čisti in spoštovanja vredni ljudje, povsod je velik red, nikjer čakanja. Je pa hrana in vse po vrsti za naš standard zelo drago, medtem ko imajo Japonci seveda visok standard.

Zdravniki, osebje in bolniki so Petro zelo lepo sprejeli; zdravnik se je vsak dan z njo, in drugimi pacienti, zelo podrobno ukvarjal in jo pripravil na operacijo. V veliko veselje ji je bilo, ker so bili izjemno pozorni tudi vsi Slovenci, ki so zvedeli, da je v bolnišnici. Gozrd Vilhar, ki je živel na Jesenicah in zdaj poučuje na japonski šoli, je prinesel tisoč papirnatih žerjavov, ki so jih za Petro izdelali učenci in ki pomenijo srečo. V tem času se je na Japonskem mudil tudi naš zunanji minister Dimitrij Rupel, ki je Slovenec - med drugim tudi mene - povabil na večerjo v tokijsko restavracijo. Ko je zvedel, zakaj sem v Tokiju, je za Petro zaželel, da bi čimprej okrevala...

Zdaj Petra redno jemlje tablete in zdravila za krepitev žil in srca in proti epilepsiji, decembra pa je ponovni pregled na kliniki. Se enkrat, pravi Zvonka Divjak, ki je telefonistka v jeseniški Železarni, bi se rada od vsega srca zahvalila tisočim dobrim ljudem, ki so prispevali denar za operacijo. Se kako se zavedam, kako so danes visoki stroški, a mnogi so vendarle dali, zato bom vsem dobrim ljudem hvaležna do konca življenja...« ● D. Sedej

ko se ne pridružujemo zgolj znanim skupnim sindikalnim zahtevam, pač pa bi radi opozorili tudi na notranje probleme. Eden od njih je, denimo, neustrezna sistemizacija del, ki ji nasprotuje četrtna zaposlenih, pa neustrezna razmerja v kolektivnih pogodbah, ki niso prilagojena panožni. Naš sindikat stalno odpira probleme, zato pri direktorju ni dobro zapisan, ta podpira svobodni sindikat. Naš sindikat je med drugim dal tudi pobudo za odpravo delavskega sveta, ker za stopa le interese vodstva, ne pa tudi delavcev, čeprav sestoji tudi iz predstavnikov delavstva.«

Zeljko Lipanovič iz Iskra TEC: »Pridružili se bomo opozorilni stavki, ker podpiramo skupne zahteve. Sicer pa smo v novem

Odprti telefon

Kdaj in kako v pokoj

Ljubljana, marca - Mislili smo, da bomo že z novim letom 1992 odhajali v pokoj pod novimi, strožjimi pogoji, vendar je slovenska skupščina novi zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju sprejela šele marca, veljati pa bo začel 1. aprila.

Upokojenci so ga težko čakali, saj jim bo za kanček izboljšal pokojninske prejemke, ker jih bodo po novem sprotnje usklajevali. Se zaposleni, zlasti tisti tik pred pokojem ali kandidati za prej dokaj liberalno predčasno upokojevanje, pa se nad njim nič kaj ne navdušujejo. Starost, pri kateri bodo izpolnili pogoje za upokojevanje, bo zlagoma višja in naposled se bomo upokojevali stari 63 in (ženske) 58 let. Tudi predčasna upokojevanja bo manj, saj ga zakon dovoljuje le izjemoma, predvsem v primerih tehnoloških presežkov. Pač pa prinaša možnosti dokupa študijskih let in obdobja vojaščine.

Novosti pa je še več in te nedvomno zanimajo sedanje in prihodnje upokojevanje. Za vprašanja s področja upokojevanja ter pokojninskega in invalidskega zavarovanja bosta ta teden odprti tudi telefonski številki v našem uradništvu, in sicer 211-860 in 211-835. Vprašajte, odgovore pa vam bodo dali strokovnjaki s tega področja, ki jih bomo aprila povabili za javno okroglo mizo Gorenjskega glasa, zapis o njej pa objavili v eni aprilskih številki.

Vabimo vas k sodelovanju! ● D. Ž.

Brez dela vsak deseti Gorenjec

Kranj, marca - Najnovejši podatki kranjske enote zavoda za zaposlovanje nam kažejo, da je bilo na Gorenjskem januarja brez dela že 10.064 ljudi.

Med njimi je bilo 4860 žensk, 1284 iskalcev prve zaposlitve, 3541 starih do 26 let, 3373 takih, ki so delo izgubili zaradi stečaja, in 498 težje zaposljivih. Decembra lani je bilo brezposelnih 9648 ljudi, leto poprej pa 4.746.

Med brezposelnimi je največ ljudi z nižjo strokovno izobrazbo. Skoraj polovica, 4961 jih ima I. in II. stopnjo izobrazbe, 2585 je onih s III. in IV., 2036 s V. stopnjo. Tudi višje in visoko izobraženi ostajajo brez zaposlitve. Prvih je 280, drugih pa 202.

Polovica brezposelnih uživa pravico do denarnih nadomestil in pomoči. Nadomestila je januarja prejelo 4452 brezposelnih, 1023 pa jih je dobilo denarne pomoči. Za primerjavo: še decembra 1990 je bilo prvih 1326 in drugih 381. Kranjski zavod za zaposlovanje ob podatkih o socialni varnosti omenja tudi prejemnike štipendij, ki jih je bilo januarja 4760.

Zal so številke, ki govorijo o aktivni politiki zaposlovanja, precej nižje od tistih o brezposelnosti. Pripravnštvo so januarja letos na zavodu sofinancirali 83 mladim ljudem. V javnih delih je bilo angažiranih 11 ljudi. Izobraževalo se je 55 iskalcev zaposlitve, v pripravi na zaposlitev je sodelovalo 18 brezposelnih, 37 pa v pripravi na samozaposlitev. Januarja niso uspešljivi nobene invalidne osebe.

Ob nespodbudnih številkah le še drobci iz prvih zbirnih podatkov iz načrtov zaposlovanja v letu 1992. Na Gorenjskem napovedujejo za letoš 4326 presežkov, 2038 delavcev pa bo na čakanju do odpusta. Iz preglednice o potrebah po novih delavcih pa je razbrati, da bo Gorenjska letos potrebovala 1849 delavcev, od tega 761 pripravnikov. 821 delavcev bo upokojila, nadomestila pa jih bo le 168.

Zaposlitveni račun se torej še dolgo ne bo izšel.

podjetju, ki je sad združitve Iskre TIV, MKD in Eleka, prvokrat dobili plače po kolektivnih pogodbah. Samo razrstitve v tarifne razrede še ni popolna. Pred reorganizacijo smo imeli zelo slabe plače, zdaj pa so precej popravile, tako da so ljudje zadovoljni in je tudi delavsko entotnost glede stavke manj čutiti.«

Janez Justin, profesionalni sindikalni predsednik iz Save: »Dveurni štrajk bomo izpeljali pred koncem izmene, delalo bo nekaj vitalnih delov tovarne, ta čas pa bomo ljudi prek tovarniškega radia obveščali o stavkovnih zahtevah. Čeprav smo v Savi plačani po kolektivni pogodbi, nam ni vseeno, da precej številni delavski sloj ne more živeti s svojo plačo. Gre zlasti za delavce z zajamčenimi dohodki, ki jim ob dragi hrani in visokih zneskih na položnicah ostane sila malo za življenje. V Savi nam je v tolažbo, da smo ob tolikih nekdanjih trdnih, zdaj pa propadlih kranjskih firmah še dokaj trdni, da smo izvozniki, »pozitivci« in da imamo zagotovo za leto dni dela. Pač pa ob pozitivnem rezultatu terjamo izplačilo dobička. Smo tudi ena redkih firm, ki je na novo zaposlovala.« ● D. Z. Žlebir

Kaj prinaša zavarovalništvo v zdravstvu

Večji nadzor nad zbiranjem in trošenjem zdravstvenega tolarja

Marca 1888. leta je po ukazu cesarja Franca Jožefa II na Slovenskem začelo veljati obvezno zdravstveno zavarovanje, zajelo pa je 21.936 ljudi na ozemlju sedanje Slovenije v okviru Avstro-ogrške. Po 104 letih v slovenskem zdravstvenem zavarovalništvu začnemo novo poglavje. Na redni mesečni tiskovni konferenci Ministrstva za zdravstvo, družino in socialno varstvo ga je predstavil Franc Košir, v. d. direktorja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Franc Košir, ki ima v zavarovalništvu 28-letne izkušnje (nazadnje je delal v republiški upravi za zdravstveno varstvo), je predstavil projekt in cilje novoustanovljene zdravstvene zavarovalnice. Ta bo vzpostavila javni sistem obveznega zdravstvenega zavarovanja in tlakovala pot konkurenčnim pogojem za dodatno prostovoljno zavarovanje. Zavod za zdravstveno zavarovanje bo upravljala skupščina, ki mora najprej vzpostaviti sistem odločanja in se dogovoriti o sistemu financiranja. Sistem zdravstvenega zavarovanja bo temeljil na načelih partnerstva med zavarovalci (ti bodo iskali kakovostne zdravstvene storitve), izvajalci (ti bodo zdravstvene storitve ponudili na tržišču) ter vlado in parlamentom (ki bosta usklajevala in uravnavala interese prvih dveh). Po besedah Franca Koširja bo zdravstvena zavarovalnica delala tudi po načelu javnosti in nadzora tako nad plačevanjem prispevkov kot tudi trošenjem zdravstvenega tolarja. Obeta pa tudi poenostavitev dela, uvedbo sodobnega informacijskega sistema, v zavarovalnico namerava pripeljati vrsto strokovnjakov s področja zdravstva, ekonomije in prava (kar v minulem sisoevskem sistemu ni bila praksa). Decentralizacija pa bo sistem v območnih in občinskih enotah tudi bolj približala zavarovalcem in izvajalcem.

Od 1. marca naprej že velja obvezno zavarovanje. Zavarovalci ga spočetka še ne bodo občutili, bolj ga bo zdravstvo samo, saj z novim načinom zajemanja sredstev spet dobiva v roke škarje in platno. Z dosedanjim integralnim proračunom, iz katerega se je financiralo tudi zdravstvo, namreč ni bilo nikoli jasno, koliko denarja se pravzaprav zbere za zdravstvo, oziroma koliko za zdravstvo zbranega denarja gre za druge namene. Zato minister za zdravstvo dr. Božidar Voljč na tiskovni konferenci tudi ni vedel odgovora na vprašanje, koliko zdravstvenega denarja gre drugam. To je komentiral z dejstvom, da se tudi zdravstvena politika kreira v kotlu nenamenskega proračuna, kjer ima zadnje besedo ministrstvo za finance. Zdjaj ko se bo denar za zdravstvo zbiral namensko, bodo računi čistejši. Kot je še povedal novi direktor zdravstvene zavarovalnice, se bo zbiral celo ločeno po posameznih kategorijah zavarovancev, tako da bo jasno, kolikšne stroške le-ti povzročajo. Zavod za zdravstveno zavarovanje s 1. marcem svoje delo začneja z ničlo, kar med drugim pomeni tudi, da ne bo prevzel minulih dolgov za zdravstvo. Da si olajša začetek, pa se je s Skupnostjo pokojninskega in invalidskega zavarovanja dogovoril, da mu takoj nakažejo prispevke za upokojevanje, hkrati pa mu dajo še kratkoročni kredit, s katerim bo zavod prejemal mesečni zamik ostalih obveznikov. Zdravstveni tolar bo pritekalo po nekaj višji prispevni stopnji - na tiskovni konferenci ministrstva nam niso postregli s številko - vendar na očitke o preveliki obremenjenosti gospodarstva odgovarjajo, da je to potrebno, saj zdravstvo zdaj vzdržujejo domači in tuji dobavitelji. ● D. Z. Žlebir

Stolpec za upokojevanje

Izlet v Belo Krajino - V četrtek, 16. aprila, ob 6.30, bodo kranjski upokojevalci izpred kina Center v Kranju, odšli na pomladni izlet v Belo Krajino. Peljali se bodo mimo Muljave in Žužemberka, ob reki Krki čez Dvor, Črnašnice in Črnomelj do Vinice, obiskali bodo Adlešiče in Rosalnice, odšli še do Metlike in do Badovinca na kosilo in metliško črnino. Prijave sprejemajo v društvu na Tomšičevi 4 ob ponedeljkih, sredah in petkih od 8. do 12. ure.

Aprila prvi izlet za invalide - Po koledarju izletov se aprila začne sezona tudi za Društvo invalidov v Kranju. Koledar napoveduje prvi izlet za 16. april, in sicer v Borovlje, proti koncu meseca pa svoje člane vabijo v Moravske Toplice. Sicer pa bodo o izletih sproti obveščali. Društvo invalidov Kranj uraduje na Begunjski 10, in sicer vsak torek in četrtek od 15. do 17. ure, dobite pa jih tudi na telefonski številki 212-712.

GORENJSKI GLAS in RADIO ŽIRI

PRIJAVNICA za oddajo

ZADETEK V PETEK

Prijavljani se za sodelovanje v oddaji "Zadetek v petek" na Radiu Žiri:

● priimek in ime:

● sodelovati želim neposredno v studiu - moj naslov:

● sodelovati želim preko telefona št.:

Oddaja "Zadetek v petek" je na sporedu Radia Žiri vsak drugi petek od 3. aprila 1992 dalje med 16. in 19. uro. Prijavnico pošljite na: RADIO ŽIRI, 64226 ŽIRI.

POVABILO K SODELOVANJU

S petkom, 3. aprila, začneta Radio Žiri in Gorenjski glas serijo izobraževalno razvedrilnih oddaj "Zadetek v petek". Za sodelovanje v oddaji bo vse potrebno napisano v Gorenjskem glasu; za začetke je to prijavnica za sodelovanje v oddaji. V njej boste lahko preverili svoje znanje, za protitež prejeli nagrado, ki bo odvisna od znanja. V vsaki oddaji si s praviimi odgovori lahko družinski proračun povečate za vrednost 6.000.- SLT - poskusiti velja, zato pričakujemo Vašo prijavnico. Za vsako oddajo bomo med prijavitelji izžrebali tri udeležence, ki bodo sodelovali neposredno v studiu Radia Žiri, pet prijavitelj pa bomo poklicali po telefonu med oddajo.

Delavke in delavci,
NE DAJMO SE!

Delali smo in verjeli v lepe besede, pa so nas nalagali.
Dali so nam besedo in se podpisali. In znova so nas izigrali.

POTRPLJENJA JE KONEC.

Če oblast misli, da lahko preživi tudi brez nas in našega dela, se moti.

Člani sindikatov, povezanih v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije
in delavci, ki se nam boste solidarno pridružili, bomo zato izvedli

18. marca 1992

splošno opozorilno

stavko

Stavkali bomo vsi, ki živimo od svojega dela in mislimo s svojo glavo.

Če nas tudi tokrat ne bodo slišali, bo ta stavka le začetek
stavkovnega gibanja, ki mora na koncu dati:

ukinitve zakona o plačah in pravično ceno dela, zajamčeno plačo, ki omogoča
preživetje, izpolnjevanje kolektivnih pogodb, nova delovna mesta, socialno
varnost in stabilnost, ter spoštovanje delavskih pravic in človekovih svoboščin.

PRAVIC NAM NE BO NIHČE DAL, VZETI SI JIH MORAMO SAMI.

Svobodni Sindikati Slovenije

Poziv k stavki

Delavke in delavci Gorenjske!

Jutri bosta na zrelostnem izpitu sindikalna zavest in delavska solidarnost.

Z opozorilno dnevno stavko od 7. do 9. ure bomo javno izrazili svoje nezadovoljstvo nad razmerami, v katerih živijo delavke in delavci. V sindikatih, in to v večini slovenskih sindikatov, smo se žal morali zateči k tej pravici, ki nam jo daje zakonodaja, pozna pa jo ves sodobni demokratični svet kot skrajno obliko zaščite delavskih interesov. Nekateri nam sicer želijo naprtiti demagogijo, drugi nam očitajo, da gre za rušenje demokratično izvoljene oblasti. Take očitke odločno odklanjamo. Tisti, ki to govorijo, nočejo videti ali pa ne poznajo globokih stisk številnih delavk in delavcev na Gorenjskem, pa tudi brezizhodnega položaja tisočev nezaposlenih in mlade generacije, ki je brez vsake perspektive.

Štiri zahteve, ki jih sindikati postavljamo oblasti, so po našem prepričanju predvsem socialne, delavske in pri njih smo dolžni vztrajati, če hočemo ohraniti socialno dostojanstvo. Slovensko in tudi gorenjsko gospodarstvo tone v globoko krizo, ki jo najbolj občutijo delavke in delavci, tisti v železarstvu, tekstilni industriji, gozdarstvu in v drugih dejavnostih. V zadnjih treh letih je, denimo, Gorenjska izgubila delovnih mest za 51 velikih podjetij. Glede na predvideno grozečo verigo stečajev in številne delavce, ki so že na čakanju, pa se tudi ta številka lahko kmalu podvoji. Nezaposlenost na Gorenjskem se bliža že 15 odstotkom, kar nas uvršča v sam vrh nezaposlenosti v Evropi.

Plače delavcev v najnižjih plačilnih razredih v podjetjih in zavodih že ne zadoščajo za človeka vredno življenje. Dve delavski plači na Gorenjskem v januarju ne pokrijeta stroškov osnovne hrane za štiričlansko družino. Gorenjska, nekdanja najrazvitejša regija, se pogreza v revščino, nezaposlenost, bedo in obup.

Delavke in delavci, člani sindikatov, pa tudi ostali, ki podpirate naše upravičene zahteve, pridružite se dnevni opozorilni stavki! Zanj smo se odločili po demokratični poti šele, ko smo izbrali vse druge možnosti, ko smo neuspešno opozarjali, se pogovarjali s predstavniki oblasti in se pogajali.

Imate se pravico tudi drugače odločiti. Toda pričakujemo vsaj vse razumevanje in podporo skupnim zahtevam.

Svet kranjskih sindikatov Zveza svobodnih sindikatov Gorenjske
predsednik predsednik
Jože Antolin Sandi Bartol

ZSSS
OBMOČNA
ORGANIZACIJA
ZA GORENJSKO

Stavkovne zahteve za splošno opozorilno stavko

Kaj hočemo

Stavkovni odbori sindikatov dejavnosti Slovenije in koordinacijski odbor za izvedbo splošne opozorilne stavke Svobodnih sindikatov Slovenije so sprejeli naslednje (skupne) stavkovne zahteve:

1. Ukiniti zakon o plačah in odpraviti administrativno urejanje plač - pravična cena dela mora biti dogovorjena med delodajalci in sindikati.

Zakon o plačah (sprejet decembra 1990 in dopolnjen oktobra 1991 z zamrznitvijo plač) v praksi onemogoča polno uveljavljanje kolektivnih pogodb, ne glede na uspešnost in ne glede na izobrazbeno strukturo reže plače zaposlenim. S seboj prinaša vedno nižje plače, uravnalovko in neštevilna izigravanja. Podjetja so se znašla, kot so se vedela in znala, večina organizacij iz tako imenovane družbene sfere pa je zakon prekoračevala s soglasji 9 pristojnih ministrov. Tudi zakonsko omejevanje najvišjih plač se je izrodilo v svoje nasprotje. Dosedanja več kot desetletna praksa administrativnega urejanja plač ni nikoli dala zelenih učinkov, vedno je povzročala le nezadovoljstva, probleme, krivice in nesmisle. Administrativni ukrepi praviloma omejujejo pravice delavcev, ne glede na poslovno uspešnost in možnosti podjetij, oziroma delodajalcev. Zveza svobodnih sindikatov Slovenije je že v preteklosti, še bolj pa zdaj, nasprotovala poseganju države v plače in druge osebne prejemke delavcev. Prepričani smo namreč, da morajo biti plače predmet dogovora med sindikati kot predstavniki delavcev ter zbornicami in drugimi asociacijami delodajalcev, naloga države pa je zaščititi spodnjo raven plač. Sedaj pa delo ravno obratno: zamrzuje gornjo raven plač, prav nič pa je ne zanima spodnja, kar se odraža v tem, da so plače marsikje nižje od zajamčenih.

Najcenejša delovna sila v Evropi

Izhodiščne plače po kolektivnih pogodbah pomenijo najnižjo ceno delovne sile za posamezni tarifni razred. Te plače niso del poslovnega rezultata (dohodka), pač pa strošek poslovanja, enako kot surovine, energija, amortizacija. Najnižja cena delovne sile mora zagotavljati najmanj preživetje delavca in njegove družine od prvega do zadnjega v mesecu, kar pomeni, da mora biti najmanj tako visoka, da pokrije minimalno košarico življenjskih stroškov. In zakon, katerega ukinitve zahtevamo, prizadeva najbolj tiste delavce, ki so uvrščeni v nižje tarifne razrede. Nočemo biti najcenejša delovna sila v Evropi in ne pristajamo na to, da nam država določa vedno nižjo realno plačo.

Hočemo polno uveljavitev kolektivnih pogodb. Izvajati se morajo v celoti: to pomeni tudi to, da v podjetjih, kjer so izpolnjeni s kolektivnimi pogodbami določeni pogoji, tudi znižajo izhodiščne plače za 20 odstotkov. Šele ko bo zakon ukinjen, smo se pripravljani začetki pogajati tudi o kolektivnih pogodbah. Za začetek pogajanj o socialnem sporazumu pa morajo biti izpolnjeni še drugi pogoji. Pogajati smo se pripravljani s tistimi, s katerimi smo sklenili kolektivne pogodbe in brez kakršnih koli pogojev in diktata vlade.

2. Sprejem zakona o kolektivnih pogodbah in zagotovitev pravnih varnosti delavcev.

Kolektivne pogodbe so iztožljive

Nujno potrebujemo zakon o kolektivnih pogodbah, saj sedanji predpisi niso ustrezni, ker so zelo pomanjkljivi. Natančno je treba določiti zlasti stranke kolektivnih pogodb (representativnost obeh pogajalskih partnerjev), predviditi postopek sklepanja, določiti veljavnost in neposredno uporabo sklenjenih kolektivnih pogodb, odgovornost in sankcije za neizvajanje pogodb.

Vsi trdimo, da so kolektivne pogodbe iztožljive, v praksi pa ni vedno tako. Pa ne zato, ker to pravilo ne bi držalo, ampak zato, ker pravna in socialna država ne funkcionira, ker se v podjetjih o pravicah delavca odloča po načelu »saj se delavec lahko pritoži«, namesto po načelu (spoštovanja) zakonitosti - to pa je po zakonih in kolektivnih pogodbah, ker se zahteve (tožbe) na sodiščih združenega dela kopičijo, ta pa zaradi neustreznih materialnih in kadrovskih pogojev delujejo v zelo zoženih okvirih.

Vse bolj očitno je, da si bomo morali pravno in socialno državo izboriti delavci, včlanjeni v sindikate, sami. Nič nam ne bo prostovoljno dano, pa čeprav gre za pravice, določene z Ustavo Republike Slovenije.

Zajamčena plača 17.100 tolarjev bruto

3. Sprejem zakona o zajamčenih plačah, in sicer takega, da bo od 1. februarja letos dalje višina zajamčene plače najmanj 17.100 tolarjev bruto (neto okoli 11.000 tolarjev).

Sedanji zakon o zajamčenem OD je neustrezen, ker nima natančnejših meril za določanje zajamčene plače, niti ne določa obveznosti sprotnega usklajevanja zajamčene plače v skladu z rastjo življenjskih stroškov.

Znesek zajamčene plače mora biti določen v določenem razmerju do košarice minimalnih življenjskih stroškov in do povprečne plače, vendar tako, da že sam določa spodnjo mejo višine zajamčene plače. Poleg tega se mora višina zajamčene plače mesečno usklajevati tudi z rastjo življenjskih stroškov. Določanje zneska zajamčene plače torej ne more biti v celoti prepuščeno oceni vlade, pač pa mora biti predvsem ugotovitev dejstva (novega zneska) na podlagi vnaprej določenih meril.

Pri tem je seveda treba vztrajati, da se zajamčena plača lahko izplačuje le pod določenimi pogoji in le začasno, denimo, pri izgubi v poslovanju, ne pa v primerih, če v podjetju trdijo, da ni denarja.

Hočemo gospodarsko in razvojno politiko

4. Vlada je dolžna v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije nemudoma sprožiti aktivnosti in skupaj s Skupščino Republike Slovenije sprejeti ukrepe za izboljšanje gospodarjenja in razvoja, za povečanje socialne in materialne varnosti delavcev in za povečanje možnosti za zaposlovanje.

Svobodni sindikati že skoraj dve leti neuspešno zahtevamo razvojno program Slovenije, ki je edini lahko podlaga za prestrukturiranje gospodarstva in ponovni gospodarski vzpon Slovenije. Ta program je tudi edini lahko podlaga za sprejem ekonomske politike za leto 1992 in za pogajanja o socialnem sporazumu.

Tak program mora temeljiti zlasti na:

- učinkovitem tržnem gospodarstvu
- polni produktivni zaposlenosti
- visoki izobrazbeni strukturi zaposlenih
- sodobni tehnološki opremljenosti proizvodnih, poslovnih in delovnih procesov
- zdravih in varnih delovnih pogojih ter okolju prijaznih gospodarskih dejavnostih
- visokem osebnem in družbenem standardu.

Ukrepi pa morajo zajeti predvsem:

- stimulativnost tarifne politike in plač
- ustaviti padanje zaposlenosti in ustvarjanje novih delovnih mest
- povečati investicije v nove dejavnosti in podjetja ter podjetništvo
- zmanjšanje javne porabe - zlasti za državni represivni in vojaški aparat
- zmanjšanje davčnih obremenitev nižjih plač in progresivnejše obdavčenje višjih
- bistveno upočasnitev rasti cen za življenje najpomembnejših proizvodov in storitev (prehrana, stroški bivanja)
- razbijanje novih monopolov, ki so predvsem posledica osamosvojitve in zapiranja trga blaga, storitev in kapitala
- zagotavljanje spodnje ravni socialne varnosti brezposelnih in drugih najbolj ogroženih kategorij prebivalstva, ki prejemajo denarna nadomestila in denarne pomoči.

Predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije
mag. Dušan Semolič

Sindikalna lista

(prvi del)

Feb. 92 SLT Marec 92 SLT

	Feb. 92 SLT	Marec 92 SLT
1. Dnevnice		
- cela dnevnicca (nad 12 ur do vključno 24 ur odsotnosti)	1.412	1.576
- polovična dnevnicca (nad 8 do 12 ur odsotnosti)	745	831
- znižana dnevnicca (od 6 do 8 ur, če se potovane začne dve uri pred začetkom delovnega časa in konča 2 uri po njem)	523	584
2. Kilometrini	14,20	16,60
3. Ločeno življenje	14.7828	16.433
4. Prenosišče se izplačuje po predloženem računu, skladno z navodilom na potnem nalogu. Če na nalogu ni drugače določeno in delavec ne predloži računa, ima pravico do povračila prenočišča v višini	505	563
5. Regres za prehrano	2.996	3.343

Opomba: V Sindikalni listi (pri del) smo gledali na spremembo rasti življenjskih stroškov korigirali neto osnovne zneske in jih ponovno izračunali.

Pomoč pri izpolnitvi davčne napovedi

31. marca poteče rok za oddajo davčne napovedi za odmero dohodnine. Svobodni sindikat nudi brezplačno strokovno pomoč pri izpolnjevanju obrazcev za svoje člane, zlasti še za tiste, ki bodo težje prišli do potrebnih informacij in navodil.

Strokovno svetovanje je organizirano v sindikalnih pisarnah: JESENICE, Titova 80 v četrtek, 19. in 26. marca, od 14. do 18. ure RADOVLJICA, Gorenjska cesta 25 v sredo in četrtek, 25. in 26. marca, od 16. do 18. ure TRŽIČ, Balos 4 v četrtek, 19. in 26. marca, od 12. do 16. ure ŠKOFJA LOKA, Kidričeva 1 v četrtek, 19. in 26. marca, od 15. do 18. ure.

Obrazce, ki jih dobite v knjigarnah, in dokumente o dohodku in olajšavah prinesite s seboj.

Z razširjene seje območnih svobodnih sindikatov Gorenjske

Položaj delavcev je nevzdržen

Razpravljalci na razširjeni seji območne organizacije svobodnih sindikatov za Gorenjsko, ki so se ji pridružili tudi predsednik ZSSS mag. Dušan Semolič in nekateri predstavniki panožnih sindikatov, so s podatki o razmerah v podjetjih in razpoloženju med delavci utemeljevali razloge za jutrišnje opozorilno stavko. Gorenjsko gospodarstvo se potaplja, plače večini ne zadoščajo več za preživetje, osebni dohodki po kolektivni pogodbi so bolj izjeme kot pravilo, nezaposlenost gre prek 10 tisoč, vlada pa nima ne razvojnega ne socialnega programa.

Delavstvo živi v bedi

Podatki SDK Gorenjske, Zavoda za zaposlovanje v Kranju, analiza izvajanja kolektivne pogodbe, ki so jo v gorenjskih svobodnih sindikatih napravili še lani, pa tudi ocena razmer v gorenjskih podjetjih, kjer imajo sindikalni zaupniki dnevno opraviti z delavci v stiski, vse to je kar klicalo k javni obravnavi položaja gorenjskega delavstva. Sindikalisti pa naj bi se ob tem znova opredelili tudi do štirih zahtev, ki jih postavljajo oblasti in ponavljajo z napovedjo dveurne opozorilne stavke v sredo. Sandi Bartol, predsednik gorenjskih svobodnih sindikatov, je iz obsežnega gradiva dal poudarka zlasti nizki akumulativnosti gorenjskega gospodarstva, blokiranemu žiro računom številnih podjetij in tistim firmam, ki so po podatkih SDK že zrele za stečaj, vendar ga zadržuje moratorij. V nekaterih gospodarskih panogah (gozdarstvu, kmetijstvu, tekstilni industriji, železarstvu) že bijejo plat zvona, kar bo pahnilo v še hujšo stisko tam zaposlene delavce. Gorenjsko gospodarstvo, ki je svoje čase veljalo za razvitejše, po rezultatih zdaj zaostaja za slovenskim, enako velja tudi za plače, ki so za desetino pod slovenskimi. Sicer pa se je Sandi Bartol obširneje razgovoril o (ne)izvajanju kolektivnih pogodb, ki je ena najbolj bolečih izkušenj tega sindikata pri uveljavljanju delavskih interesov. Vse več je na Gorenjskem tudi podjetij, ki delavcem izplačujejo zjamčene osebne dohodke. Ob rastočih življenjskih stroških delavske družine vse težje živijo. Dve povprečni decembrski plači, denimo, štiričlanski družini nista zadoščali niti za pokritje minimalnih mesečnih stroškov. Hrana, ki v minimalnih mesečnih stroških predstavlja nad polovico vseh izdatkov, se draži, dodatno so jo podražili še januarski prometni davki, stisko pa povečujejo tudi v nekaterih občinah nadpovprečne cene stanarin in komunalnih storitev. Delavstvo živi v bedi, še slabše pa se godi brezposelnim. V treh letih je Gorenjska izgubila za 21 odstotkov delovnih mest, ta čas se niso odpirala nova, nezaposlenost je zrasla že nad 10 tisoč ljudi, kar je v primerjavi z zaposlenim prebivalstvom 14 odstotkov. Primerjaje z ostalo aktivno populacijo (kar je mednarodno uveljavljeno merilo za merjenje brezposelnosti) pa je nezaposlenost na Gorenjskem 11,4-odstotna, je dodal mag. Franc Belčič, ki so ga v sindikatih povabili k besedi o tokovih gorenjskega zaposlovanja in brezposelnosti. Sicer

Z dokupom delovne dobe in zgodnejšim upokojevanjem so lani sicer rešili veliko presežnih delavcev. Toda ta način je zelo drag, je dejal mag. Franc Belčič. 200 tisoč tolarjev na osebo, kolikor, denimo, velja en dokup, bi lahko drugače uporabili na področju zaposlovanja. Tako pa postajamo družba mladih upokojevcev in na žalost tudi mladih nezaposlenih. Po novih predpisih bo družba omejila množično zgodno odhajanje v pokoj. Pokojninski skupnosti zdaj denar od dokupov sicer pride prav, po novem bo kapital pritekal od dokupa študentskih in vojaških let, toda kasneje bo množica (mladih) upokojevcev hudo pritisnila na pokojninske sklade.

so v sindikatih opozorili tudi na dejstvo, da se ob drastičnem uklinjanju delovnih mest odpre premalo novih, da bi zdaj brezposelnih in mlada generacija iz šol lahko upali na boljšo prihodnost. V gorenjskih podjetjih je po oceni na čakanju okoli 7 tisoč delavcev, ki do konca leta tudi še lahko ostanejo brez služb. Ali to pomeni, da bo tedaj brez dela že 30 odstotkov ljudi, so bili zaskrbljeni v sindikatih.

Črnoglede napovedi

Gospodarske rezultate je sindikalistom prikazal tudi Andrej Prisljan, predsednik Gospodarske zbornice Gorenjske. Med drugim je postregel tudi s podatkom o živahnem nastajanju novih podjetij (kar 2094 novih je bilo registriranih na Gorenjskem), vendar za obnavljanje delovnih mest ne pomenijo veliko upanja. »Živih« je namreč slaba polovica, v njih pa je zaposlenih 1333 ljudi.

Mag. Franc Belčič z Zavoda za zaposlovanje v Kranju je dejal, da so plaz brezposelnosti strokovnjaki predvideli že pred leti, ko so prihajali na dan podatki o veliko »podzaposlenosti« v podjetjih. Nadpovprečno industrializirana območja zdaj to gorje najhujše občutijo, tako, denimo, Jesenice, ki jih je imenoval gorenjski Manchester. Brezposelnosti ne bomo zlahka kos, kajti številka 10 tisoč je težko obvladljiva, zlasti še, ker je v njej zajetih tudi veliko ljudi brez pravice do nadomestila (ali pa ga po določenem času izgubijo), kar poraja hude socialne stiske. Zaposlitvene možnosti so majhne, vendar jih skušajo izboljšati z majhnimi koraki tako imenovane aktivne politike zaposlovanja. Z njeno predstavitvijo je skušal razbliniti pesimizem, ki vlada pri ljudeh, ker zaposlenost še vedno pojmujejo v starem smislu, češ da mora država poskrbeti za vse od diplome do dosmrtno službe. Mladi to že drugače dojemajo in ta optimizem skušajo podpirati na več načinov: s financiranjem pripravništva, s kapitalizacijo nadomestila v novo delo, s tečaji in seminarji, ki uče podjetništva, z akcijo 1000 novih delovnih mest... Z državnimi ukrepi podpirajo številne težnje po samozaposlovanju. To velike brezposelnosti sicer ne bo zajezilo, lahko pa pomaga rešiti veliko eksistenc.

Ljudi mineva potrpljenje

Tudi drugi razpravljalci iz sindikalnih vrst so na podoben način kot predsednik Bartol dopolnjevali socialno sliko gorenjskega delavstva. Alojz Omeje iz sindikata tekstilne in usnjarske predelovalne industrije je govoril o propadu tega velikega sistema, o stečajih in sramotno nizkih plačah delavcev. Nasproval je temu, da je celotna panoga prepuščena tržni stihiji, namesto da bi se vlada resno lotila njenih problemov. Podvomil je tudi, da bi tekstil rešila privatizacija, saj za nakup golih zidov z obubožanimi skladi ne bo nihče pripravljen kupiti. Pritrdil mu je tudi Anton Rozman iz tržiškega Peka, češ da so na dlani argumenti za socialni zlom in da država očitno ne vleče pravih potez, zato je treba oblast opozoriti s stavko. Agroživilec Dušan Čater je tudi menil, da sindikaliste v podjetjih že mineva potrpljenje, saj je delavcem težko dopovedovati, zakaj se jim plače nenehno znižujejo, življenjski stroški pa se merijo z evropskimi.

Tokrat je bil gost območnega sindikata svobodnih sindikatov za Gorenjsko tudi njihov vrhovni predsednik mag. Dušan Semolič. V sindikatih nismo jezni kar tako, je pribil, pač pa zato, ker vlada

Mag. Belčič je postregel tudi z manj optimističnimi podatki. Povedal je, da bo letos 2853 ljudi izgubilo nadomestilo za čas brezposelnosti. Največji val pričakujejo julija in avgusta, nato pa še enega pozno jeseni. Čisto brez sredstev ti ljudje sicer ne bodo ostali, večina jih bo z nadomestila presedlala na denarno pomoč, vendar bo ta nižja od nadomestila. 558 pa jih bo izgubilo celo pravico do denarne pomoči. Ti bodo velik socialni problem in bodo iskali pomoč od centrov za socialno delo do humanitarnih organizacij. Nova delovna mesta pa se na Gorenjskem pojavljajo polagoma. Znan je bil en sam večji projekt, in sicer Karavanski predor z okoli 300 novimi delovnimi mesti, vsi ostali so majhni zamahi. Na zavodu za zaposlovanje so veseli novih podjetnikov z idejami, ki bodo odprle več deset delovnih mest.

ignorira socialne probleme in s tem prizadene sto tisoče delavcev. Revščina, nizke plače, brezpravje, brezperspektivnost nezaposlenih, na teh področjih je premalo iniciativnosti vlade. Vrh vsega pa vlada ignorira tudi sindikate. V vseh parlamentarnih demokracijah ga spoštujejo kot zastopnika delavstva, v naši pa ga ne upoštevajo kot enakovrednega partnerja. Če v parlamentu govorijo o socialnih stiskah, mu očitajo socialno demagogijo. Toda glede svojih zahtev v svobodnih sindikatih ne popuščajo: zahtevajo ukinitve zakona o plačah, uveljavitev kolektivnih pogodb, povečanje in redno usklajevanje zjamčene plače, socialni in razvojni program ter upoštevanje sindikata pri dogovorih, kar so od vlade že večkrat zahtevali zaman.

Zahteve sindikatov so jasne. Gorenjski so opredelili, kaj vse pričakujejo od vodstev podjetij, občinskih oblasti, zavoda za zaposlovanje, slovenske vlade in parlamenta. Gre le za detajle, ki jih je moč zaokrožiti v enotne zahteve slovenskih sindikatov ob jutrišnji stavki. Če bodo tudi tokrat naleteli na gluha ušesa in če ne bo dovolj niti splošna stavka, potem se je kmalu bati, da bo izbruhnil val spontanega nezadovoljstva. In tega ne bo lahko obvladati.

Glas gorenjskih sindikatov - nadaljevanje

Razvrščanje delavcev v gospodarstvu

Vsi delavci, zaposleni v gospodarstvu, bi morali biti s 1. decembrom 1990 razvrščeni v tarifne razrede v skladu s stopnjo strokovne izobrazbe, ki se zahteva kot poseben pogoj za delovna mesta, na katera so razporejeni. Enostavneje povedano: v tarifne razrede so razporejena delovna mesta in če delavec dela na delovnem mestu, za katero se zahteva srednješolska izobrazba, ga je treba razvrstiti v V. tarifni razred, kajti tja spadajo delovna mesta, za katero se takšna izobrazba zahteva. Pravilna razvrstitev je povezana tudi z delavčevim osebnim dohodkom, ki je odvisen od dela, ki ga opravlja delavec in ne od njegove izobrazbe. Delavčev osebni dohodek ne more biti nižji od izhodiščnega osebnega dohodka, ki je po kolektivni pogodbi določen za dela v posameznem tarifnem razredu.

Izhodiščni osebni dohodek je najnižji osebni dohodek, ki po kolektivni pogodbi pripada delavcu za polni delovni čas, predvidene delovne rezultate in normalne delovne pogoje. To je osebni dohodek, ki delavcu pripada, vendar ga podjetje zaradi določenih zakonskih (pa tudi nezakonskih) vzrokov delavcem ne more vedno izplačati. Za takšne primere dovoljuje splošna kolektivna pogodba znižanje izhodiščnega osebnega dohodka za 20 odstotkov pod pogoji in po kriterijih, ki se določajo s kolektivnimi pogodbami (dejavnosti). Do sklenitve teh pogodb je 20-odstotno znižanje izhodiščnih osebnih dohodkov možno le, če bi izplačilo le-teh v skladu s kolektivno pogodbo ogrozilo obstanek podjetja in ga privedlo celo v stečaj. V takšnem primeru bo obračunani osebni dohodek višji od tistega, ki ga bo delavcu možno izplačati. Za obračunani, vendar ne izplačani osebni dohodek, bo potrebno delavcu izdati potrdilo, ki bo predstavljalo terjatev do podjetja v primeru stečaja ali dokument, ki se bo uporabil v procesu lastninjenja, če podjetje ne bo prišlo do ugodnega rezultata poslovanja in se ob periodičnem obračunu ta del osebnega dohodka ne bo mogel izplačati. Delavec ima pravico za neizplačani del osebnega dohodka dobiti namesto potrdila vrednostni papir.

Na koncu je treba opozoriti, da delavec, ki ni razvrščen v ustrezni tarifni razred, tudi težko ugotovi, kakšen osebni dohodek mu pripada. Lahko pa razvrstitev in določitev ustreznega osebnega dohodka z zahtevo za varstvo pravic v podjetju in če ne uspe, s tožbo pri sodišču združenega dela. ● Lucija Vuga

Iz sindikatov gorenjskih podjetij

Elan Begunje - Pravna služba radovljiške izpostave je v stečajnem postopku podjetja Elan dosegla poravnavo v korist delavcev na naslednjih postavkah: neizplačani regres za letni dopust, odpravnine, jubilejne nagrade, posojila sindikata podjetju, neizplačane nagrade za inovacije. Umaknjena je bila terjatev iz naslova razlik med dogovorjenimi osebnimi dohodki po kolektivni pogodbi in med dejanskimi izplačaniami ter regresa za prehrano. Zahtevk o izločitvi sredstev iz stečajne mase za vrednost počitniških kapacitet se vodi naprej in bo o njem odločalo sodišče.

Alpina Žiri - Sindikat podjetja je obiskal predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije mag. Dušan Semolič. Na delovnem srečanju s sindikalnimi zaupniki in vodstvom podjetja je bil govor o ekonomskem položaju podjetja in izvajanju kolektivnih pogodb.

Avtomehanika Škofja Loka - Na članskem sestanku in v pogajanjih z vodstvom podjetja je bil dosežen naslednji dogovor: strokovna služba do 31. maja letos pripravi predlog podjetniške kolektivne pogodbe, pripravljene so pogodbe o zaposlitvi, podjetje bo izdalo delavcem potrdila o manj izplačanih osebnih dohodkih glede na kolektivne pogodbe, plača se realno poveča, tako da bo dosegla nad 80 odstotkov dogovorjene po splošni kolektivni pogodbi za gospodarstvo.

Integral Tržič - Po pogajanjih z vodstvom podjetja so dosegli sporazum, da bodo uporabljali neposredno kolektivno pogodbo prometa in zvez. Neusklajenih je še nekaj določil, denimo, pravica do solidarnostne pomoči v primeru bolniškega dopusta delavca nad tri mesece. Tarifni del pogodbe pa bi glede na poslovne rezultate lahko izvajali, če ne bi bilo zakonskih omejitev. Delavci so kritični do vladne politike omejevanja plač in odpuščanja delavcev ter rasti cen na drugi strani, namesto da bi se vsa prizadevanja usmerila v odpiranje novih delovnih mest in produktivno zaposlovanje, zato v celoti stojijo za stavkovnimi zahtevami in se bodo jutri pridružili stavkovnemu valu v Sloveniji. Ljudi bodo zjutraj zanesljivo pripeljali na delovna mesta, da bodo lahko organizirano sodelovali v stavki. ● Milena Sitar

Usposabljanje sindikalnih zaupnikov

Z zakonom o delovnih razmerjih in s kolektivnimi pogodbami so sindikalni zaupniki dobili novo vlogo pri varstvu pravic delavcev. Zanj so običajno premalo usposobljeni.

Pri Delavski univerzi Boris Kidrič v Ljubljani so marca pripravili dvodnevni seminar, namenjen usposabljanju sindikalnih zaupnikov. Na njem so predstavili konkretne oblike dela, metode in postopke, ki jih mora poznati sindikalni zaupnik. Seminar sta vodila dr. Ivan Žužek in mag. Damjan Mozetič.

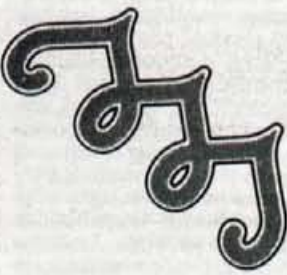
Uvodoma so nas seznanili s pravnim statusom sindikalnega zaupnika, imenovanjem, mandatom in imuniteto, prav tako pa tudi s pravnimi podlagami za delo sindikalnih zaupnikov, in sicer z našo zakonodajo ter z mednarodnimi konvencijami, ki jih je podpisala tudi Republika Slovenija. Med temeljnimi nalogami sindikalnih zaupnikov so nam predstavili naslednje:

- spremljanje izvajanja kolektivnih pogodb
- zbiranje informacij v zvezi s kršitvami pravic iz delovnega razmerja, varstva pri delu in zdravstvenega varstva
- opozorila poslovodnemu organu in organu upravljanja o kršitvah pravic iz delovnega razmerja
- opozorila inšpekcij dela o kršitvah kolektivnih pogodb in individualnih pravic
- zastopanje delavcev pred organi v podjetju ali organizaciji
- zastopanje delavca pred sodiščem združenega dela
- aktivnosti v primeru stavke.

V drugem delu seminarja pa smo spoznali vlogo sindikalnega zaupnika v disciplinskih postopkih, predvsem z zastopanjem pred organi organizacije in pred sodiščem za delovne spore, oblikovanje mnenja v disciplinskem postopku in oblikovanje predloga za začetek postopka v sodnem sporu.

Drugi dan seminarja je bil namenjen praktičnim vajam, kjer smo sindikalni zaupniki oblikovali dopise, opozorila, pisna mnenja, ugovore in predloge za sodno varstvo. Izvedli smo tudi simulacijo disciplinskega postopka.

Seminar v taki obliki bo sindikalnim zaupnikom nedvomno v veliko pomoč pri delu, saj mnogokrat niti ne vemo, kaj je naša naloga. Po drugi strani pa tudi delavci niso seznanjeni s tem, kakšno pomoč jim lahko nudi zaupnik. Ta lahko delavca uspešneje zastopa, saj je najbolj seznanjen s problematiko in z vsemi okoliščinami v organizaciji, pa tudi delavca dobro pozna. Vendar je praksi največkrat tako, da delavci to možnost bolj malo izkoriščajo. Sindikalni zaupnik bo moral v prihodnje svojo vlogo učinkoviteje izvajati, pri čemer mu bo znanje s takih in podobnih seminarjev veliko pomagalo, najbolj pa nam največkrat manjka poguma. ● Olga Drabik, sindikat Jelovice Škofja Loka

ZSSS
OBMOČNA
ORGANIZACIJA
ZA GORENJSKO

AVTOŠOLA Begunjska 10, Kranj

TECAJ - VSAK PONEDELJEK

216-245

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V četrtek, 19. marca, ob 17. uri bodo v avli Skupščine občine Kranj odprli fotodokumentarno razstavo *Dokumenti Osijeka 91*. Ob 18. uri bodo v galeriji Prešernove hiše odprli razstavo *modnih fotografij Deana Dubokoviča*. V Stebrišni dvorani Mestne hiše bodo ob 18.30 odprli razstavo *tekstilnega oblikovanja oblikovalke Maričke Rakovec* in razstavo akad. slikarja *Toneta Marolta*. Ob 19. uri pa bodo v galeriji Mestne hiše odprli pregledno razstavo slikarja *Poldeta Miheliča* iz Kamnika. V Gorenjskem muzeju, Tavčarjeva 43, sta na ogled dve razstavi: *Hrvaški vojni plakati* in razstava *Gorenjski likovni umetniki - moderne smeri*.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava *Nove pridobitve v etnološki zbirki Gorenjskega muzeja*.

RADOVLJICA - V fotogaleriji Pasaža radovljiške graščine je na ogled razstava fotografij Obsavski sprehodi avtorja *Ivana Pipana*. V avli občine Radovljica razstavlja akt fotografije *Jasmina Vidmar* iz Maribora.

BLED - V gradu Grimšice je na ogled razstava dokumentarnih fotografij zadnje uprizoritve *Škofješko-pasijona* iz leta 1936.

SKOFJA LOKA - V knjižnici I. Tavčarja bo danes, v torek, ob 17. uri *ura pravljic*. V četrtek, 19. marca, ob 18. uri bodo v FKK predvajali *diapozitive* na temo *Narodopisje*. V galeriji Fara razstavlja slike *Irena Špendl*. V galeriji Iskra Železniki razstavlja risbe na temo Zupančevih pravljic Zlato pod Blegošem slikar *Peter Jovanovič*. Zbirke *Loškega muzeja* so odprte samo ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure. Med tednom je možen ogled tudi dopoldne po predhodni najavi na upravo muzeja. V galeriji Loškega gradu je na ogled razstava *Nevidne strani vidne umetnosti*. V četrtek ob 16. uri bo *vodstvo po razstavi*. Predvajali bodo tudi videofilme o likovnih tehnikah.

TRŽIČ - V razstavišču tržiškega paviljona je na ogled razstava slik akad. slikarja *Ferda Mayerja*.

KAMNIK - V razstavišču Veronika bodo jutri, v sredo odprli razstavo akvarelov *Grete Boltar*.

PRIREDITVE TEGA TEDNA

KRANJ: DUBRAVKA TOMŠIČ - V soboto, 21. marca, ob 19.30 se v Prešernovem gledališču Kranj obeta izjemni koncertni dogodek. Župnijski urad Kranj in Občestvo izobražencev Kranj sta povabila znano pianistko *Dubravko Tomšič* - *Srebotnjak*, da nastopi z recitalom Mozartove, Brahmsove in Chopinove glasbe. Koncert je namenjen počastitvi 500-letnice dograditve kranjske cerkve in 1250 letnice krščanstva na Slovenskem. Vstopnice so na voljo vsak dan od 16.30 do 17.30 v pritličju kranjskega župnišča.

KRANJ: ZNOVA VIRGINIJA - V petek, 20. marca, ob 19.30 bodo v Prešernovem gledališču ponovili predstavo E. Albeeja *Kdo se boji Virginije Woolf* - za izven.

KRANJ: NECA FALK - V gledališču Cveta Severja bo ta četrtek ob 16.30 in 17.30 otroke zabavla pevka *Neca Falk*.

RADOVLJICA: ZGODOVINA IN GLASBA - V dvoranici radovljiške knjižnice bo danes, v torek, ob 19.30 prof. Aleksandra Vremšak predstavila glasbo skozi zgodovinske dogodke.

RADOVLJICA: NOVI PREVODI - V knjigarni DZS bo v četrtek, 19. marca, ob 19. uri literarni večer, v katerem bodo predstavili novo prevodno literaturo: Borisa Pekića *Steklino*, Hainricha Harrerja *Šedem let v Tibetu*, Evgenije Ginzburg, *Križev pot in Aleja Carpentierja* *Ekskurz v metodi*.

SREČANJE GORENJSKIH
LUTKARJEV

Kranj - V gradu Kieselstein in v dvorani lutkovnega gledališča Cveta Severja se bo danes, v torek, z začetkom ob 9. uri začelo vsakoletno srečanje gorenjskih lutkarjev. Na pregledu letošnje lutkovne bere sodeluje devet lutkovnih skupin iz vseh gorenjskih občin. Že po pravilu pa je največ lutkovnih skupin iz Kranja. Nastopajo: LS OŠ Matija Čop Kranj s predstavo *Težave* in sporočila psička Pafija, LS Lutke na vasi iz Srednje vasi se predstavljajo s Čarobno skrinjo, LS Čav-bav OŠ Šenčur s predstavo *Tinčkov Pikec*, LS Dobra misel OP Podlubnik s *Skratlačkom*, LS Gledališče Čenče iz Tržiča so pripravile *Malga strahca*, LS Gledališče Tone Čufar bodo zaigrali *Butalce*, LS Lutke čez cesto Kranj se predstavljajo s *Svinčnim vojakom*, LS Tri iz Kranja imajo predstavo *Ojoj*, to boli, srečanje pa se bo zaključilo z nastopom LS Paravan iz Besnice z *Gospodom Petelinom*. Srečanje bo zaključil pogovor z ustvarjalci.

POKRAJINA 92

Jesenice - Foto klub Andrej Prešeren Jesenice in Osnovna šola Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela organizirata foto razstavo mladih fotografov s Koroške (Avstrija), Furlanije-Juljske krajine (Italija) in Gorenjske (Slovenija) z naslovom »Pokrajina 92«. Na razstavi lahko sodelujejo avtorji, stari do 16 let. Avtorji lahko pošljejo na razstavo največ 6 črno-belih ali barvnih fotografij velikosti 18 x 24 cm. Tri fotografije lahko avtor označi s »K« (kolekcija) in žirija bo tako vedela, da avtor predlaga kolekcijo. Na hrbtni strani fotografije naj bodo sledeči podatki: ime in priimek avtorja, naslov fotografije in ime šole. Podatki o razstavi bodo objavljeni v katalogu. Fotografije, ki so že bile razstavljene na razstavi »Pokrajina 91«, bo organizator zavrnil. Fotografije je treba poslati najkasneje do 17. aprila letos na naslov: Osnovna šola Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela, Cesta talcev 2, 64270 Jesenice. Prireditelj bo skrbno ravnal z deli in jih bo razstavil pod steklom.

Žiriranje fotografij bo 24. aprila letos, dela pa bodo ocenjevali akademski slikar Roman Savinšek, likovni pedagog Marjan Kunc in kandidat mojstra fotografije Adi Fink. Tri najboljše fotografije in tri najboljše kolekcije bodo nagrejene. Otvoritev razstave mladih fotografov »Pokrajina 92« bo 16. maja 1992 ob 10. uri na Osnovni šoli Karavanskih kurirjev NOB na Koroški Beli. Po otvoritvi razstave bo izlet na narcisne poljane v Javorniški Rovt.

Lojze Kerštan

Tine Oman, "Žlahtni komedijant"

GLEDALIŠČE NIKOLI NE ZAMRE

Kranj - Na nedavnem nanovo ustanovljenem festivalu komedije v Celju je nagrado "Žlahtni komedijant" prejel Tine Oman, igralec Prešernovega gledališča v Kranju, kot najboljša igralka v komedijah prikazanih na tem festivalu pa je enako priznanje prejela Polona Vetrh. Tine Oman, tudi sam je že pred leti prejel najvišje igralsko priznanje pri nas - Severjevo nagrado - je priznanje za svojo igro tokrat prejel za vlogo v Feydeaujevi komediji *Do-re-mi-Fey-deau*, s katero je kranjsko gledališče tudi začelo svojo gledališko sezono.

Slovenska gledališča imajo v svojih programih razmeroma malo komedij, čeprav je hvaležnega občinstva, ki si želi smeja, vedno dovolj. Tudi v Prešernovem gledališču niso komedije nekaj stalnega v programu?

"Res niso. Toda vloga je vloga, pa če jo ustvariš v komediji ali v tragediji. Vesel sem priznanja, pa ne zato, ker bi jih zbiral, pač pa je vsako priznanje tudi pohvala soigralcem in gledališču, kjer nastopam. Priznanje vedno razumem kot rezultat svojega dela in priznanje gledališču, ki mi je s svojo usmeritvijo to omogočilo."

O Prešernovem gledališču se je to sezono dosti govorilo. Največ prahu je dvignilo prav to, da skoraj ni bilo mogoče izpeljati programa - zaradi pomanjkanja denarja. V zraku je bilo slutiti celo najbolj črnogledne obete glede nadaljnega obstanka gledališča. So se vremena zdaj zjasnila?

"Prav nič. Ni pravičeno, da se v obdobju, ko gledališče dobi mednarodna priznanja, kot na primer na festivalu v Minsku, pa recimo tale moj Žlahtni komedijant tudi nekaj pomeni, pogovarjamo o tem, ali bo gledališče preživelo ali ne bo, ali bo naslednja sezona ali ne. Vprašanje je aktualno še zdaj, saj se v gledališču začnejo pripraviti na novo sezono zdaj spomladi, ne pa v jeseni."

Si lahko predstavljate položaj, ko recimo Prešernovo gledališče ne bi moglo začeti nove sezone?

"Vse se lahko zgodi. Vendar pa sem trdno prepričan: tudi če ne bi bilo Prešernovega gledališča, bi teater v Kranju živel naprej. Dolgo časa sem namreč igral, zdaj mi teče že petindvajseta sezona, in dobro vem, da gledališče ne more kar enostavno umreti. Tudi pred leti, ko je mesto izgubilo poklicno gledališče, je gledališče živelo naprej. Razvilo se je amatersko gledališče in to kar na visoki ravni. Prav tako ga je mesto vzdrževalo in nič kaj bolj poceni ni bilo, kot je današnje poklicno. Kolikor vem, se daje

gledališču le en odstotek od vseh družbenih dejavnosti. Zato se pravzaprav ne bojim tega, da bi recimo zaradi administrativne ukinitve v Kranju gledališče zamrlo. Zdaj pa sploh ne, ki so gledališče odkrili tudi mladi. Na predstavah je vsaj polovico mladega občinstva, to pa pomeni, da je gledališki program zanimiv zdaj tudi zanje."

Ne samo nad kranjskim gledališčem, oblaki se zbirajo tudi nad drugimi poklicnimi slovenskimi gledališči. So za krizo gledališč krivi njihovi programi?

"Poklicna gledališča bi se vsekakor med seboj morala ločevati programske. Vendar pa iz te programske krize ni tako enostavno izstopiti. To se je posrečilo le mariborskemu gledališču, ta je trenutno slovenski gledališki fenomen. Včasih je na primer prednjačilo celjsko gledališče, vse je drvelo tja gledat predstave, danes drvimo v Maribor."

Bi moralo tudi Prešernovo gledališče poiskati svoj lasten, podobno predzren in samosvoj gledališki jezik, da bi vsi drveli v kranjsko gledališče?

"Imam občutek, da bi to znali, namreč biti provokativni, originalni. Sploh pa je v tem času, kar sem sam zraven, nekaj takega že bilo. Prah in splošno zanimanje za naše predsta-

ve je dvigala na primer Svatba Rudija Seliga, podoben gledališki učinek je imela Filipčičeva Božanska tragedija. Svoj poseben gledališki izraz je Prešernovo gledališče imelo tudi pred leti z *Grčo*, Doktorjem Dragonom itd. Seveda pa gledališče provokacije za vsako ceno, dvigovati medijski prah, ni ravno cilj niti ne metoda današnjega gledališča. Predvsem pa izjemnost nekaj stane, provokativni projekt ni poceni in ne bi si mogli privoščiti kaj takega, če bi šlo to na škodo števila predstav. Res pa je tudi, da nam v vsaki sezoni uspe postaviti na oder odmevno predstavo. Za nas je že neko merilo, če recimo pridejo gledalci iz Ljubljane v Kranj. Kdo se boji Virginije Woolf je že taka predstav, polna je kjerkoli zaigramo in kadarkoli. Mimogrede, igramo jo tudi ta konec tedna."

Je torej izhod iz gledališke krize ali repertoarne krize vztrajno iskati nekaj, kar bo vžgalo?

"Pred tako nalogo ali problemom, če hočete, so vsa gledališča vsako sezono. Drugje imajo to srečo, da imajo recimo samo programske krize, Prešernovo gledališče pa ima zraven še problem preživetja. Če se bodo poklicna gledališča pri nas začela sesuvati, sem prepričan, da se bo zaradi finančnih problemov kranjsko med prvimi. Toda prepričan

sem tudi, to sem že že rekel, da s tem gledališče ne bo zamrlo.

Danes so na žalost časi, da gledališče z uspešno predstavo ne more na gostovanje, ker so prevozi predragi. Pred leti smo s predstavo Državni lopov dve sezoni gostovali po Sloveniji, danes pa so gledališča, ne samo naše, v položaju, ko uspešne predstave ne morejo tržiti, kot se reče. Ljudje na vseh koncih Slovenije si želijo gledališča, toda gostitelj ne zmore za prevoz tovornjaka s sceno in vsem drugim, stroška pa ni mogoče prističi v ceno vstopnice. Če ni gostovanj, se gledališča med seboj ne poznajo, ljudje ne poznajo druge gledališke govornice, predstave ni mogoče prodajati drugam... Tisti časi, ko smo lahko s traktorjem peljali sceno do Naklega in tam igrali, so pač že mimo."

Ali so bile dosedanje vloge, vseh je bilo v dolgi karieri ogromno, okoli osemdeset, vedno po vaši volji?

"Vsake vloge se lotim odgovorno, pa naj gre za komedijsko, v katerih kot pravijo, sem uspešen, ali pa za resno dramsko vlogo. Ne bom rekel, da so mi vloge v komedijah najbolj všeč, res pa je sicer, da jih je v programu gledališč premalo. Verjeli ali ne, rad bi igral vloge, kakršna je bila tista v Milana Jesiha *En sam dotik*, drama, ki jo je preveval čehovljanski duh. Čehova se v našem gledališču doslej nismo lotevali, bil bi pa, vsaj zame, pravi gledališki izziv, igrati na primer v Češnjem vrtu, Stričku Vanji..."

Bliža se počasi konec sezone, vi pa še vedno na odru?

"Ne zame, ne za kolege sezone še ne bo tako hitro konec, najmanj tja do junija tako kot lani. Ponavljati začnemo *Slastnega mrliča* za abonente, pa še druge ponovitve, potem pa je na vrsti študij predstav za naslednjo sezono. Upam vsaj, da bo tako. Kajti problem našega teatra ni teatrski, pač pa je vse odvisno od urejenega finančnega stanja." ● Lea Mencinger, foto Jure Cigler

Fotografska razstava

OBSAVSKI SPREHODI

Radovljica - V fotogaleriji Pasaža radovljiške graščine je na ogled samostojna foto razstava člana Fotokina kluba Radovljica - fotoamaterja I. razreda *Ivana Pipana* iz Radovljice. Razstava je dvodelna. Prvi del *OBSAVSKI SPREHODI* zajema sedemindvajset fotografij in bo na ogled v mesecu marcu 92. Drugi del *PRODNIKI* pa vsebuje šestindvajset fotografij in se bo nadaljevala v mesecu aprilu 92. Oba ciklusa se dopolnjujeta, delujeta izredno estetsko in izvorno. S črno-belo fotografijo se je intenzivneje spoprijel leta 1975 in od tedaj dalje je začel aktivneje sodelovati na skupinskih razstavah. Skupno je doslej sodeloval na več kot 180 razstavah in prejel 40 nagrad in priznanj.

V fotografiji *Ivana Pipana* prepoznavamo sestavine, ki povezujejo njegov opus z izročilom mednarodnega liričnega realizma. S fotografskega vidika je razvidna delitev Pipanovega opusa na posamezne cikle ali sklope - *OBSAVSKI SPREHODI*, *PRODNIKI* in *SANJSKA RESNIČNOST*. Glede na spremembe okusa in dojemljivosti sodobnega občinstva za tovrstna fotografska sporočila, moramo Pipanu priznati tiste subjektivne kvalitete, s katerimi presega slogovne in estetske norme umetnostne smeri. Za to smer se je kot ustvarjalec opredelil iz iskrenega osebnega prepričanja, da bi vsaj za hip lahko delil z nami svoja sanjska videnja. Predstavitev, kljub izjemnemu številu razstavljenih fotografij ni retrospektiva v pravem pomenu besede, pač pa prikaz rezultatov umetniko-

vih ustvarjalnih naporov zadnjih nekaj let. Pipanova prisotnost v sodobni slovenski fotografiji je brez dvoma ključnega pomena, saj je bil avtor vedno pojem za vse, kar se je novega, svežega in fotografsko naprednega dogajalo v svetu.

Ciklus *OBSAVSKI SPREHODI* nosi pečat Pipanove osebne ustvarjalne volje. Ni mu kaj očitati. Narava se zdi tu kot pesniška prisodoba neskončne osamljenosti, izgubljenosti. Vodna površina mogočne Save, skodrana z lahniimi, dekorativno nakazanimi valovi, skrivenčena, osamljena drevesa pred megličastim ozadjem, napol poležana trava ali ločje, ki trepetava v vetru. Komaj nakazani obliki delujejo s sanjsko resničnostjo in prefinjeno fotografsko govornico. Avtor kaže v teh ciklusih nagnjenje do

meditiranja, iskanja nečesa, kar je onstran čiste fotografske igre in zgolj optičnega in estetskega užitka. Hrepeni po nekem svetu iluzij, kjer ni običajnih nasprotij, ki sicer spremljajo naše vsakdanje življenje.

V avtorjevem večdesetletnem ustvarjalnem razvoju ugotovimo številne motivne in problemske opredelitve, ki pomenijo povsem osebna spoznanja in rešitve. V teh ciklusih se pojavljajo svojstveni, kompozicijsko dobro premišljeni izrezi iz značilnega obsavskega pejzaža. Tu gre za zanimivo prostorsko - svetlobno preprostost posnetih motivov. V prvem planu se pojavlja del rečne obale, ki je konfiguracijsko zelo razgibana, fotografsko pa razdeljena v skupke zanimivih struktur. Potem je tu skorajda negibna gladina Save, ki pomeni svetlobni center in prostorsko dimenzijo,

ki je na obzorju zaustavljena s perspektivno zoženim, največkrat z drevjem obraslim bregom. V okviru teh iskanj, je Pipanu uspelo najti vrsto zanimivih in izvornih fotografskih rešitev.

Ciklus *PRODNIKI* deluje vidno in estetsko izredno privlačno. Krajinske izraze iz prejšnjega ciklusa je zamenjalo savsko kamenje - prod. V tem ciklusu je avtor Pipan s pomočjo geometrijske konstrukcije omejil svoje čustvene, romantično-nostalgicne izlive ob pogledu na prvinsko naravo, ki jo je vse manj okrog nas.

Pipanove fotografske stvaritve so bile in so še zdaj skoraj vedno večplastne. So polne bogate simboličnosti in sporočilnosti. Celotni trojni črno-beli opus je poln poudarkov s trenutkom doživetja v ospredju. *Slavko Tarman*

Spremembe tarifnega sistema za prodajo električne energije

Precej novosti, več možnosti izbire

Spremembe so začele veljati s 7. marcem, ker imate poslej več možnosti izbire, je dobro, če jih natančno poznate.

Kranj, 13. marca - Slovenska vlada je spremembe tarifnega sistema sprejela že 23. januarja, bile so celo objavljene, vendar jih je potegnila nazaj, ponovno popravila in s 7. marcem so začele veljati. Spremembe je kar precej, saj so uvedli popust za prvih 100 kilovatnih ur, nekaterim bo morda prav prišel mali gospodinjstvi odjem, pri zelo majhni porabi bo možen celo dobropis. Za uro je zjutraj podaljšan čas višje dnevne tarife, odločite pa se lahko za dirigan odjem. Novosti sta nam predstavila TOMAZ JAMNIK in MITJA ANŽEJ z Elektro Gorenjske, ki sta nam obljubila, da bosta odgovorjala na vaša vprašanja, če se vam bodo še porajala in jih boste poslali na Gorenjski glas.

Polovični popust za 100 kilovatnih ur

Pri gospodinjstvem odjemu je uveden 50-odstotni popust za 100 kilovatnih ur porabljene elektrike. Pravico do njega imajo gospodinjstvi porabniki, pri katerih se ujema naslov odjemnega mesta in naslov stalnega bivališča. Z drugimi besedami to pomeni, da so izzete počitniške hišice. Pri Elektru bodo zdaj gospodinjstve porabnike razdelili na tiste, pri katerih se naslova ujemata in na tiste, pri katerih se ne. Ker doslej temu ni nihče posvečal pozornosti, so verjetno med uporabniki tudi takšni, pri katerih se naslova ne ujemata, ker, denimo, otroci plačujejo elektriko za starše ali obratno, položnica torej ne gre na naslov odjemnega mesta. Vse takšne primere čimprej sporočite poslovnim enotam, saj sicer popusta ne boste deležni.

Popust za 100 kilovatnih ur porabljene elektrike bodo obračunali po ceni za enotarifno merjenje, po sedanjih cenah torej v zimski sezoni znaša 5,13 tolarja za kilovatno uro, kar na mesec znaša 256,50 tolarja, v poletni sezoni pa po sedanjih cenah 3,41 tolarja za kilovatno uro, torej 170,50 tolarja.

Mali gospodinjstvi odjem

Novost je mali gospodinjstvi odjem, kamor bodo uvrščeni porabniki, pri katerih znaša priključna moč glavne varovalke 10 amperov. Tudi pri njem se morata naslova ujemati, kar pomeni, da so izločeni vikendi, ki bi se sicer množično vključevali v to skupino. Nova kategorija je namreč namenjena vsem tistim, ki zaradi manjše priključne moči porabijo manj elektrike, ki v svojem gospodinjstvu torej nimajo "požeruhov" elektrike. Njihova skupna moč namreč ne sme presegati 2.200 vatov, upoštevati pa je potrebno, da se to nanaša na moč glavne varovalke, z upoštevanjem tokokrogov v razdelilnih je to v bistvu 6-amperska varovalka, kar pomeni, da obremenitev

dejansko lahko znaša 1.300 vatov.

Takšnih porabnikov doslej nismo imeli, saj je bila doslej najmanjša priključna varovalka 16-amperska. Kdor se bo za mali gospodinjstvi odjem odločil, bo moral to sporočiti poslovni enoti Elektra. Spremembo bo moral plačati sam, normativ za zamenjavo varovalke je ena ura, za zamenjavo števca ura in pol, skupaj bo torej moral plačati dve uri in pol dela. Vendar pozor, za spremembo se lahko odločite le enkrat v letu, torej se prav kmalu ne boste mogli premisliti. Zato morate stvar poprej dobro premisliti, bolje rečeno preračunati, če ne znate sami, naj vam pomaga strokovnjak, verjetno koga poznate v sosesčini.

Tako nizka priključna moč namreč ne prenese "požeruhov" elektrike, težav ne bo pri razsvetljavi, radio in TV aparatih, likanju itd., povzročijo pa jih že lahko uporaba bojlerjev, tudi Gorenjevi pralni stroji so "premočni".

"Goljufati" torej ne bo možno, saj s priključitvijo močnejšega porabnika pregorela glavna varovalka, zanjo je odgovoren Elektro in njeno zamenjavo vam bodo zaračunali, verjetno pa ne bodo prišli takoj, ko jih boste poklicali. Merjenje v tej skupini bo enotarifno, cena bo skozi vse leto enaka. Za 15 odstotkov bo nižja od povprečne tarifne postavke, ki velja v času višje tarife pri dvotarifnem merjenju v višji in nižji sezoni. Pri malem gospodinjstvem odjemu pa se ne bo obračunavala obračunska moč, ki zdaj v nižji, poletni sezoni znaša 88,60 tolarja za kilovat, v višji zimski sezoni pa je zdaj ukinjena.

Dirigan gospodinjstvi odjem

Gospodinjstva, ki imajo stikalno uro, se po novem lahko odločijo tudi za dirigan odjem. V tem primeru imajo stikalno uro nastavljeno čez dan 16 ur na višjo dnevno tarifo, ponoči pa osem ur na nižjo, nočno tarifo. Odpovedo se torej cenejši elektriki sredi dneva

Povprečna poraba elektrike v gorenjskem gospodinjstvu znaša 350 kilovatnih ur na mesec. Koliko se jih bo uvrstilo v mali gospodinjstvi odjem, je težko reči, ker so v podatkih, ki smo jih dobili za leto 1990, vključeni vikendi:

kilovatne ure na mesec	odstotki gospodinjstev
do 20	6,97
od 20 do 50	4,33
od 50 do 100	7,26
od 100 do 200	18,62
od 200 do 300	21,54
od 300 do 400	16,94
od 400 do 500	10,81
od 500 do 700	8,76
nad 700	4,77

Zanima vas seveda, koliko stane elektrika po 7. marcu. Uradno objavljenim tarifnim postavkam smo priračunali 10-odstotni prometni davek in tako znaša (v tolarjih na kilovatno uro):

odjemna skupina	dvotarifno merjenje		enotarifno merjenje	dirigan odjem
	dnevno	nočna		
gospodinjstvi odjem pozimi poleti	6,40 4,27	3,75 2,13	5,13 3,41	2,99 1,71
mali gospodinjstvi odjem			4,53	

Obračunska moč se zdaj obračunava le pri gospodinjstvem odjemu v času nižje sezone, torej poleti (april, maj, junij, julij, avgust, september), po sedanjih cenah znaša 97,46 tolarja za kilovat.

in v osmih nočnih urah porabljena elektrika se jim obračunava po tarifni postavki za dirigan porabo, ki so nižje od "nočne" tarife. Ta možnost je seveda primerna za tiste, ki stanovanja dogrevajo s pomočjo elektrike, saj je za celotno ogrevanje osem ur prekratkih.

Dobropis

Če bo poraba elektrike v gospodinjstvu prek celega leta manjša, kot znaša 50-odstotni popust za 100 kilovatnih ur, bodo porabniki dobili dobropis. Verjetno bodo to izjeme, saj po sedanjih cenah popust prek celega leta znaša 2.560,80

tolarja. Do tega bo, denimo, prišlo, če koga dolgo ne bo doma in tudi sicer porabi zelo malo elektrike.

Če se bo komu primerilo, da bo popust večji od porabljene elektrike, bo namesto položnice dobil dobropis, torej obvestilo, da ne bo mislil, da se je položnica kje izgubila.

Za uro podaljšana dnevna tarifa

Čas višje, dnevne tarife bo po novem trajal od 7. do 14. in od 17. do 23 ure poleti ter od 6. do 13. in od 16. do 22 ure pozimi. Dnevna tarifa je torej po-

daljšana za eno uro in traja 13 ur, nočna pa 11 ur. Tako skušajo zmanjšati jutranjo konico, ki je poleti med 7. in 8. uro, stikalne ure pa so se doslej preklopile šele ob 8. uri.

Novost je tudi izračunavanje cene elektrike pozimi, saj se tarifne postavke oblikujejo glede na ceno kilovatne ure pridobljene iz premoga, kilovatna ura stane najmanj toliko, kot znaša nabavna cena lignita s kurilno vrednostjo 13.000 kJ. Po posameznih odjemnih skupinah pa jo popravijo z naslednjimi faktorji: 1,05 za odjem na napetosti 110 kV, 1,15 za odjem na napetosti do 1 do 35 kV, 1,25 za odjem na nizki napetosti.

Male elektrarne

Določena je tudi nova odkupna cena elektrike, ki jo pridobijo male vodne elektrarne z instalirano močjo do 1.000 kilovatov. Cene so odvisne od tarifnih postavk za gospodinjstvi odjem električne energije, manjše so od 20 do 35 odstotkov. Po višji nekoliko višji ceni namreč elektriko odkupujejo od tistih elektrarnarjev, ki izboljšujejo napetostne razmere v omrežju, kar pomeni, da to velja za male vodne elektrarne, ki imajo sinhrono generatorje. ● M. Volčjak

Glede plač pa so se dogovorili, da bodo poslej vsi prejemali enake, zamrznjene plače, torej dobrih 8.000 tolarjev, s čimer se je direktor strinjal. Najbolj bodo seveda prizadete skupne službe, vendar pa pravijo, da jih je tam približno 20 preveč. Bodo pravočasno dobili zamrznjene plače ali ne, je težko reči, saj je direktor na zboru delavcev dejal, da za to ne more prevzeti odgovornosti.

Pri tem je zanimivo, da ima KOP poleg približno 18 milijonov tolarjev dolgov tudi približno 7 milijonov tolarjev terjatev, za neto plače pa potrebujejo približno 750.000 tolarjev. Če bi jih uspeli izterjati, bi torej delavcem lahko izplačali tri zaostale plače, toda kako, žiro račun je blokiran... Rešitve za KOP še ni videti, jo bo morda dorekel upniški odbor? Pri tem je zanimivo, da delavci v stečaju ne vidijo rešitve, saj sta ob koncu zbora delavcev vstala dva in rekla, da garantirata za vse, da bodo pošteno delali, le delo naj jim zagotovijo in pripravijo, tako kot je treba. ● M. Volčjak

Lanski finančni rezultati gorenjskega gospodarstva

Izguba večja od dobička

Gorenjsko gospodarstvo je lani izkazalo 3,5 milijarde tolarjev izgube, dobiček pa je znašal slabi 2 milijardi tolarjev.

Kranj, 13. marca - Pravo sliko finančnega rezultata gorenjskega gospodarstva v lanskem letu bo seveda dala primerjava s Slovenijo. Ze po prvih podatkih, ki jih je poslala podružnica SDK v Kranju, pa lahko rečemo, da je bilo gorenjsko gospodarstvo v povprečju "pod vodo".

Prihodki gorenjskega gospodarstva so lani znašali 93,9 milijarde tolarjev, odhodki 95,5 milijarde tolarjev, zanimivo, da je bil pri obeh porast natančno 140-odstoten. Dokaj izravnano je tudi porast prihodkov oziroma odhodkov od obresti, saj je bil pri prihodkih porast 340-odstoten, pri odhodkih pa 347-odstoten. Podobno kot leto poprej pa je bilo tudi lani za gorenjsko gospodarstvo značilno, da si je moralo izposoditi več denarja, kot ga je posodilo samo, saj so prihodki od obresti znašali 3,4 milijarde tolarjev, odhodki pa 7,3 milijarde tolarjev.

Izguba je lani znašala 3.546 milijonov tolarjev, daleč največja je bila na Jesenicah, kjer je znašala 2.183 milijonov tolarjev, v Kranju 606 milijonov, v Radovljici 484 milijonov, v Škofji Loki 212 milijonov in v Trzinu 60 milijonov tolarjev. Lanska izguba, preračunana na delavca, je na Gorenjskem znašala 58.332 tolarja; na Jesenicah je znašala kar 294.704 tolarjev, v Radovljici 53.677 tolarjev, v Kranju 23.518 tolarjev, v Škofji Loki 16.158 tolarjev in v Trzinu 10.990 tolarjev.

Celotna izguba, ki jo je potrebno pokriti, pa znaša dobrih 5 milijard tolarjev, kar kaže na to, v kako globoki krizi je gorenjsko gospodarstvo že nekaj časa.

Dobiček je lani znašal 1.959 milijonov tolarjev. Največ so ga uspela ustvariti kranjska podjetja, saj je znašal 888 milijonov tolarjev, sledi Radovljica s 570 milijoni, Škofja Loka s 304 milijoni, Trzin s 87 milijoni in na koncu so Jesenice z 91 milijoni tolarjev dobička. Železarna je torej resnično usodna za Jesenice, saj imajo ob daleč največji izgubi tam najmanj podjetij, ki prinašajo dobiček.

O tem govori tudi akumulacija, ki je lani na Gorenjskem znašala 913 milijonov tolarjev, od tega na Jesenicah le pičlih 61 milijonov tolarjev, kar je celo manj kot v Trzinu, kjer je znašala 66 milijonov tolarjev. Sorazmerno majhna je bila tudi v Škofji Loki, kjer je znašala 98 milijonov tolarjev, v Kranju je znašala 296 milijonov tolarjev, presenetljivo najvišja pa je bila v Radovljici, kjer je znašala 392 milijonov tolarjev. Radovljica je na prepričljivi prvem mestu tudi pri akumulaciji na delavca, saj je v Radovljici znašala 43.919 tolarjev, gorenjsko povprečje je znašalo 15.953 tolarjev, vse druge gorenjske občine pa so se znašale pod njim, saj je v Kranju znašalo 13.386, v Trzinu 12.283, na Jesenicah 8.290 in v Škofji Loki 7.616 tolarjev. Stopnja akumulativne sposobnosti je bila na Gorenjskem 1-odstotna; v Radovljici 3,4-odstotna, v Trzinu 2,2-odstotna, v Kranju in v Škofji Loki 0,7-odstotna in na Jesenicah 0,3-odstotna. ● M. V.

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Proizvodnja še naprej pada

Obseg industrijske proizvodnje v Sloveniji je bil januarja za 16 odstotkov nižji od lanskega povprečja. Še naprej pada obseg investicij, januarja je SDK zabeležila nekaj več kot 3 milijarde tolarjev plačil za investicije, kar je le za 32,8 odstotka več, kot je znašalo lansko povprečje, inflacija je bila namreč bistveno višja. Januarska javna poraba je znašala 21,5 milijarde tolarjev, kar je v primerjavi z lanskim povprečjem za 77,2 odstotka več. Januarska izplačila čistih plač so bila za 1,8 odstotka manjša kot decembra lani.

Blokiranih več kot tisoč podjetij

Januarja je imelo v Sloveniji žiro račune blokirane 1.073 podjetij, kar je največ doslej, v primerjavi z decembrom pa 67 podjetij več. Od decembra bo januarja se je povprečni znesek na blokiranih računih povečal za 14,3 odstotka in je znašal 12,5 milijarde tolarjev. Povprečni dnevni znesek blokacij pa se je januarja v primerjavi z decembrom povečal za 25,9 odstotka.

Prvi tuji turisti

Na Cresu in Lošnju za velikonočne praznike že pričakujejo prve tuje turiste, nemška turistična agencija Sportcheck iz Münchna pa bo že 4. aprila pripeljala na priprave športnike.

Večje težave pa imajo na opatijski rivieri, najavila se je skupina 30 nemških gostov, ki so se želeli nastaniti v hotelu Marina v Moščenicki Dragi, vendar imajo tam še 500 beguncev, ki jih niso preselili v druge objekte. Nemški turisti so leta prihajali prav v hotel Marina, zato je njihova želja razumljiva.

Crvena zastava bo poravnala dolgove

Zastavini kooperanti v Sloveniji so se lani združili v podjetje Cooping d.d., ki želi ohraniti sodelovanje, kar je v interesu obeh strani. Uspeli so podpisati dogovor o medsebojni blagovni menjavi, cene pa so določene z devizno klavzulo. Slovenska podjetja bodo še naprej izdelovala sestavne dele, Crvena zastava jih bo plačevala z avtomobili. Do konca marca naj bi se dogovorili tudi o starih dolgovi slovenskim podjetjem, ki so vredni približno 1.000 avtomobilov, v Crveni zastavi zdaj pravijo, da jih bodo poravnali. Očitno je zelo zainteresirana za slovenski trg, kjer je večih prodala 20 do 30 odstotkov svoje proizvodnje, v Ljubljani pa ima enega največjih prodajnih servisnih centrov, v katerem ima 42,51-odstotni lastninski delež. Crvena zastava je slovenskim kupcem dolžna 373 avtomobilov, ki so jih vplačali že lani, niso pa jih še dobili. Cooping si prizadeva, da bi najprej dobavili te avtomobile, prvih šestnajst je že prispelo v Slovenijo. Vsa v Coopingu dodatno pregledajo, opravijo prvi servis in jih nato opremijo s svojo blagovno znamko.

Delavci KOP-a so se odločili, da počakajo še tri (zadnje) tedne

Kako rešiti KOP?

Poslej bodo dobili vsi enake zamrznjene plače, če jih seveda bodoE Kranj, 13. marca - O razmerah v kranjskem podjetju KOP, kjer so kar tri mesece v zaostanku s plačami, smo že pisali, v tem času so imeli več sestankov in se na njih odločili, da bodo na pregled finančnega poslovanja poklicali SDK, da bodo poslej vsi dobivali enake, zamrznjene plače, da se nemudoma skliče upniški odbor. Po treh tednih bodo pregledali, kaj je bilo storjeno in glasovali o (ne)zaupnici vodstvu.

Z razmerami v kranjskem KOP-u se je začel ukvarjati Svet kranjskih sindikatov, Adolf Sitar nam je povedal, da stikov s KOP-ovim sindikatom niso imeli vse od lanskega maja, ko so jim tako kot drugim dali vzorec podjetniške kolektivne pogodbe. Tedaj se je zamejnjal direktor, prepričani so bili, da so se razmere obrnile na bolje, dokler niso 4. februarja prišli delavci po pomoč. Težko je razumeti, kako so lahko tri mesece preživeli brez plač, res se je zamik stopnjeval, toda kljub temu, tri mesece so živeli od obljub optimističnega direktorja. To se dogaja v podjetju, ki

je bilo nekdanj eno najboljših v Kranju, edino celo v Jugoslaviji je znalo izdelovati posebna vrata za radijske in televizijske studije, pravi Sitar.

Pred dnevi so imeli v KOP-u več sestankov, nazadnje so 11. marca tudi na zboru delavcev sprejeli več sklepov, ki dajejo vodstvu tri tedne časa za ukrepanje, nato pa bodo ponovno odločali o (ne)zaupnici. Med najpomembnejšimi zahtevami je takojšen vpoklic SDK, ki bo preverila finančno poslovanje v lanskem letu, saj se poraja več sumov o pravilnosti poslovanja. Zastavlja se vprašanje, kako je podjetje lani sploh lah-

ko poslovalo, če smo imeli prek vsega leta blokiran žiro račun. V tem času je imel KOP dva direktorja, saj je sedanji prišel maja lani. Od direktorja so zahtevali, naj nemudoma skliče upniški odbor, v njem bodo imeli svojega predstavnika tudi delavci, saj so izračunali, da jim podjetje za plače, prevoz na delo in podobno dolguje 6,5 milijona tolarjev.

Sestanki so pokazali, da je vodstvo razklano, zato so do nadaljnega sprejeli moratorij za vse suspenze, da bi tako preprečili medsebojno obračunavanje. Vodstvo pa je dolžno nemudoma bolje organizirati delo, saj delavci pravijo, da delajo le uro na dan, sicer pa postopajo po tovarni, ker nimajo dela. Veliko reklamacij pa čaka, da jih bodo izpolnili, vendar stvari stojijo zdaj zaradi pomanjkanja tega, zdaj onega materiala.

Kakšne so cene

Ali se spleča kupovati pri sosedih

Prejšnji terek smo predstavili delček ponudbe, kakršno ponujajo v verigi trgovin Hofer v Avstriji. Hoferja smo izbrali zato, ker je najcenejši - tako kot Aldi v Nemčiji, ki tudi oskrbuje Hoferjeve trgovine. Verjetno ste pri branju članka prejšnji terek mislili, da smo pri tipkanju cen napravili napake - nismo, cene so dejansko tako nizke, kot smo napisali. Edino pomoto smo napravili pri preračunu cen v tolarje - z inflacijsko devalvacijskim navdihom smo cene v šilingih množili z 8. Vendar pa se tolar še vedno dobro drži in ob menjavi 7,70 SLT za ATS so tolarске cene celo nižje, kot smo jih objavili.

Za primerjavo: v spisku Hoferjevih cen smo navedli tudi čokolado, 100-gramsko. V naših trgovinah je najcenejša jedilna čokolada že 60.- SLT, po toliko so tudi čokolade z nadevi. Uvožene čokolade so že po 80.- do 95.- SLT. Povsem enake 100-gramske čokolade z lešniki, mandlji itd. so pri Hoferju po 5,90 do 6,90 ATS, navadna mlečna čokolada pa le 4,90 ATS. Če bi bil šiling po 10.- tolarjev, bi še vedno bil prihranek očitni!

Za danes smo obljubili še nekaj cen iz Hoferja (računali smo z razmerjem 8 : 1).

artikl	cena v SLT	cena v ATS
riž, 1 kg	71,20	8,90
puding vanili, 5 vrečk	55,20	7,90
puding kakao, 3 vrečke	55,20	7,90
marmelada, 700 g	111,20	13,90
kumarice v kislu, 720 g	79,20	9,90
ALU-folija, 25 m	119,20	14,90
ketchup, 400 g	79,20	9,90
milo, 150 g	39,20	4,90
zobna pasta, 2 tubi	79,20	9,90
vitaminska krema za kožo, 250 ml	159,20	19,90

Če primerjate še cene iz naše preglednice prejšnji terek (npr. za rozine, kis, margerino, ribje konzerve Delamaris, itd.), potem boste še težje razumeli, zakaj je hrana v Sloveniji tako draga.

Avtobusni izlet v Celovec (kjer je Hoferjeva trgovina), stane pri Alpetourju, Potovalni agenciji Kranj vsega 250.- SLT...

Avtosalon in sejem Avto in vzdrževanje

Skupna sejemska prireditve

Trojane, 12. marca - Celjski in Ljubljanski sejm se letos odločili za skupno sejmsko prireditve na temo avtomobilizma. Tako bo od 24. do 29. aprila v Ljubljani 16. Slovenski avtosalon, v Celju pa bo hkrati 3. sejem Avto in vzdrževanje.

V Ljubljani bodo razstavljeni osebna vozila, oldtimerji, športni avtomobili in del spremljajoče industrije, v Celju pa gospodarska vozila in vse za vzdrževanje. Prireditelji se zavedajo, da je po osamosvojitvi slovenski prostor postal premajhen za več tovrstnih sejmov, hkrati pa se spreminja tudi struktura servisiranja in vzdrževanja vozil, predvsem na račun izginotja Zastave s slovenskega trga. Takšno povezovanje bo verjetno potrebno tudi v prihodnosti, tako v Sloveniji, kot tudi v okviru skupnosti Alpe Jadran.

Poleg razstavljanja avtomobilov (na sejmu lahko sodelujejo samo ekskluzivni zastopniki), bodo na obeh sejmih tudi številne spremljajoče prireditve. Tako bodo v Ljubljani številna posvetovanja, med njimi o varnosti v prometu, ekologiji in izobraževanju za nove tehnologije, v Celju o predpisih in standardih v združeni Evropi, vlogi umetnih tkiv in designa v prihodnosti, in o avtomobilu in trgovini.

Da je takšna sejemska prireditve potrebna, menijo tudi v Združenju ekskluzivnih uvoznikov tujih avtomobilov, čeprav se ponovno obetajo omejitve pri uvozu in s tem zaščita domače industrije. S tega vidika bo verjetno nadvse zanimiva tiskovna konferenca Združenja, Revoza in Cimos, ki bo prav tako v času sejma.

Sejemska vstopnica bo stala verjetno okoli 200 tolarjev in bo veljala za obe prireditvi, na relaciji Ljubljana - Celje pa bo organiziran brezplačni avtobusni prevoz. Med zanimivostmi je treba omeniti tudi, da bodo v Ljubljani razstavljeni nekatera atraktivna vozila, tako naj bi Industriimport pripeljala Subaru SVX, razstavljen pa bo verjetno tudi Ferrari. ● M. Gregorič

JELOVICA

Na podlagi 9. člena Odloka o podeljevanju priznanj občine Škofja Loka (Ur. list RS, št. 10/92) Komisija za odlikovanja in priznanja Skupščine občine Škofja Loka

RAZPISUJE PODELITEV PRIZNANJ OBČINE ŠKOFJA LOKA ZA LETO 1991

Skupščina občine Škofja Loka podeljuje občanom, podjetjem, zavodom, organizacijam in društvom naslednja priznanja:

1. NAZIV ČASTNI OBČAN za izredno delovanje in stvaritve na posameznih področjih družbenega življenja in dela ter za pomemben prispevek k ugledu in napredku občine oziroma v širšem družbenem prostoru.
2. ZLATI GRB OBČINE ŠKOFJA LOKA za dolgoletno izredno uspešno in družbeno pomembno delo na vseh področjih družbenega življenja, ali za dosežke, ki so trajnejšega pomena in so pomembno prispevali k razvoju in ugledu občine.
3. SREBRNI GRB OBČINE ŠKOFJA LOKA za večletno uspešno in družbeno pomembno delo ter za zglede uspehe in požrtvovalnost na vseh področjih javnega delovanja.
4. BRONASTI GRB OBČINE ŠKOFJA LOKA za enkratne izjemne dosežke in za aktivno udeležbo v različnih humanitarnih akcijah, zlasti pri reševanju človeških življenj ali pri preprečevanju škode na premoženju.

Pobude za podelitev priznanj občine Škofja Loka lahko podajo občani, skupine občanov, podjetja, zavodi, organizacije ter društva.

Pobude morajo biti pisno utemeljene. Zbiraj jih Komisija za odlikovanja in priznanja Skupščine občine Škofja Loka, Poljska c. 2, do 17. aprila 1992.

Še nekaj vprašanj in odgovorov

DOHODNINA

Odkar smo izdali posebno prilogo o dohodnini, vaših vprašanj ni več veliko, tudi na kranjski davčni upravi so nam povedali, da so po izdaji priloge vprašanja usahnila, kar je nedvomno najboljši dokaz, da vam je v pomoč, da so davkarji navodila za izpolnjevanje napovedi napisali tako, da jih resnično lahko razume vsakdo. Vendar pa smo nekaj vprašanj še prejeli, nanašajo se predvsem na stvari, ki jih je republiška davčna uprava pojasnila šele zdaj, natančneje 11. marca, torej po izdaji naše priloge. Nanje nam je pomagal odgovoriti ALEKSANDER TROHA, direktor kranjske davčne uprave.

Plače iz tujine

"Lani sem prejel plačo s Hrvaškega, saj sem bil zaposlen v hrvaškem podjetju v Sloveniji. Kakšne podatke potrebujem za izpolnitev davčne napovedi?"

"Državljan Slovenije sem, do lanskega septembra sem bil zaposlen v počitniškem domu, katerega lastnik je srbsko, torej tuje podjetje. Plačo sem dobil iz Beograda. Kakšne podatke potrebujem za davčno napoved in kako naj jih pridobim?"

"Vprašanja sta si podobni, zato je moč nanju odgovoriti skupaj, nanašata se na tolmačenje, ki so ga občinske davčne uprave od republiške dobile šele 10. marca.

Tisti, ki so lani plače ali nadomestila dobivali od drugod, večinoma nimajo podatkov o bruto plači, zato zanje velja podobna rešitev kot za pokojnine, prejete iz tujine. Prejemke vpišete v vrstico 16 poglavja A.I., ki se glasi "plače in nadomestila, prejeta od JA in drugih iz-

Ne čakajte na zadnji dan, ko se utegne zgoditi, da zaradi gneče davčne napovedi ne boste mogli oddati, saj boste v tem primeru kaznovani s 25.000 tolarji. Aleksander Troha, direktor kranjske davčne uprave pravi, da odmera ne bo odvisna od tega, kdaj ste napoved oddali, da nimajo nikakršnega vrstnega reda.

plačevalcev", in sicer v stolpec 8 vpišete znesek neto plač oziroma nadomestil. Če imajo tudi podatke o med letom plačani dohodnini, to vpišete v stolpec 10b, plačane prispevke pa v stolpec 11, druge stolpce v tej vrstici pustijo prazne. Plače JA imajo razne dodatke, ki se vstavijo v osnovo za odmero dohodnine le v primeru, ko se od njih obračunajo prispevki za socialno varnost.

Pred odmero dohodnine bodo davkarji sami neto prejemke preračunali v bruto in sicer tako, da bodo neto prejemke pomnožili s faktorjem 1,6223 in dobili bruto znesek prejemkov. Prispevke pa bodo izračunali tako, da bodo bruto prejemke pomnožili s faktorjem 0,2336.

S tem računanjem se vam torej ni potrebno mučiti, za vse, ki se ubadajo s takšnim vprašanjem kot naša dva bralca, je bistveno, da v vrstico 16, v stolpec 8 vpišete znesek neto plač.

Ne pozabite na koncu PODPISATI Napovedi za odmero dohodnine! Ko smo v Kranju opazovali, kako poteka oddajanje davčnih napovedi v občinski avli, smo lahko opazili, da je to zelo pogosta pomanjkljivost, zelo neprijetna je, če ste oddajo napovedi zaupali možu oziroma ženi. Davčno napoved morate namreč podpisati SAMI!

Mnogi tudi pozabite sešteti olajšave (pod B.I.), seštete jih torej že doma, da ne boste dvakrat stali v vrsti.

Ne pozabite vpisati matične številke, kar nekateri tudi pozabijo.

Če ste davčno napoved že napisali drugače in jo oddali (tolmačenje je prišlo šele zdaj), jo napišite na novo, na to v novi davčni napovedi davkarje opozorite s pripombo.

K temu naj dodamo še, naj se vsi tisti, ki so lani kot delavci slovenskih podjetij delali v tujini, obrnejo na računovodstva svojih firm, kjer so pred dnevi dobili tolmačenje, kako naj detaširani delavci izpolnijo davčno napoved."

Renta iz tujine

"Težje invalide, vdove in sirote po padlih ali umrlih, ki dobivajo rento preskrbovalnega urada v Nemčiji (Versorgungsamt Fulda) zanima, ali jih je potrebno vnesti v davčno napoved za leto 1991?"

Obvestilo nam je postal Alojzij Žibert, njegovo stališče so potrdili na kranjski davčni upravi. Takole pravi:

"Poskušali smo priti do uradnega tolmačenja, Ministrstvo za finance Slovenije nam je zdaj sporočilo, da to ni potrebno. Invalidom, vdovam in sirotam torej rente Versorgungsamt Fulde ni potrebno vpisati v davčno napoved za leto 1991."

Invalidnina

"Zakaj so dodatki kot invalidnina, varstveni dodatek in podobno všteti v pokojnino in niso prikazani posebej, saj niso obdavčeni? Se vpišete med davčne olajšave?"

"Upokojenecem podatkov, ki so jih dobili od SPIZ-a, ni po-

trebno popravljati, ker bodo pri obračunu davka upoštevani podatki, ki jih bo SPIZ na magnetnem traku poslal republiški davčni upravi. Če so torej dobili napačne podatke (všteto invalidnino, znesek za rekreacijo in podobne stvari), naj jih ne skrbijo, pri obračunu davka bodo upoštevani pravilni podatki. Če so davčno napoved že oddali, je ni potrebno popravljati, saj bodo podatki popravljeni avtomatično. Žal je takšno navodilo republiške davčne uprave prišlo šele 11. marca.

Le pri družinskih pokojninah ne bo moč z magnetnega traku popraviti podatkov, saj SPIZ informacije ne deli na posamezne prejemnike družinske pokojnine."

Dohodki na žiro računu

"Vaša priloga je bila dobra, vse nam je jasno, le to ne, ali moramo kmetje plačati za les vpisati med prejemke na žiro račun?"

"V prilogi o tem nismo pisali, na podobno vprašanje pa smo konec januarja že odgovorili. Vpisati morate vse dohodke, ki so vam bili lani nakazani na žiro račun. Če so bila seveda to plačila za pridelke na vaši kmetiji, potem so bila že upoštevana v katastrskem dohodku. Če pa so bila to plačila za storitve na osnovi pogodbenega dela ali avtorski honorar, potem je to obdavčljiv dohodek (npr. pluzenje snega). Če bo torej napravljena primerjava z vašim žiro računom, boste morali dokazati, kolikšen je bil vaš dohodek oziroma da ni obdavčljiv." ● M. V.

DOHODNINA

Strokovno, hitro in poceni Vam pravilno izpolnimo "NAPoved za odmero DOHODNINE".

Izračunamo Vašo obveznost ali preplačilo. Dokumente prinesite s seboj.

Pokličite: tel.: 061/123-292 Ljubljana, od 9. ure dalje tel.: 064/620-912 Škofja Loka, od 16. ure dalje

AVTO ŠOLA

VIKTOR

RAZPISUJE TEČAJ CESTNOPROMETNIH PREDPISOV KI SE BO ZAČEL V

PONEDELJEK, 23. 3., ob 16. URI. VSE

INFORMACIJE DOBITE V NOVIH PROSTORIH V KS HUJE NA PLANINI, OD 8. DO 18. URE. TEL.: 324-746

MOŽNOST PLAČILA NA OBROKE

"SKOKICA"

TRGOVINA Z OTROŠKO OPREMO IN TEKSTILOM Kranj, Gregorčičeva 8, nasproti trgovine CHEMO

KAJA

KRANJ, LIKOZARJEVA 15 TEL. 064/216-764 DEKLIŠKE IN FANTOVŠKE OBLEKE IN ČEVLJI ZA OBHAJILNO IN BIRMO

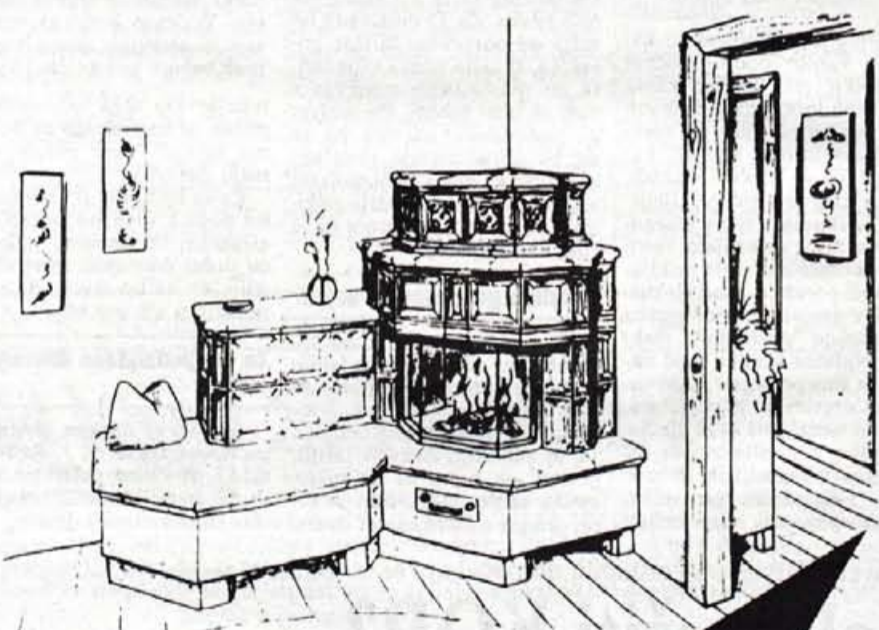
AVTO ŠOLA ZŠAM ŠKOFJA LOKA

Organiziramo tečaj cestnoprometnih predpisov v **GASILSKEM DOMU NA TRATI**

začetek 23. 3. 1992 praktična vožnja na vozilih **OPEL CORSA in GOLF**

Posebna ugodnost: prevoz kandidatov na tečaj CPP iz smeri: Reteč, Bitenj, Podlubnika, Žabnice Informacije: telefon: 631-729

SVETUJEMO, PROIZVAJAMO, PROJEKTIRAMO, PRODAJAMO, MONTIRAMO

- zdravo in ekonomično grejte
- ekološko čisto okolje
- lahko vzdrževanje
- kakovost in trajnost peči
- prihranek pri energiji
- prijetna toplota za vaš dom

- toplozračni vložki "SUPRA" s termosteklom
- fugalna masa PALESIT
- ob gotovinskem plačilu 10% cassasconto
- obročno odplačevanje 1 + 3

- VSE NA ENEM MESTU**
- kmečke peči
 - kamini
 - toplozračne peči
 - štedilniki
 - pizza peči
 - polmontažne peči

PONRA

keramika d.d.

68000 Novo mesto Slakova 5 tel. (068) 21-201, 26-016, 26-015 fax (068) 24-298

Primerjalno ocenjevanje prehrabrenih izdelkov

Jestvine naše vsakdanje

Ljubljana, marca - Pod naslovom "Najbolje ocenjeni prehrabreni proizvodi v letu 1991" je DOMUS, Center za zaščito potrošnikov v Ljubljani, organiziral veliko akcijo ocenjevanja nekaj pomembnejših prehrabrenih proizvodov pri nas. Slovenski strokovnjaki so pregledali in ocenili artikle, ki se dnevno pojavljajo na našem jedilniku, to je mleko in mlečne izdelke, mesne izdelke, jedilno olje in testenine. Najboljše alpsko in pasterizirano mleko prihaja iz Ljubljanskih mlekar, najboljše olje iz Kranjske Oljarnice, najboljše domače klobase iz MIP Nova Gorica.

Povedati moramo, da je komisija izdelke jemala s trgovskih polic, ne direktno od proizvajalca, ocenjevala pa jih je po točno določenih kriterijih. Vzorci so bili šifrirani; pred ocenjevanjem so bile odstranjene oziroma zakrite vse oznake proizvajalca in blagovne oznake tako, da je bila zagotovljena anonimnost ocenjevanja. Šifrirane vzorce so poslali v analizo, po en vzorec pa so zadržali oziroma zamrznili za potrebe superanalize. Pri mesnih izdelkih so na primer ugotavljali vsebnost mesa, maščob in vode, pri testeninah kvaliteto uporabljenih moke in dodatkov ter lastnosti pri kuhanju, pri mleku in mlečnih izdelkih odstotek suhe snovi in maščobe, jedilna olja pa po rezultatih kemičnih analiz in po organoleptičnem ocenjevanju barve, vonja, okusa.

Pa poglejmo rezultate. Ocen "odlično" je bilo malo. Ekstra kvaliteten razred in oceno odlično so dobili alpsko mleko, sterilizirano, 3,2 % mm 1/1 TB, pasterizirano mleko 3,2% mm 1/1 TB, alpska smetana za kavo, sterilizirana, 10% mm 1/5 TB in kislina smetana PVC lonček, vse izdelki Mercator - Ljubljanskih mlekar Ljubljana. Odlično je bilo tudi kondenzirano mleko, zgoščeno in sladkano, v tubi ABC Pomurke - Tovarna mlečnega prahu Murska Sobota. Oceno "prav dobro" pa so dobili pasterizirano sladka smetana 35% mm 1/4 TP, stiški poltrdi mastni sir, Posavec - poltrdi mastni sir in Samostanski poltrdi 3/4 mastni sir iz Mercator - Ljubljanskih mlekar, evaporirano mleko v pločevinki ABC Pomurka - Tovarna mlečnega prahu Murska Sobota, pasterizirano mleko 3,2% mm, surovo maslo 1. vrste in Edamec - poltrdi mastni sir od Hmezad - Mlekarna Arja vas, pasterizirano mleko 3,2% mm 1/1 PP Mercator - Mlekarna Kranj, Livada

na naših mizah. Vsi so se slabše odrezali. V II. razred, ki je dosegel od 13,1 do 16 točk (Extra razred od 18,1 do 20, točk, I. razred od 16,1 do 18 točk) se je uvrstila Mlinaričeva klobasa s 15,9 točkami, kamniška domača klobasa MESO Kamnik s 14,4 točkami, čajna goveja klobasa a 14,2 in tirolska salama s 14,1 točke Meso izdelkov Škofja Loka, čajna kobasica Neoplante s 13,8 točke in hot-dog hrenovka Mlinarič s 13,7 točke.

V III., vendar še vedno priložljivi kakovostni razred so se od 10,1 do 13 točk zvrstile Slovenska klobasa Meso-izdelki Škofja Loka z 12,50, in domača klobasa za kuhanje Zorman z 12,30 točke.

Kranj, marec - Na Mohorjevem klancu je Breda Seražin - Bečan odprla trgovino Sera, ki je založena predvsem z ročno izdelanimi pleteninami za različne priložnosti, naprodaj pa so tudi modni dodatki. Trgovina Sera je odprta vsak dan od 11. do 19. ure. Gorazd Šinik

V torek, 24. marca

bo v Gorenjskem glasu izšla priloga
GRADIMO, OBNAVLJAMO,

IZOLIRAMO, OPREMLJAMO...

Izkoristite učinkovit način za predstavitev vaših izdelkov in storitev. Naročila za objave sprejemamo v propagandi Gorenjskega glasa še do četrta, 19. marca, tel. 218-463, fax 215-366.

Koliko je vreden tolar

Uradni tečaj: Na tečajni listi Banke Slovenije veljajo od 17. marca naprej:

	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	100 ATS	707,0699	709,1975
Nemčija	100 DEM	4.975,1611	4.990,1315
Italija	100 ITL	6,6170	6,6369
Švica	100 CHF	5.498,0505	5.514,5943
ZDA	1 USD	82,0359	83,1855
Jugoslavija	100 YUD		60,0000
R. Hrvaška	100 CRD		70,0000

Podjetniški tečaj: Na tečajni listi Ljubljanske banke d. d. za obračun deviznih prilivov in odlivov veljajo od 17. marca naprej:

	nakupni	prodajni
Avstrija	100 ATS	710,6000
Nemčija	100 DEM	5.000,0000
Italija	100 ITL	6,6500
Švica	100 CHF	5.525,5000
ZDA	1 USD	83,3500

V menjalnicah so bili v ponedeljek, 16. marca, ob 13. uri tečaji naslednji:

	marke		šilingi	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
Gorenjska banka	52,35	55,00	7,43	7,73
Abanka	52,50	53,75	7,35	7,60
SKB	52,30	53,50	7,43	7,60
Hida lj. tržnica	52,70	53,70	7,38	7,60
Aval Bled, Ljubljanska 8	52,60	53,90	7,45	7,65
Otok Bled, Ljubljanska 15	52,30	53,50	7,43	7,60
Slovenska hranilnica	52,50	53,60	7,40	7,63

Vrednost zlata: Na četrtkovi avkciji je cena zlata padla za 4,5 odstotka in gram zlata je tako stal 1.145 tolarjev. Se vedno pa je zlato na Ljubljanski borzi kar za približno 30 odstotkov dražje kot na svetovnih borzah. Kupčije z zlatimi kovanci pa ni bilo, čeprav sta bila ponudba in povpraševanje živahnejša.

SREDSTVO PROTI VOLUHARJU

— komplet vsebuje 7 vložkov
— cena kompleta je 200 SLT + poština
— pri naročilu 5 in več kompletov vam nudimo 10 % popusta
— pošljemo po povzetju

Naročila sprejema:
Anica Jurman
Heroja Starihe 12
68340 ČRNOMELJ
Tel. (068)52-888 in 51-696

NA TEMELJIH TRADICIJE
Pred več kot 100 leti smo bili ena izmed prvih dežel v Evropi z obveznim zdravstvenim zavarovanjem. Minilo je stoletje dogodkov, iskanj, razvoja, sprememb in strpanj.

V SAMOSTOJNI DRŽAVI
Z izkušnjami iz preteklosti, hotenji in voljo, znanji in uporabo informatike organiziramo zdravstveno zavarovanje za vse prebivalce Slovenije, ker

ZDRAVJE JE SREČA, BOLEZEN IN NESREČO ZAVARUJEMO MI!

Želimo biti evropski in poslovni, zato vabimo nove sodelavce, dinamične in ustvarjalne, z najmanj visokošolsko izobrazbo.

EKONOMISTE, PRAVNIKE, ZDRAVNIKE.

Naša organizacija je razvejana, saj vam nudimo delo v Celju, Kranju, Kopru, Ljubljani, Mariboru, Murski Soboti, Novi Gorici, Novem mestu in Ravnah na Koroškem.

Novo ideje, samostojnost in kreativnost, izobraževanje in inovativnost je naša ponudba vam, ki želite novo delo in izzive.

Podrobnejše informacije po telefonu 064 217-666, int. 259
Pričakujemo vašo poslovno ponudbo.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE
64000 KRANJ, Gosposvetska 12

MODA V USNJU ZA VSE MOŠKE IN ŽENSKÉ POSTAVE IZDELUJEMO USNjena, MODNA IN KLASIČNA OBLAČILA OPRAVLJAMO TUDI MANjšA POPRAVILA

MODNI ATELJE Tone Bevk,
Spodnji trg 2, Škofja Loka, tel. 064/622-087 Odprto: vsak dan od 7. do 12. in od 15. do 19. ure, sobota od 8. do 12. ure

SEM MLADA, LEPA, KAR VELIKA, KO SPOZNAŠ ME - TE ZAMIKA..?

ZALLA
TRGOVINA S KONFEKCIJO IN ITALIJANSKIM JEANSOM EMANUEL

DELOVNI ČAS: vsak dan od 8. - 19. ure
sobota od 8. - 12. ure

ZALLA TRGOVINA Kranj
Delavska 19 (Stražišče - poleg trgovine Zapravljičevček)

KARUN d.o.o.

- SERVIS FOTOKOPIRNIH STROJEV MINOLTA
- PRODAJA FOTOKOPIRNIH STROJEV MINOLTA
- PRODAJA PISARNIŠKE OPREME
- PRODAJA PISARNIŠKIH POTREBŠČIN
- PRODAJA ŠOLSkih POTREBŠČIN

Gregorčičeva 6 (za Globusom), 64000 Kranj
Tel. 064/213-162
Odprto od 8. do 14. in od 16. do 19. ure ob sobotah od 8. do 12. ure.

ALPROM d.o.o. TRŽIČ
Trgovina s pohištvom na Gorenjskem sejmu v Kranju

Nudimo vam ugodne pomladanske nakupe vsega pohištva po najnižjih cenah!

Za gotovinsko plačilo vam nudimo akcijske popuste:

KUHINJE Marles in Svea **30 %** popusta
MIZE IN STOLI Murales - Ljutomer **25 %** popusta
DNEVNE SOBE, OTROŠKE SOBE, SPALNICE pa od **25 do 35 %** popusta.

Priporoča se trgovina s pohištvom ALPROM na Gorenjskem sejmu v Kranju.
ODPRTO: vsak dan od 9. - 11.30 in 14. - 19. ure, sobota od 9. do 12. ure
Telefon: 064/222-268

Prerekanja

Najprej zapišemo, da kmetje zavračajo očitke, da so največ krivi za drago hrano. Čez dva dni se oglašijo, denimo, mlekarji, ki s podatki dokazujejo, da tudi oni niso največji krivci za dragino, čez tri dni skličejo trgovci novinarsko konferenco, na kateri zanikajo vse obtožbe, ki so bile izrečene na njihov račun, in s številkami dokazujejo, da si od drobnoprodajne cene vzamejo bistveno manj kot kmetje in predelava skupaj; vmes pa je še sestanek Slovenske ljudske stranke, na kateri njen predsednik Ivan Oman med drugim izjavi: "Pri nas je hrana 40 do 50 odstotkov cenejša kot kjerkoli v Evropi. Vem, da je uvožena hrana cenejša, vendar je to dumping, na katerega nobena država ne pristaja. Govorjenje o dragi domači hrani je zavajanje javnosti, to je - povedano po domače - laž; mediji pa si to privoščijo, da hujskajo potrošnike proti kmetom." Da bi bila zmeda o tem, ali je hrana draga ali ne in kdo je za dragino največji krivec, večja, poskrbi še kmetijski minister dr. Jože Osterc, ki, na primer, za Delo izjavi, da pri mleku in mlečnih izdelkih "trgovina ob tej inflaciji pobere več kot osnovna pridelava in predelava skupaj" in da trgovina in predelava celo skrivata podatke o tem, kolikšne deleže si vzameta od drobnoprodajne cene. Trgovina kajpak trdi drugače - namreč to, da vse podatke redno posreduje ministru za trgovino, kjer bi jih lahko dobil tudi kmetijski minister. Ko dr. Osterc izjavi, da so kmetje lani dobili plačanih le 75 odstotkov izračunanih proizvodnih stroškov pri mleku, se najde neki Peter, ki vpraša, kako to, da odkup mleka še kar narašča, pa čeprav odkupna cena krije povprečno le tri četrtine stroškov; pri tem pa se pikro pripomni, da je v svetu malo takih, ki bi kljub izgubi še povečevali proizvodnjo.

Kdo ima v tej "vojni" prav in kdo ne, nima smisla razčističevati, saj ene in edine zvečičavne Resnice ne bomo spoznali. Resnica pa je - in to kruta resnica za vse širši slovenskega prebivalstva, ki na vprašanje, ali je hrana draga, odgovarja... Pa saj veste kako! ● C. Zaplotnik

Kviz Mladi in kmetijstvo

Gorenjsko tekmovanje bo v Naklem

Kranj, 13. marca - Republiška uprava za pospeševanje kmetijstva je v sodelovanju s podružnicami Slovenske ljudske stranke in Zveze slovenske kmečke mladine že razpisala tekmovanje Mladi in kmetijstvo, ki bo v Sloveniji spet po enoletnem premoru. Na Gorenjskem bo kviz v soboto, 4. aprila, ob 17. uri v Domu kulture v Naklem. Po tekmovanju bo srečanje kmečke mladine, poskrbljeno pa bo tudi za razvedrilo. Pravilnik določa, da lahko na tekmovanju sodelujejo mladi kmetje, podeželska mladina ter dijaki srednjih kmetijskih šol, ne pa tudi študentje višjih in visokih šol. Tričlanske ekipe bodo letos odgovarjale na vprašanja o podjetnem tekmovanju, o kmetijstvu in vremenu, o zadrugi, vrtnarstvu in prehrani prašičev. Zmagovalna ekipa se bo uvrstila na republiško tekmovanje, ki bo predvidoma 11. aprila.

Prijave za gorenjski kviz sprejema kmetijsko-gospodinjstva svetovalka Metoda Karničar do 27. marca na Jezerski cesti 41 v Kranju. ● C. Z.

MEŠETAR

Po koliko so mineralna gnojila, krmila, semena in drugo kmetijsko blago v nekaterih zasebnih in združnih trgovinah na Gorenjskem?

vrsta krmila, gnojila... cena (v SLT/kg)

vrsta krmila, gnojila...	cena (v SLT/kg)
Kmetijska trgovina Prešeren, Gorica pri Radovljici	
krmila za krave K-17,2	21,70
krmila za krave K-18	25,50
krmila za krave K-19	27,00
krmila za nesnice - Šk. Loka	27,10
krmila za nesnice - Emona	29,50
bro-štarer	35,80
bro-finišer	33,90
telštarer	27,40
telpit	23,50
BEK-1	24,70
BEK-2	23,70
pšenična krmilna moka	8,00
koruza in pšenica	17,00
ječmen	16,50
oves	17,50
soja	30,00
semenska koruza pionir	362,00
semenska koruza BC 318 in Nadežda 26	300,00
vitel Tajfun - 3 tone	42.800,00
vitel Tajfun - 4 tone	69.500,00
vitel Tajfun - 6 ton	131.500,00
dvoredni sadilec krompirja	46.300,00
obračalnik Favorit 220	56.300,00
obračalnik-pajek 230	70.300,00
kultivator z ježi 205	37.100,00
kultivator z ježi 180	32.600,00

Trgovine (skladišča) KZ Sloge na Primskovem, Visokem, v Stražišču, Mavčičah in Besnici

KAN (27-odstotni)	16,00
NPK 13-10-12	20,50
NPK 8-26-26	21,90
NPK 15-15-15	23,00
urea (46-odstotna)	17,40
NPK 8-16-24	23,50
koruza, merk., v vrečah	14,90
koruza, razsuta	13,50
pšenica	19,00
ječmen	16,60
oves	17,80
krmila za krave (osječanka)	16,50
NSK (v 50-kg vreči)	29,40
NSK (v 10-kg vreči)	30,80
telpit	23,50
BEK 1	26,80
BEK 2	25,60
otrobi	9,10
semenski oves	41,60
semenska koruza BC 318	340,00
semenska koruza BC 272	347,00
semenska koruza BC 26 Nadežda	214,10
semenska koruza Pionir Dea	275,20
semenska koruza Pionir Eva	368,00
seno (balirano)	12,00
soja (razsuta)	29,00
soja (v vrečah)	35,00

Epidemija virusa prstenaste nekroze na krompirju v Sloveniji

Iskanje odpornejših sort in pridelovanje v zaprtih območjih

Eno od zaprtih območjih za pridelovanje semenskega krompirja bo na Gorenjskem

Leta 1988 smo se v Sloveniji prvič soočili s pojavom prstenaste nekroze na gomoljih nekaterih kultivarjev krompirja, zlasti na Igorju. Že naslednje leto se je izkazalo, da pojav ni posledica neugodnih vplivov dejavnikov okolja, ampak ga povzroča dotedaj neznan bolezen, ki se epidemično širi in je zajela vso Slovenijo. Ocenjujemo, da je najmanj polovica vseh krompirjevih rastlin v Sloveniji okuženih, najdemo pa jo tudi že na paradizniku.

Povzročitelja bolezni smo identificirali leta 1989. To je različek Y^N virusa, ki smo ga označili s kratico PTRND, potato tuber ring necrosis disease ali po slovensko prstenasta nekroza gomoljev krompirja. Podobno virusno bolezen so opazili tudi na Madžarskem in jo leta 1984 opisali. Opazili so jo tudi v ČSFR, leta 1987 v Bosni in Hercegovini, leta 1989 v Avstriji in Franciji, 1990 pa v Zahodni Nemčiji. Bolezen se torej širi od vzhoda proti zahodu, zato se je razviti del Evrope z njo šele začel soočiti.

Posledica te, že 4 leta trajajoče epidemije, je bolezen krompirja, so na Slovenskem izredno hude:

- V kratkem času so kmetje opustili sorto Igor, ki smo jo do leta 1988 sadili na približno 18.000 hektarjev ali 60 odstotkov površin posajenih s krompirjem. Sorta je bila pri precejšnjem delu prebivalstva pojem kvalitete.
- Onemogočeno je pridelovanje osnovnega semena krompirja, ki je osnova semenarstva. Zato smo postali, prvič po 30 letih, vezani izključno na uvoz. To seme pa postaja za večino pridelovalcev komercialnega semena finančno komaj ali pa sploh nedosegljivo.
- Hitro nazadovanje potrjenih površin komercialnega semena, ki so se od 370 ha v letu 1987

(pred začetkom epidemije), skrčile na vsega 96 hektarjev leta 1991. Količinsko to pomeni zmanjšanje od 6600 ton na 1900 ton v letu 1991. Smo torej na poti, da postanemo veliki uvozniki tega semena.

● Kljub prizadevanjem že tako nizke povprečni hektarski pridelok krompirja stagnira. Za evropske pojme je neverjetno nizek od 12,8 do 13,7 tone na hektar.

Razmeroma majhno število strokovnjakov, ki se v Sloveniji ukvarjajo z raziskavami in semenarjenjem krompirja, je doslej opravilo obsežno delo na tem področju. Še posebej je treba poudariti, da so raziskave ter virusne bolezni kompleksne (izvor okužbe - prenašalci - gostitelji) in zahtevajo mnogo časa in veliko finančnih sredstev; doslej smo ugotovili sledeče:

- Identificirali smo povzročitelja bolezni PTRND. To je različek virusa iz skupine Y^N.
- Proučili smo njegove najvažnejše lastnosti, zlasti način širjenja.
- Determinirali smo vrste listnih uši, ki ga prenašajo v naših razmerah: 13 vrst listnih uši, od teh se 9 vrst pojavlja vsako leto, ter obdobja njihovih selitev.
- Najbolj razširjene kultivarje krompirja pri nas in večje število novih, skupaj 28 kultivar-

jev (med njimi je nekaj zelo obetajočih) smo proučili na njihovo dovzetnost za okužbo in občutljivost (reakcijo na okužbo). Po občutljivosti smo jih glede na pojav znakov na gomoljih razdelili v tri, za prakso pomembne skupine: znaki se ne pojavljajo, znaki se redko pojavljajo, znaki se vedno pojavljajo. Glede na dovzetnost za okužbo pa izstopata dva kultivarja: sante, ki se ne okužuje, in resy, ki se okužuje v razmeroma majhnem obsegu.

Izhod iz nastalega položaja iščemo trenutno v dveh smereh in sicer v uvajanju in iskanju odpornejših kultivarjev in organiziranju semenarske pridelave v zaprtih območjih.

Pri iskanju oziroma introdukciji novih kultivarjev smo delo razširili. Poleg nizozemskih smo v uradno preizkušanje vključili več ameriških in angleških kultivarjev. V letu 1990 in 1991 je končalo uradne poskuse devet kultivarjev, ki pa še niso uradno dovoljeni za širjenje, ker niso vpisani v sortno listo. Med njimi kultivar sante ni dovoljen za okužbo z virusom PTRND. Na osnovi posebnih dovoljenj so bili v letu 1991 v semenarski pridelavi že kultivarji sante, romano in pentland dell., dokončno oceno za vpis v sortno listo pa mora dati Republiška semenarska komisija.

Zamisli o pridelovanju semenskega krompirja le v zaprtih izoliranih območjih je v Sloveniji stara že najmanj 40 let, ob krizah pa ponovno oživi. Že ob množičnem pojavu PVY^N virusa v letih

1977 - 1979 je bilo v programu pridelovanja semenskega krompirja zapisano, da je perspektiva semenarjenja s krompirjem v Sloveniji le v relativno velikih, dobro izoliranih, zaprtih območjih. Na osnovi teh spoznanj sta bila sicer sprejeta dva občinska odloka o obvezni zamenjavi semena in sicer v občini Kranj za levi breg Save in občini Kamnik za območje Komende. Izvajanje odlokov pa ni nikoli zažvelo.

Po pojavi virusa PTRND je strokovna Komisija za semenarstvo pri PSSKV predlagala zaprta območja na Gorenjskem v končni velikosti do 600 hektarjev, na Dolenjskem do 200 hektarjev in v okolici Dravograda v velikosti do 50 hektarjev semenskih nasadov. Pridelavo v teh območjih mora urejati republiški zakon, ki naj bi po predlogu začel veljati s pridelovalno sezono 1992.

Izpeljava velikih zaprtih območij je organizacijsko, strokovno in finančno zelo zahtevna in dolgotrajna. Zato so se pripravljala dela na terenu začela že leta 1990. V letu 1991 smo organizirali pridelovanje semenskega krompirja v nekaj jedrih kot zametkih predvidenih zaprtih območij. Tudi republiška sredstva za regresiranje semenskega krompirja so prešli le pridelovalci v teh jedrih (Odlok Ur. list R Slovenije, št. 21, 24/05-1991).

Zavedamo se, da bodo nasadi semenskega krompirja toliko bolj učinkovito zaščiteni, kolikor večja bodo jedra oz., kolikor bolj se bomo približali načrtovanim zaprtim območjem.

Vzporedno z iskanjem odpornejših kultivarjev in organiziranjem semenarjenja v zaprtih območjih iščemo tudi nova pridelovalna območja, v katerih je infekcijski pritisk PTRND veliko manjši in bi bila zato primernejša. Iščemo tudi nove tehnologije za pridelovanje semenskega krompirja.

Dr. Miloš Kus
(M-KZK Kmetijstvo, Raziskovalna enota)
Tadej Sluga
(Kmetijski inštitut Slovenije)

Trgovci se jezijo na izjavo kmetijskega ministra in poudarjajo:

Marže pri osnovnih živilih ne pokrijejo stroškov

"Mleko in mlečne izdelke lahko prodajamo brez marže, pa problema presežkov mleka ne bomo rešili."

Ljubljana, 13. marca - Povod za petkovo novinarsko konferenco, ki jo je pripravilo združenje trgovine pri Gospodarski zbornici Slovenije, je bila izjava, ki jo je za dnevnik Delo dal minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Jože Osterc.

Da bi pojasnili, kdo (naj)več in (naj)manj prispeva k dragemu mleku in mlečnim izdelkom, so v Mercatorju pripravili pregled deležev kmeta in mlekarne, trgovine in prometnega davka v maloprodajnih cenah. Pri litru konzumnega mleka v vrečki iz Ljubljanskih mlekar, ki ga prodajajo v Mercatorjevih trgovinah po 38,70 tolarja, dobita kmet in mlekar 32,06 tolarja ali 82,8 odstotka, trgovina 4,79 tolarja oz. 12,4 odstotka, prometni davek pa je 1,85 tolarja ali 4,8 odstotka. Pri maslu je delež kmetov in mlekarne 73-odstotni in delež trgovine 22,2 odstotni, pri siru gauda pa pridelava in predelava dobita 67 odstotkov, trgovina pa 28,2 odstotka...

Minister je med drugim dejal: "Ni pošteno, da za drago hrano, ki jo kupujejo ljudje v trgovinah, krivijo samo kmete in zlivana, krivijo samo kmete in zlivana, nanje gnojnice. Ti so lani dobili plačanih le 75 odstotkov proizvodnih stroškov pri mleku. Takšni so izračuni Kmetijskega inštituta Slovenije. Pri tem pa je, kot kažejo podatki, imelo tolikšen del pokritih stroškov le šest odstotkov kmetov, in sicer tistih, ki oddajo nad 20.000 litrov mleka. Vsi drugi so dobili še manj... Ko sem pred dnevi zahteval, da v mlekarneh preverijo, po kakšnih cenah so tisti dan poslale trgovinam v prodajo svoje izdelke in po kakšnih cenah so isti dan trgovine prodajale te izdelke, smo prišli do dovolj zgovornih podatkov. Razlike med enim in drugimi cenami so bile 38- do 108-odstotne. Maslo je bilo, denimo, v trgovini za 38 odstotkov dražje, kot ga je prodajala mle-

karna, pri jogurtu pa je bila ta razlika kar 108-odstotna. Recimo končno bobu bob! In če k temu dodamo še trditve mlekar, da jim trgovine plačujejo te izdelke po 60 dneh, je jasno, da ob tej inflaciji trgovina pobere več kot osnovna pridelava in predelava skupaj."

Takšne in podobne izjave (češ da ni mogoče dobiti podatkov, kakšne deleže si vzameta trgovina in predelava) so spodbudile zbornično združenje trgovine, da je sklicalo novinarsko konferenco, na kateri je želelo povedati, kakšno je dejansko stanje v trgovini. Franc Prvinšek je dejal, da je trgovina z živilom že doslej vodila in še vodi politiko selektivnih marž. Z maržami pri mleku in kruhu, ki predstavljajo 13 odstotkov drobnoprodajne cene, ne krijejo stroškov prodaje; z maržami pri olju, sladkorju, detergentih, ki predstavljajo 20 odstot-

tkov drobnoprodajne cene, pa komaj dosegajo prag rentabilnosti. Pri ostalih živilih so marže ekonomske, vendar jih morajo zaradi medsebojne konkurence vsako leto znižati približno za en odstotek.

Trgovce najbolj zaskrbljuje, da se zadnje čase vse bolj povečujejo pritiski za administrativno urejanje cen osnovnih živil. Za cene kruha, mleka in mesa že velja odlok, administrativnemu določanju cen za sladkor in olje so se izognili s tem, da so na pobudo ministrstva za trgovino zmanjšali

marže, zdaj so primorani znižati še marže na mlečne izdelke. "To nam ne ugaja, saj nas sili v ne-rentabilno poslovanje," je dejal Franc Prvinšek in poudaril, da lahko trgovci prodajajo mleko in mlečne izdelke brez marže, pa problema presežkov mleka ne bodo rešili. "Če se je država kljub velikim presežkom mleka, zalagam mlečnih izdelkov in manjši kupni moči prebivalstva odločila za povečanje odkupne cene mleka, potem mora vedeti, kako bo to prodala." ● C. Zaplotnik

Veterinarsko-higienski objekt na Kokrici je v slabem stanju

Denar komaj za redno dejavnost

Če bi zagotovili denar, so za rešitev problema tri možnosti.

Kranj, 13. marca - V četrtek bo ob veterinarsko-higienskem objektu na Kokrici sestanek, na katerem naj bi se predstavili Živorejsko veterinarskega zavoda Gorenjske, gorenjskih občin, republiške veterinarske uprave, inšpekcijskih služb, veterinarske fakultete, zavoda za socialno medicino in higieno ter občinskega odbora Zelenih Slovenije dogovorili o tem, kako urediti veterinarsko-higienski objekt.

Živorejsko veterinarski zavod Gorenjske, ki je pooblaščen za opravljanje veterinarsko-higienične službe na Gorenjskem, se že nekaj časa prizadeva za ureditev objekta na Kokrici, vendar mu to nikakor ne uspe. Občine komaj zagotavljajo denar za redno dejavnost zavoda, kaj šele za ureditev objekta. Zavod je doslej kritične primere kužnih bolezni sproti reševal z odvzoi, razkužbo, kafilerijsko predelavo in sterilizacijo. Da zaradi neurejenega objekta ni bilo posledic, je treba pripisati predvsem ugodnim epizootiološkim razmeram na Gorenjskem ter rednemu obratovanju kafilerije v Ljubljani.

Zavod je pred leti objekt na Kokrici za silo popravil, namestil kletko za opazovanje malih živali, pridobil lokacijsko dovoljenje za gradnjo novega objekta, za gradbeno dovoljenje pa niti ni zaprosil, ker ni bilo jamstva za financiranje gradnje. Kako rešiti problem, so tri možnosti. Po prvi naj bi sedanjo stavbo preuredili v garažo, na novi lokaciji pa zgradili novo stavbo s hladilnišča, v podaljšku stavbe ŽVZG v Kranju, uredili razkuževalno bariero in nevtralizacijsko jamo, postavili kontejnerski hladilnik ter izkoristili nekatere prostore sedanje stavbe. Po tretji varianti pa naj bi sedanji veterinarsko-higienski objekt na Kokrici ogradili z ustreznimi ograjo, stavbo preuredili v garažo, zemljišče pa ohranili za pokop živali ob morebitnem množičnem poginu. ● C. Z.

Franc Prvinšek (Mercator) je dejal, da je ministrova izjava o 38-odstotni marži pri maslu in 108-odstotni marži pri jogurtu dezinformacija in da bi rad poznal trgovino, ki prodaja s tako visokimi maržami. Franc Rutar (Emona Merkur) je poudaril, da so stroški prodaje mleka in mlečnih izdelkov višji kot stroški prodaje olja in sladkorja, za katero niso potrebne hladilnice in druga draga oprema. V Emonamerkurju je prodaja mleka lani upadla za dva odstotka, prodaja sirov pa za štiri. Peter Sajovic (Živila Kranj) je dejal, da je ministrova izjava, češ da trgovina in predelava skrivata podatke, nekoli iz trte izvita, saj je na vsakem računu napisana velikoprodajna in maloprodajna cena, na podlagi katere potem ni več težko izračunati deležev.

JEANS CLUB

KRANJ
Koroška 16
tel.: 212-249

Odprto:
od 9. do 19. ure
sobota
od 8. do 13. ure

UREJA: VILMA STANOVNIK

GLASOVA STOTINKA

UGODNA
PRODAJA
FLAVISTE

(material za športna in elegantna oblačila, galanterijo ipd.)

Prodajalna

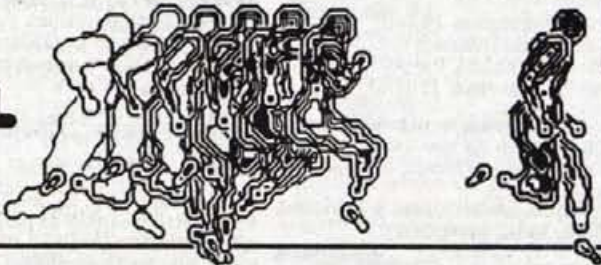
Sava TRADE
Kranj

Gregorčičeva 10

ŽIČNICE

VOGEL
BOHINJ

tel. 723-466
fax 723-780

Prijetno branje Vam želi

Vabljeni v kraljestvo sonca in snega!

V SUPERFINALU HOKEJSKEGA DRŽAVNEGA PRVENSTVA 2:1 ZA ACRONI JESENICE

V DVEH DNEH DVE POMEMBNI ZMAGI

Potem ko so jeseniški hokejisti v prvi tekmi v Hali Tivoli izgubili, so si v četrtek v Podmežakli izborili zmago. - Po izenačenem rezultatu so v soboto po podaljškju odnesli zmago tudi iz Ljubljane - Danes četrti obračun superfinala na Jesenicah in tretji (odločilni?) za tretje mesto na Bledu.

Jesenice, Ljubljana, Bled, marca - Konec prejšnjega tedna je prinesel veliko veselja navijačem najboljšega gorenjskega hokejskega moštva, saj je ekipa Acroni Jesenice v četrtek zvečer v dvorani Podmežaklja premagala tekmece za prvi naslov državnega prvaka v hokeju na ledu Olimpijo Hertz, v soboto pa so Jeseničani slavili še v Ljubljani. Tako je rezultat po treh tekmah 2:1 v korist železarjev, že danes ob 18. uri pa bo v dvorani Podmežaklja četrta tekma superfinala. Če Jeseničani danes zmagajo, jim do naslova manjka le še ena zmaga, saj bo državni prvak ekipa, ki bo prva štirikrat zmagala. Kot kaže pa ne bo tako napeto v boju za osvojitve tretjega mesta državnega prvenstva, saj je ekipa Bled Promolinea v petek slavila tudi na Jesenicah, kjer je mlado ekipo Jesenic premagala z rezultatom 10:1. Tako Bledcem za osvojitve tretjega mesta manjka le še ena zmaga, ki si jo lahko priborijo že na današnjem srečanju, ki bo ob 19. uri v dvorani na Bledu.

Sicer pa se je četrtkovo srečanje v dvorani Podmežaklja začelo žalostno, saj je vse presunila vest, da je isti dan umrl mladi jeseniški hokejist in član ekipe Acroni Jesenice Aleš Kalan. Domačini so nastopili s črnimi trakovi na rokavih, vendar pa pripravljeno boriti se za zmago, ki bi veliko pomenila

tudi njihovem pokojnemu soigralcu in prijatelju.

Že v šesti minuti so Jeseničani s strelom Razingerja povedli z 1:0, strelec drugega gola pa je bil v 16. minuti Kopitar. Razultat 2:0 je bil tudi rezultat tistega, kar se je dogajalo na ledeni ploskvi, saj so bili gostje v prvi tretjini praktično brez prave možnosti. V drugi tretjini so domačini spet imenitno začeli in po голу Povečerovskega vodili 3:0. Takrat so se zbrali Ljubljancani, domači pa so večino časa le varovali svoj gol. V 30. minuti je bil za goste uspešen Beribak, devet minut kasneje pa še Rojšek. Rezultat pred zadnjo tretjino je bil tako 3:2. Zadnji del srečanja je bil najbolj zanimiv, v trdi igri pa sta dali moštvi vsaka še po en zadetek - za Jeseničane Varjanov, za Ljubljancane pa Gimajev.

Če je bila dvorana v Podmežakli v četrtek polna, je bila

Mladinci in starejši pionirji Jesenic so že prvaki

Končano je že tekmovalje v vseh ostalih kategorijah hokejiv. Na Jesenicah so več kot zadovoljni, saj so od treh možnih naslovov že osvojili dva. Prvi državni prvaki so že postali mladinci Jesenic ter starejši pionirji.

nabito polna v soboto v Tivoliju, kjer si je tekmo ogledalo več kot pet tisoč gledalcev. V zelo napeti, izenačeni in borbeni tekmi so domači povedli z 2:0, vendar se je, potem, ko je odlični vratar Cveto Pretnar obranil prosti strel, obrnilo na

bolje tudi Jeseničanom. Ti so zaigrali s še več poleta in uspeli rezultat izenačiti. Sledili so trije podaljški po pet minut, odločilni gol pa je dosegel Povečerovski v tretjem podaljškju. Veselje Jeseničanov je bilo nepopisno. V. Stanovnik

Vladimir Krikunov, trener Acronov Jesenic MARIKAJ SE BO ŠE TREBA NAUČITI

Jesenice, 12. marca - Superfinalni obračuni za naslov prvega državnega prvaka so te dni v ospredju zanimanja slovenske športne javnosti. Ne le zato, ker se je prvenstvo tik pred finalom zapletlo, pač pa predvsem zato, ker imajo hokejisti na tribunah še vedno največ gledalcev. Gorenjski navijači stavijo na zmago in prvi naslov slovenskih državnih hokejskih prvakov za Acroni Jesenice, trener najboljšega gorenjskega moštva pa je po tekmi v Podmežakli takole razmišljal.

Ko je že kazalo, da boste doma lahko prišli do pomembne zmage, ste se v zadnjih minutah morali zanjo hudo boriti. Zakaj? "Olimpija Hertz je zelo dobra ekipa, ima dober napad in zato je bila tekma težka. Pri nas je nekaj težav z obrambo. Jug je po boleznih danes igral prvo tekmo in bilo je kar nekaj napak. Po vodstvu 3:0 so naši igralci malo popustili v tempu igre. Ljubljancani pa so igrali bolje."

Se vam ne zdi, da je igra vaših varovancev pre malo agresivna, prenežna?

"Gotovo, ko smo gledali naprimer olimpijske igre, smo videli trdo igro, ko se ves čas igra "na telo". Teža se bomo pri nas morali še učiti in učiti. Za takšno igro je treba veliko učenja."

Bi lahko koga od igralcev posebej pohvalili?

"Mislim, da je bila zmaga odraz dobre igre cele ekipe, prizadevanj vseh fantov, da pokažejo kar največ."

Kakšna pa so vaša pričakovanja v nadaljevanju finalnih obračunov?

"Ker finale poteka zelo hitro, bo v prednosti ekipa, ki je bolj kondicijsko pripravljena, katere igralci bodo manj utrujeni. Nam je povsod enako težko zmagati ali izgubiti, morda celo lažje igramo v Ljubljani. Nekaj na slabšem smo, ker smo bili boljše pripravljene pred predvidenim superfinalom kot sedaj, izgubili smo pomembnega igralca Kalana, vendar pa bomo seveda igrali po najboljših močeh. Zaenkrat sem z igro zadovoljen."

"Bo torej ekipa Acroni Jesenice prvi slovenski državni hokejski prvak?"

"Zakaj bi igrali, zakaj bi zmagovali, če v to ne bi bili pričarani?!" V. Stanovnik

PISALI STE, PISALI STE...

OTROCI NISO KRIVI

Pišem vam v imenu vseh očetov in mater, ki imajo v hokejskem klubu Jesenice svoje sinove. Starši smo prejšnjo nedeljo odšli s svojimi mladimi hokejisti v Ljubljano na tekme med Olimpijo in Jesenicami. Šli smo zato, da bodrilo naše mlade fante in s tem pripomoremo k morebitni zmagi.

Toda zmaga je bila že vnaprej pripisana mladim Ljubljancanom. Imeli so pripravljeno torto v obliki zmaja in steklenico šampanjca, čeprav to ne sodi na tekmo mlajših pionirjev. Ko se je tekma začela, je na led pridrsal le en sodnik, g. Zaletel, kasneje pa še g. Lešnjak.

Kmalu se je pokazalo, da sodnik Lešnjak ne pozna vseh pravil ho-

keja, saj so ljubljanski hokejisti delali prekrške, ki jih ni videl.

Tisto zaradi česar pa pravzaprav pišem, pa se je začelo v zadnji tretjini. V dvorani je prihrumela množica mladih fantov in deklet. Ne morem vam z besedami opisati, kaj se je dogajalo. To bi morali videti. Povem lahko le nekaj besed, ki so jih bili deležni naši fantje. Zmerjali so jih s praci, vpili, naj zmajčki že enkrat ubijete rdeče plavzarje, prižgali so raketo in zadimili hokejsko ploskev, tolkli so po pleksi steklu in na koncu slekli srajce in napol goli hodili po tribunah in nas zmerjali. Vsi mi, posebej pa naši mladi fantje, smo onemeli.

Zanima me, kaj imajo otroci pri teh razprtijah v hokeju? To so vendarle mladi fantje, ki se z vsem srcem borijo za vsako zmago posebej. Ne dobijo nobenega plačila, mislim pa, da si zaslužijo vsaj pravičnega sodnika in dostojne navijače.

VSE ZA NASTOP V ALPSKI LIGI

Bled, 16. marca - Prejšnji teden je bil v Brunicu sestanek predstavnikov držav, ki sodelujejo v alpski hokejski ligi. Ker slovenskega predstavnika ni bilo, so naša moštva, ki so lani sodelovala v ligi (Acroni Jesenice, Bled Promolinea in Olimpija Hertz), izločili iz letošnjega tekmovanja. Sekretar HK Bled Brane Terglav pa o tem pravi: Naš predstavnik Popovič je dejal, da za sestanek ni dobil vabila, da pa se je pozanimal telefonično in da naj se na sestanku ne bi dogovarjali nič posebnega. Tako v Brunico ni šel. Tam pa so sestavili ligo iz šestnajstih ekip Italije in Avstrije. Vendar dvomim, da bodo vsa ta moštva igrala, saj so nekateri v hudih finančnih težavah. Mislim pa tudi, da nam vrata v alpsko ligo še niso zaprta, saj je Mednarodna hokejska zveza to ligo verificirala in nas ne morejo kar tako izključiti. Naredili pa bomo vse, da bomo v ligi sodelovali, saj je to pomembno tekmovanje za napredek našega hokeja." V. Stanovnik

Mladi Blejci zmagali - Hokejski klub Bled je bil konec tedna organizator prvega mednarodnega turnirja v hokeju na ledu za pionirje letnik 1979 in mlajše. Nastopile so ekipe Bleda, Furlanije, KAC-a iz Celovca in reprezentanca mladih hokejistov Zagreba. V prvi tekmi je Bled premagal ekipo Zagreba z rezultatom 8:1, ekipa Furlanije pa je bila boljša od KAC-a in zmagala z rezultatom, 6:2. V tekmi za prvo mesto je Bled premagal Furlanijo, KAC pa Zagreb. Za najboljšega vratarja so razglasili Boisija (Furlanija), najboljši igralec je bil Aljoša Javor (Bled), najboljši strelec Edo Terglav (Bled), najmlajši udeleženec turnirja pa Manfreda (Bled). Pokal za fair play so dobili hokejisti Furlanije. V. Stanovnik, foto: G.Šinik

SMUČANJE

STAREJŠE DEKLICE IN DEČKI NADALJUJEJO

Peca, 12. marca - Smučarski klub Mežica je na Peci na avstrijskem Koroškem izvedel tekmovanje v supervesleslalomu za državno prvenstvo dečkov.

Starejše deklice: 1. Katarina Breznik (Dolomiti), 2. Špela Bračun (Alpetour), 3. Katja Kavčič (Dolomiti), 4. Silviya Cerne (Jesenice), 5. Lidija Bijol (Bled), 6. Tina Bogataj (Alpetour).

Starejši dečki: 1. Marko Rataj (Branik), 2. Grega Sredanovič (Jesenice), 3. Simon Solero (Fužinar), 4. Miha Verdnik (Novinar), 5. Mitja Kalin (Branik), 6. David Primožič (Tržič).

V nedeljo so tekmovalci iste kategorije tekmovali v vesleslalomu za Pokal GORENJSKE. Tekmovanje je v dokaj težkih razmerah zaradi novega snega organiziral smučarski klub Branik na Arehu na mariborskem Pohorju.

Starejše deklice: 1. Tonka Brumen (Branik), 2. Špela Bračun (Alpetour), 3. Lidija Bijol (Bled), Starejši dečki: 1. Marko Rataj (Branik), 2. Dani Mattias (Vrhnika), 3. Grega Sredanovič (Jesenice).

Skupna slovenska tekmovanja za Pokal Gorenjske in Radenske se bodo nadaljevala konec tedna s tekmovanji v slalomih.

VELESALOM ZAHODNE REGIJE ZA CIBCANE

Na Kaninu je Smučarski klub Gorica organiziral še zadnje letošnje tekmovanje zahodne regije v veleslalomu za cicibanec in cicanec.

Za pokale EDIL - CASE iz Gorice je nastopilo 100 cicibanov in cicanov iz gorenjskih in primorskih smučarskih klubov.

Cicibanke: 1. Lea Đabič (Bohinj), 2. Darja Žnidar (Bohinj), 3. Jana Konstantin (Alpetour), 4. Saša Kokalj (Zelezniki), 5. Jerca Poklukar (Bled).

Cicibani: 1. Jure Pogačar (Triglav), 2. Mirko Jurjavčič (Rudar), 3. Andrej Šporn (Kr. Gora), 4. Marko Žnidaršič (Alpetour), 5. Gorazd Jelenc (Zelezniki).

Janez Šolar

ROKOMET

INLES RIKO ZMAGAL V ŠK. LOKI

Škofja Loka - V nedeljo dopoldne je bil v Škofji Loki eden izmed štirih polfinalnih turnirjev za starejše dečke v rokometu za državno prvenstvo. Ob domačih so nastopili še igralci Inles Rika iz Ribnice in Jadrana iz Kozine, Ribničani, ki sta jih vodila Karpov in Radič, so bili najboljši, saj so premagali oba nasprotnika, Šešir 20 : 18 in Jadrani 20 : 11. V srečanju za drugo mesto, ki vodi v razvrstitev od 5. do 8. mesta v državi pa so Ločani tesno 16 : 15 premagali Jadrani. Šeširju tako ni uspela uvrstitev v finale, ki bo konec meseca, pripredilje še ni znan, s tem pa ne bo branil lani osvojenega tretjega mesta v Sloveniji. Najboljši strelec turnirja je bil domačin Jožič, ki je dosegel 16 zadetkov. Ribničana Škaper in Ivanec pa mu sledita s štirinajstimi in enajstimi zadetki. Postava Šeširja: Okorn, Jožič, Lovrič, Perme, Dolinar, Debeljak, Krek, Čadež, Cankar, Jovandič, Duič in Zupanek.

Dare Rupar

ALEŠU KALANU V SLOVO

Tri dni po dvajsetem rojstnem dnevu si izgubil svojo zadnjo tekmo. Kako kruta igra usode! Prav v času, ko so tvoji soigralci in prijatelji prihajali na jutranji trening pred večernim derbijem, je ugasnilo tvoje mlado življenje. Zanj si se boril dvanajst dni, žal pa je bila smrt močnejša.

V naš klub si prišel kot droben fančič. Hokejska šola, pionirski ekipi, mladinci. Takšna je normalna pot jeseniških hokejistov. Delal si, treniral, se trudil in postal izvrsten branilec. V najmlajših kategorijah si osvajal naslove državnih prvakov. Bil si velik borec in vzor prijateljem. V svoji zadnji mladinski sezoni si kot kapetan mladinske ekipe Jesenic ponosno dvignil pokal prvakov. Še v isti sezoni si na svetovnem mladinskem prvenstvu skupine B postal najboljši branilec prvenstva.

Nato si prišel v prvo člansko moštvo Jesenic. Hitro si se uveljavil in v letošnji sezoni že postal branilec prve peterke. Težko pa si čakal tudi svoj prvi nastop za reprezentanco Slovenije. Tvoja in naša največja želja pa je bila osvojitve naslova prvega državnega prvaka Slovenije. Za ta cilj smo se pripravljali vse leto. Žal ti je nekaj peska na asfaltu in nesreča preprečila vse te želje.

Toda, dragi Aleš, vedi, da bo vsaka osvojenega zvezdica v prihodnje posvečena tudi tebi! Ne bomo te pozabili, ne mi soigralci in prijatelji ne številni navijači našega kluba. Ostal boš v naših srcih, tvoj dres s številko 21 na hrbtu pa bomo skrbno čuvali.

Soigralci, prijatelji in uprava HK Jesenice

KOŠARKA

VISOKA ZMAGA TRIGLAVA

Kranj, marca - Ekipe košarkarjev Triglava je tokrat visoko zmagala doma in si s tem priborila nove možnosti za osvojitve četrtega mesta. Košarkarice Kranja so pričakovano izgubile z ekipo Ježice v Ljubljani z rezultatom 98:44 (47:24). Ločanke pa so bile uspešne na gostovanju pri ekipi Mavrice Ilirije in si tako skoraj zagotovile tretje mesto v ligi. V tekmi od sedmega do dvanajstega mesta so Jeseničanke izgubile z mlado ekipo Ježičank z rezultatom 83:39(46:17).

TRIGLAV : UNICOM 91:58 (42:35)

Kranj, 14. marca 1992, športna dvorana na Planini, gledalcev 400, sodnika Fišer (Murska Sobota) in Pukl (Maribor).

Triglav: Lojk, Ceranja 14 (2-2), Milič 3 (1-1), Prezeli, Prevodnik 2, Tadič 3, Bošnjak 22 (4-4), Šubič 7 (1-1), Jeras 13 (1-0), Mitič 16 (3-2).

Triglavani so srečanje začeli odlično. Gostje so nekoliko ogrozili domačine v 6. minuti, ko so znižali vodstvo na eno točko (16 : 15). Nato so povečali razliko na 10 točk, vendar je Valenčič s trojko pred odhodom na odmor razliko zmanjšal.

V drugem delu je bila velika premoč domačih, tako je dal trener Igor Dolenc priložnost mladim (Lojk, Milič, prevodnik).

J. Marinček

ILIRIJA MARVICA : ODEJA MARMOR 60 : 63 (24 : 27)

Ljubljana - Telovadnica v Sp. Šiški, gledalcev 50, sodnika: Plut in Ribnikar (oba Ljubljana)

Odeja Marmor: Maček 19 (7 : 10), Bizjak (0 : 2), Luskovec 11 (1 : 5), Baligač 16 (6 : 9), Kržišnik 17.

Ločanke so se z zadnjo uvrščeno ekipo boljše skupine morale

kar dobro potruditi. Res, da je telovadnica v Šiški zelo neprimerna za igro, toda pogoje imajo vse ekipe enake. Domačinke so imele prednost tako v prvem kot v drugem polčasu, toda kvaliteta Ločank je le prevladala, tako da jim ni spodrsnilo, kar bi lahko bilo usodno v boju za tretje mesto.

Dare Rupar

KK KOKRA LIPJE - KK POLZELA 78 : 72 (44 : 26)

Kranj, 14. marca - Športna dvorana na Planini, gledalcev 300, sodnika Rems in Jeršan (oba Ljubljana).

1 KK Kokra Lipje: Remic 6, Dumenčič 6, Stavrov 13, Gantar, Metelko 11, Omahen 19, Horvat 8, Kolar 15.

A. Gasser

BREZ PORAZA LE TRIGLAV IN VIKTORIJA

Kranj - Predtekmovanje v občinski košarkarski ligi "KRANJ 92" je zaključeno. Ekipe Triglava - mladinci ter Viktorije se niso dali presenetiti. Poleg teh dveh ekip pa bodo v finalnem delu sodelovale še ekipe Kokrice, Gringa, Sigmee ter Kašče.

Presenečenje letošnjega prvenstva je ekipa Bexelna, ki ji ni uspelo priti med šest najboljših, prijetno presenetili pa so igralci ekipe Yellow Guns.

Finalna srečanja se bodo odigrala 5. aprila ter 11. aprila v dvorani na Planini.

Milan Čadež

ROKOMET

PREDDVOR INFOTRADE VISOKO IZGUBIL

Kranj, 15. marca - V super rokometni ligi je ekipa Preddvora Infotrade tokrat gostila Jadran in visoko izgubila z rezultatom 19:26 (10:13). V super rokometni ligi za ženske so Kranjčanke gostovale v Ljubljani pri ekipi Primoža in izgubile z rezultatom 20:16 (11:7).

PREDDVOR INFOTRADE : JADRAN 19 : 26 (10 : 13)

Kranj - Dvorana na Planini, gledalcev 350, sodnika Jeglič (Ljubljana) in Jug (Celje).

Preddvor Infotrade: Martinčič, Gregorc, Šink, Zibert 2, Arnež, Tomažič, Uršič, Lombar, Perko 4, Cuderman 6, Komovec.

Jadran: Krt, Blanuša 1, Mičević, Petrinja 2, Ražem 1, Trošt, Stojanovič 16, Rodica, Samardžija, Likavec 6, Šiško, Glavaš.

Rokometiški Preddvor Infotrade so se gostom dobro upirali le v prvem polčasu. Domačini so bili slabi v obrambi, kar je glavni vzrok za poraz, nerazpoložena pa sta bila tudi oba vratarja. Reprezentanta Likavec in Stojnič sta dosegla sama kar 22 zadetkov, od skupno 26.

Srečanje v športni dvorani na Planini je gledalo kar 350 gledalcev, kar je doslej največ. Pokrovitelj srečanja je bila Diskoteka Skala iz Preddvora. V soboto rokometiški Preddvor Infotrade gostujejo v Ribnici, kjer se bodo v derbiju iz začela pomerili z ekipo Inlesa Rika.

J. Kuhar

NOVOLINE : ŠEŠ IR 22 : 25 (9 : 12)

Črnomelj, športna dvorana Loka, gledalcev 250, sodnika: Bandur in Ule (oba Radeče).

Šešir: Keše, J. Pokorn ml., J. Pokorn st., Berce 3, Mrak, Dolinar, Bajt, Derlink 3, Činku, Sokolov 2, F. Peternel 7, A. Peternel.

Tudi v petem srečanju nadaljevanja prvenstva so rokometiški Šeširja na vročem terenu v Črnomlju z dvignjenimi glavami zapuščali igrišče. Tekma je bila trda, v začetku pa sta se ekipe izmenjavali v vodstvu. Po izidu 5 : 5 so Ločani priigrali lepo prednost, povedli s štirimi zadetki in na oder odšli s prednostjo treh golov.

Toda domačini, ki so po zmagi v Radečah, tokrat pričakovali več, so v nadaljevanju poiskovali vse, da bi spremenili potek srečanja. Toda, kaj več kot povesti za dva zadetka, jim ni uspelo.

Dare Rupar

Svetovno prvenstvo v motokrosu - prikoličarji

PRVA DIRKA V OREHOVI VASI

Ljubljana, 11. marca - Po številnih zapletih v lanskem letu (napad na Slovenijo in neugodne politične razmere), bo 4. in 5. aprila v Orehovi vasi prva dirka letošnjega svetovnega prvenstva v motokrosu. Priprave na to za Slovenijo izredno pomembno prireditve so organizatorji iz AMD Orehova vas predstavili na sredini tiskovni konferenci.

Motokros v razredu prikolic je izredno atraktivna, pa tudi ena najbolj zahtevnih disciplin v avto-moto športu. V Orehovi vasi (tamkajšnje avto-moto društvo letos praznuje 35 let delovanja) bo letošnja dirka deseta za svetovno prvenstvo in druga za prikoličarje, sicer pa prva v letošnji sezoni, hkrati pa ena od najpomembnejših letošnjih prireditev v Sloveniji.

Do sedaj so organizatorji prejeli 31 prijav iz osemih držav, nekaj pa jih še pričakujejo, tako da bo na startu vsa svetovna elita, vključno z lasko zmagovalno posadko Timmermans - Verhaagen iz Nizozemske. Na stezi in v okolici trenutno potekajo zadnja

pripravljalna dela, saj so veliko uspeli narediti že v minulem letu, vendar je bila zaradi znanih dogodkov dirka odpovedana, zaradi česar je nastala škoda v višini 60.000 nemških mark, ki pa je v pretežni meri že odpravljena. Organizatorji so se obrnili za pomoč tudi na številna podjetja, tako da je generalno pokroviteljstvo prevzel ljubljanski Petrol, sponzorji pa so TAM Bus, Vilela Ferromoto in Mesoizdelki Maribor. Celotna prireditev bo veljala 4.300.000,00 slovenskih tolarjev. Organizatorji na prireditvi, na kateri bosta nastopili tudi dve slovenski posadki, pričakujejo okoli 50000 ljubiteljev motokrosa.

M. Gregorič

SMUČARSKI SKOKI

NEURADNO DRŽAVNO PRVENSTVO V MALIH POLETIH

Planica, 15. marca - V lepi dolini Pod Poncami je v lepem sončnem vremenu na prenovljeni (za to priložnost) 120-metrski skakalnici nastopilo 31 skakalcev. Na Bloudkovi napravi so se pomerili na neuradnem prvenstvu Slovenije, ki se je točkovalo tudi za pokal Cockta. Ob odsotnosti tekmovalcev, ki so v Skandinaviji, je z dvema najdaljšima skokoma zanesljivo zmagal Matjaž Zupan (Triglav) 122 in 121 m 209,5 točke, 2. Goran Janus 119 in 109 m 190,0 točke, 3. Damjan Franc (oba El. Ilirija) 114 in 115 m 188,5 točke, 4. Miran Tepeš (Dolomiti) 108 in 111 m 179,0 točk, 5. Aljoša Dolhar (Planica) 113 in 98 m 165,0 točk, 6. Primož Kopač (Alpina Žiri) 104 in 105 m 159,5 točke, 7. Tomaž Knafelj (Triglav) 99 in 111 m 158,0 točke, 8. Matej Oblak (Alpina Žiri) 102 in 103 m 152,0 točk, 9. Rok Polajnar (Triglav) 99 in 104 m 148,5 točke, 10. Janez Debelak (El. Ilirija) 97 in 102 m 146,5 točke.

Tekmovanje so organizirali ŠD Dolomiti ob veliki pomoči planskega komiteja. Tekmovanje je služilo tudi kot test za finale svetovnega pokala, ki bo v Planici v soboto in nedeljo, 28. in 29. marca 1992. Konec tedna bo v Harrachovu na Češkoslovaškem svetovno prvenstvo v poletih, ekipo bo določil strokovni svet v začetku tedna.

POKAL KRANJA

Gorenja Sava, 13. marca - SK Triglav je organiziral tekmovalje v smučarskih skokih za pionirje do 9 in 10 let (ekipno) za pokal Kranja in zaključno klubsko tekmovalje za pokal SK Triglav. Tekmovanje je bilo na Gorenji Savi na 12-metrski skakalnici pod reflektorji. Nastopilo je šest ekip iz Kranja, Trziča in Dolomitov. Zmaga je pripadla prvi ekipi Triglava v postavi Primož Zupan Urh, Gašper Čavlovčič, Marko Šimic in Sašo Koritnik. Zbrali so 717,0 točk, druga je bila druga ekipa Triglava 640,0 točk, tretja tretja ekipa Triglava 579,0 točk, četrta pa četrta ekipa Triglava, ekipi Trziča in Dolomitov nista nastopili s polno postavo in sta dosegli peto mesto Trzič 347,0 točk in šesto Dolomiti 305,0 točk.

Hkrati je potekala zadnja tekma pokala SK Triglava za najmlajše. Zmagovalci: letnik 85 1. Jure Bogataj 8,75 in 9 m 150,0 točk, 2. Matej Zupan 138 točk, letnik 84: 1. Anže Brankovič 10,75 in 10,75 m 176,5 točke; 2. Matic Zelnik 161,0 točke, 3. Luka Koritnik 148 točk, letnik 83: 1. Primož Zupan Urh 10,75 in 11,25 m 183,5 točke, 2. Gašper Čavlovčič 176,0 točk, 3. Sašo Kne 146,5 točk, letnik 82: 1. Marko Šimic 11,25 in 11,50 m 189,0 točke, 2. Sašo Koritnik 168,5 točke, 3. Andrej Jezeršek 166,0 točk, letnik 81: 1. Robert Kranjec 11,25 in 11,25 m 198,0 točk, 2. Luka Mohorič 194,5 točke, 3. Bine Norčič 194,0 točk.

Skupni zmagovalci na 12 m skakalnici so postali: letnik 85: Jure Bogataj 60 točk, letnik 84: Anže Brankovič 69 točk, letnik 83: Primož Zupan Urh 87 točk, letnik 82: Marko Šimic 75 točk, letnik 81: Luka Mohorič 72 točk; skupni zmagovalci na 22 m skakalnici pa so: letnik 84: Matic Zelnik 39 točk, letnik 83: Primož Zupan Urh 42 točk, letnik 82: Marko Šimic 45 točk, letnik 81: Bine Norčič 54 točk, letnik 80 Amir Lovič 45 točk.

POKAL COCKTA - ZADNJE TEKMOVANJE

Planica, 14. marca - V Planici je bilo v organizaciji ŠD Planica zadnje tekmovalje za pokal Cockta. Nastopili so na 90-metrski skakalnici, tekmovalje je 28 tekmovalcev. Zmaga je odšla v Velenje z Rolandom Kaligarom 81,5 in 86 m 185,6 točke, 2. Tadej Žvirjak (Triglav) 79,5 in 77 m 164,0 točk, 3. Anže Zupan (Stol Žirovnica) 74 in 82 m 160,7 točke, 4. Igor Teran (Triglav), 5. Matej Žerjal (Alpina Žiri).

Skupni zmagovalec kategorije je Tadej Žvirjak 87 točk, 2. Igor Teran (oba Triglav) 77 točk, 3. Jure Radelj (El. Ilirija) 73 točk, ekipno pa je najboljša ekipa Triglava z 381 točkami pred El. Ilirijo 174 točk in Velenjem 122 točk.

NAJVEČ USPEHA TRZIČANOM

Planica, 15. marca - V Planici je v organizaciji SK Trzič bilo zadnje tekmovalje za pionirje do 14 let (državno prvenstvo) in za pionirje do 15 let, (pokal Cockta). V lepem sončnem vremenu so se tekmovalci pomerili na 50-metrski skakalnici. Nastopilo je 68 tekmovalcev. Državni prvak je postal z novim rekordom skakalnice domačin iz Trziča Jaka Grosar 55,0 in 53,0 m 238,6 točke, 2. Matija Stegnar (Trzič) 47,5 in 49,5 m 202,4 točke, 3. Robert Janežič (Triglav) 52,0 in 41,0 m 193,1 točke, 4. Boštjan Brzin (Trzič) 47,5 in 46,5 m 190,8 točke. Pri kategoriji pionirjev do 15 let je prav tako zmagovalec Jaka Grosar (Trzič) 55 in 53 m 238,6 točke, 2. Jure Radelj (El. Ilirija) 51 in 52,5 m 223,7 točke, 3. Uroš Rakovec (Triglav) 50,5 in 47,5 m 206,1 točke, 5. Matija Stegnar, 6. Roman Perko (oba Trzič), 8. Robi Verntnik (Triglav), 9. Jože Kokalj (Stol Žirovnica), 10. Robert Janežič (Triglav). Zmagovalec kategorije do 14 let posamezno je Jaka Grosar 70 točk, 2. Matija Stegnar (oba Trzič) 56 točk, 3. Robert Janežič (Triglav) 45 točk. Ekipno najboljši Trzič 174 točk, 2. Triglav 98 točk, 3. Alpina Žiri 70 točk, 8. Stol Žirovnica 9 točk. V kategoriji do 15 let je zmagal Jure Radelj (El. Ilirija) 67 točk, 2. Jaka Grosar (Trzič) 48 točk, 3. Uroš Rakovec (Triglav) 46 točk, ekipno najboljši Triglav 142 točk, 2. Trzič 114 točk, 3. Velenje 107 točk, 7. Stol Žirovnica 25 točk, 8. Alpina Žiri 16 točk.

Janez Bešter

NAJVEČ USPEHA V EKIPNEM NASTOPU

Gorje, marca - Prejšnji teden se je naša mlada ekipa biatloncev vrnila s svetovnega prvenstva, ki je bilo od 2. do 8. marca v Kanadi. Štirje reprezentantje iz Gorij, Tomaž Zemva, Matjaž in Jože Pokljukar ter Miha Larisi, so nastopili na štirih tekmah.

Najbolje so se izkazali v ekipnem nastopu, kjer so osvojili osmo mesto, z malo več sreče pri streljanju pa bi lahko segli celo do medalje. V tekmovalju na 15 kilometrov je bil naš najboljši Matjaž Pokljukar na 18. mestu, na 10 kilometrov pa so bili rezultati naših pod pričakovanji, saj je bil najboljši Jože Pokljukar sedemindvajseti. V štafetnem teku je bila ekipa Slovenije deveta.

Kot je ob prihodu domov povedal trener Brane Gomilar, je bila organizacija tekmovalja zelo dobra, doslej vodilni ekipi v mladinskem biatlonu iz Nemčije pa so se pridružili tudi biatlonci Norveške, Italije in Francije.

V. Stanovnik

VATERPOLO

TRIGLAV BREZ PRAVE KONKURENCE

Zimsko kopališče Kranja je bil v soboto in nedeljo prizorišče prvega državnega zimskega prvenstva v vaterpolu za kadete. Nastopile so štiri ekipe in to Triglav 1, Triglav 2, Koper in Neptun. Rezultati: Triglav 1 : Triglav 2 13 : 7, Neptun : Koper 7 : 16, Triglav 2 : Koper 9 : 8, Triglav 1 : Neptun 15 : 3, Triglav 1 : Koper 12 : 6, Triglav 2 : Neptun 17 : 5.

Končni vrstni red: 1. Triglav 6, 2. Triglav 2 4, 3. Koper 2, 4. Neptun 0. Najboljši igralec je bil Balderman (Triglav 1), najboljši vratar pa je bil Ilič (Koper). Vse tekme so vodili sodniki Stariha, Marinček, Balderman in Stružnik iz Kranja.

BASEBALL

CELJE : KRANJSKI LISJAKI 2 : 16

Ekipa baseball kluba Kranjski lisjaki je v nedeljo v Celju odigrala prvo prijateljsko tekmo v pripravah na državno prvenstvo z domačo ekipo Celja in jo prepričljivo premagala.

Tomaž Knifec

NOGOMET

NA PRAGU ZMAGE

Nogometaši Živil Nakla so v Murski Soboti vodili do 75 minute, nato pa nesrečno prejeli zadetek, vendar je remi na tujem uspeh. Igrali so neodločeno 1 : 1 (0 : 0).

Naklo, 15. marca - Nogometaši Živil Nakla so se v poznih večerih urah vrnili z naporenega gostovanja pri Muri v Murski Soboti. Na tihem so računali na točko, bili pa so prav blizu dveh. Predvsem pa je razveseljivo, da so Naklanci igrali organizirano, kar kaže, da se forma dviga in se začne obdobje dobrih iger iz jesenskega dela. Tudi po tem gostovanju ostajajo Živila Naklo na dobrem 4. mestu z 31 točkami.

Za Živila Naklo so igrali: Vodan, Lunar, Murnik, Janez Križaj, Darjan Jošt, Boris Križaj, Andrej Jošt, Abčin, Jerina, Pavlin in Grašič. Grašič je najprej zamenjal Pihlerja, Pihlerja pa nato Zaplotnik.

Gorenjci so bili do 60. minute najmanj enakovredni domači Muri. Takrat je bil Pihler zrušen v kazenskem prostoru domačih in Murnik je iz enajstmetrovke zabil gol in ekipa Živil Nakla je vodila z 1 : 0. Po zadetku so Naklanci držali igro in vedno več je bilo upanja na zmago. V 75. minuti je igralec Mure metal s strani v bližini kota v kazenski prostor Nakla, eden od domačih igralcev je žogi spremenil smer in znašla se je v mreži vratarja Vodana. Živila Naklo je potem do konca brez večjih težav držalo še vedno ugoden neodločen izid.

V nedeljo, 22. marca, bo ob 15. uri v Naklem tekma z Jadranom Lamo iz Dekanov. Domačini so glede na uvrstitev moštev favoriti. Pričakujemo torej prvo naklansko zmago v spomladanskem delu prvenstva.

J. Košnjek

ODBOJKA

TESNA ZMAGA BLEDA IN PORAZ ŽIROVNICE

I. SOL - moški

REZULTATI 17. KOLO: Vizura Celje : Bled 2:3, Vigros-Pomurje : Žirovnica 3:2, Šempeter : Mislinja 3:0, Izola : Topolšica 3:0, Mikro Črnuče : Vilela II 3:1, Emonacommerce : Brezovica 3:1.

Vrstni red: Brezovica 30, Vigros-Pomurje 30, Šempeter 29, Bled 29, Žirovnica 27, Emonacommerce 28, Topolšica 26, Mikro Črnuče 25, Vilela II 22 (-1), Celje 20, Izola (-1) 19, Mislinja (-1) 18.

II. SOL - zahod moški

REZULTATI 13. KOLO: Bohinj : Bled ml. 0:3, ČIB Bovec : P.Prvačina 0:3, Termo Lubnik : Triglav 3:0, Salonit 11 : Plamen 3:1.

Vrstni red : Salonit II 25, P. Prvačina 24, Plamen 22, Termo Lubnik (-1) 20, Bled ml. 19, Triglav 16, Bohinj 15, ČIB Bovec (-1) 12.

IO: SOL - zahod ženske

REZULTATI 17. KOLO: Jesenice : Bled II 3:0, Kočevje II : Vital 1:3, Šenčur : Žirovnica 1:3, Koper II : Kamnik 3:0, HIT Casinos N. G. : Triglav 0:3, Plamen : Bohinj 3:1

Vrstni red : Vital 33, Koper Cimos II 33, Triglav 29, Kamnik 26, Bohinj 26, Jesenice 26, Plamen 24, Kočevje II 24, Žirovnica 22, Bled II 22, Šenčur 21, HIT Casinos N. G. II 19 (-1).

DEKLICE IZ LIPNICE OBČINSKE PRVAKINJE

Po dokaj enakovrednem boju med ekipama Bleda in Lipnice so deklice iz Lipnice postale prvakinje občine Radovljice za šolske ekipe. Za ekipo Lipnice so igrale Videgar P., Potočnik N., Albinini M., Jambrešič L., Jelovčan T., Vodopivec B., Šolar T., Rakovec K. in Rozman S.

B. Maček

ŠAH

GORENJSKA ŠAHOVSKA ŠOLA

Gorenjska mladinska šahovska šola poteka v prostorih Šahovske sekcije ŠKPĐ Tomo Zupan Kranj.

Sola je del sistematičnega slovenskega šahovskega izobraževanja, nadgrajuje šahovske krožke po osnovnih šolah in pripravlja za višjo šahovsko šolo, ki jo vodi mednarodni mojster Iztok Jelen. Šola že drugo leto vodi Vojko Mencinger, ki za priprave na predavanja uporablja tudi računalnik (program ChessBase).

Obiskuje jo osem najboljših gorenjskih mladih šahistov, kar kažejo tudi rezultati, saj so zasedli vsa najvišja mesta na gorenjskih prvenstvih.

Fantje in deklice se trenutno pripravljajo za nastop na 13. šahovskem festivalu na Bledu, kjer bodo poskušali osvojiti višje kategorije in nabirali mednarodne izkušnje.

Izvedbo šahovske šole so finančno podprla tudi nekatera podjetja in obrtniki: Elektro Gorenjske, Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, Orodjarstvo Kavčič in Njubičan iz Strahinja.

Vojko Mencinger (predavatelj): "Šola poteka ob sobotah od 9. do 13. ure. V tem času pa si ogledamo nekaj partij slušateljev in jih

KOLO PRED KONCEM JE PRAVAK VOJKO MENCINGER

Na članskem prvenstvu Gorenjske je bilo odigrano 8. kolo. Z zmago nad Martinom Kováčičem si je Vojko Mencinger že zagotovil naslov gorenjskega prvaka. V zadnjem kolu pa se obetajo še zanimivi boji za preostala najvišja mesta. Najboljše možnosti imata Matej Šušnik in Franc Rodman.

V Podljudelju je doma vrsta dobrih športnikov

MLADI NE ZAOSTAJAJO

Podljudelj, 11. marca - Predsoba in soba v Ankeletovi gostilni v Podljudelju sta bili prejšnji teden skoraj pretresni za stotine medalj, pokalov in priznanj, ki so jih zadnjih petdeset let z nastopanjem na velikih tekmovanjih prisluzili podljudeljski športniki. Razstava dosežkov je bila zanimiva za vse, ki imajo radi šport. In teh je v Podljudelju in okolici res veliko.

"Ko sem ob večeru Gorenjskega glasa v Podljudelju premišljevala, kako bi predstavila dosežke naših krajanov, sem se spomnila na mnoge uspešne športnike, ki so nas zastopali na državnih, evropskih in svetovnih prvenstvih, pa tudi na olimpijskih igrah. Toliko jih je bilo, da sem morala narediti kar oster izbor tistih, ki smo jih predstavili na razstavnem prostoru, saj je v Podljudelju veliko družin, ki imajo radi šport in tudi tekmujejo na različnih tekmovanjih - od krajevnih, do občinskih, Gorenjskih..." povedala Marija Krašovec, ki je poskrbela za zanimivo razstavo v domači hiši.

Med najbolj popularnimi športi v Podljudelju je prav gotovo sankanje, prvi med podljudeljskimi sankaci pa se je na

Riko Ankele, prvi smučarski reprezentant iz Podljudelja.

tekmovalnih progah pomeril Albin Valjavec - Binče, ki je že leta 1939 nastopal na tekmovanjih doma in v tujini. Kasneje je za ta šport navdušil sina Branka in mnoge fante iz Podljudelja (Tomaž Ahačić, Aleš Ahačić, Albert Perko...), Tejč Kališnik pa je bil celo kandidat za nastop na olimpijskih igrah v Sarajevu. Mlada generacija sankacev z Boštjanom Vizjakom in Urošem Ahačičem pa obeta, da sankanje v Podljudelju ostaja tudi šport naslednjih generacij.

Mnogo je razstavljenih priznanj in medalj, ki so jih dobili uspešni smučarski reprezentanti. Riko Ankele in Frenk Čarman sta bila člana državne reprezentance že pred drugo svetovno vojno, najslavnejše ime podljudeljskega smučanja pa je gotovo Tinček Mulej, ki je bil do Bojana Križaja prav gotovo naš najboljši smučar. Zadnji od smučarskih reprezentantov iz Podljudelja je Franci Komac.

Seveda pri pripravi razstave o podljudeljskih športnikih ni

bilo mogoče mimo motošporta. Že leta 1946 je na hitrostnih dirkah tekmovala Jožica Gladek - Vidmar, med gorskimi dirkači se je izkazal Ivan Rendulič, mnogo pa je v Podljudelju tudi znanih športnikov, ki

so nastopali v motokrosu, speedwayju... od Mirana Kališnika, Branka Mežnarja in drugih. K temu je seveda prispevala bližina tekmovalne proge.

Tudi strelstvo in kegljanje sta v Podljudelju med popularnejšimi športi. Omeniti pa je treba zlasti dosežke Štefana Ahačiča. Pri atletih ima med Podljudeljčani največje uspehe Franci Homan, pri alpinistih pa tragično ponesrečeni Borut Bergant. Pri pripravi razstave pa so določili tudi najšportno družino iz Podljudelja. To je družina Meglič, kjer so lepe športne rezultate dosegli oče Jože, hčerka Breda in sin Marko (sankanje, atletika).

Razstava, ki je bila prejšnji teden v Podljudelju, je gotovo le delček prizadevanj, kako so krajanom in mladim predstaviti uspehe in raznovrstnost športa v kraju. Tisto, kar najbolj navdušuje, pa je, da je na seznamu podljudeljskih športnikov tudi veliko mladih. ● V. Stanovnik

Ohrabrujoči rezultati radovljiskih plavalcev

CIRILOVA ČETICA PLAVA REKORDE

Alenka Kejžar, njena starejša sestra Nataša Kejžar in izkušena Polona Rob zaključujejo pod vodstvom trenerja Cirila Globočnika izredno uspešno zimsko plavalno sezono.

Kranj, 12. marca - Pred odhodom na plavalni miting v München (v petek) je četica radovljiskih plavalk s trenerjem Cirilom Globočnikom na čelu vadila v kranjskem zimskem bazenu, kamor pridejo občasno, sicer pa radovljiski plavalci še naprej trenirajo v malem bazenu Park hotela na Bledu in v Železnikih. Kljub temu so bili v zimski sezoni po besedah trenerja doseženi nenormalno dobri rezultati. Slovensko plavanje, posebej pa gorenjsko, težko čaka odprtja novega olimpijskega plavalnega bazena v Kranju. Ne gre le za interese klubov, da zagotovijo plavalcem dobre pogoje vadbe, ampak gre za slovenske plavalce, v radovljiskem primeru za slovenske reprezentantke, kar pa ni več samo klubski interes, razmišlja Ciril Globočnik.

Alenka Kejžar, 13-letna kadetinja je v 14 dneh ponovno dokazala, da je izredni plavalni talent. Na tekmovanju v Ljubljani je osvojila pet naslovov državnih kadetskih prvakov, na absolutnem državnem prvenstvu v Celju pa je na 100 metrov prsno s časom 1:13,87 izenačila absolutni slovenski rekord in na 200 metrov prsno postavila s časom 2:37,40 kadetski rekord Slovenije (v obeh disciplinah je na absolutnem prvenstvu tudi zmagala), na 100 metrov hrbtno je s časom 1:06,08 postavila kadetski državni rekord in bila absolutno druga, na 200 hrbtno pa je bila s časom 2:21,75 absolutno tretja, postavila pa je nov slovenski kadetski rekord.

"Rezultati kažejo, da napredujem. Tedeško opravim šest mokrih in dva suha treninga. Pogrešam predvsem treninge v 50-metrskem bazenu," je povedala Alenka, njen trener Ciril Globočnik pa dodaja, da je Alenka izreden talent in zato pričakuje nadaljevanje z dobrimi rezultati in izboljšave sedanjih zimskih rekordov. Alenka je izpolnila normo za nastop na evropskem mladinskem prvenstvu, vendar se ga ne bo udeležila, ker je še leto premlada.

Nataša Kejžar, rojena leta 1976, Alenkina sestra, plava med članicami. Na absolutnem prvenstvu Slovenije v Celju je bila na 100 in 200 metrov prsno druga za sestro s časoma 1:15,91 in 2:43,43. Tekmuje 9 let, hodi na kranjsko Gimnazijo, šola pa ji ne dela težav. Njeni specialnosti sta prosti in prsni slog.

Polona Rob, rojena leta 1973, je najstarejša med radovljiskimi plavalkami. Z mlajšimi sotekmovalkami se dobro razume, najboljše rezultate pa dosega v mešanem in hrbtnem slogu. V Celju je zmagala na 200 metrov hrbtno z izredno dobrim časom 2:16,71, kar je le za dve desetinski sekunde slabše od absolutnega rekorda Tanje Godine. Polona jo je tokrat v Celju premagala, kar napoveduje njen vzpon. Poraz Godinove je bilo presenečenje. Razen tega je bila Polona druga na 200 mešano, 200 delfin in 400 mešano. Sama pravi, da je le 200 mešano odplavala nekoliko slabše. Polona opravi tedensko 10 treningov, od tega tri v Ljubljani, kjer študira, dobri zimski rezultati pa so napoved vsaj enakih rezultatov poleti.

Radovljiski plavalci so bili konec tedna v Münchnu. Konec aprila načrtujejo priprave v Dolenjskih Toplicah, potem pa naj bi bil že odprt kranjski letni bazen, 25. maja pa naj bi bil usposobljen tudi radovljiski. ● J. Košnjek, slike G. Šinik

KEJŽARJEVI IN ROBOVA NA BAVARSKEM

Radovljiske plavalke, Alenka in Nataša Kejžar ter Polona Rob, so se udeležile močnega mednarodnega mitinga v Münchnu, kjer je sodelovalo 450 plavalk in plavalcev iz 8 držav. Radovljiski nastop je bil odličen. Alenka Kejžar je bila v svoji skupini (letnik 79) prva na 200 mešano s časom 2:30,4, kar je dve desetinki slabše od slovenskega rekorda, peta na 50 hrbtno s časom 32,60, kar je nov kadetski rekord Slovenije, prva na 200 metrov hrbtno (2:31,20) in prva na 100 hrbtno (1:09,90). Nataša Kejžar je bila v svoji skupini (letnik 76) tretja na 100 kravl in druga na 200 kravl s časom 2:14,90, Polona Rob pa je bila v skupini 73/74 druga na 200 hrbtno (2:26,50), druga na 100 hrbtno (1:10,30), druga pa je bila tudi na 200 mešano z odličnim časom 2:26,03. ● J. K.

RADIO KRANJ 91.3 FM STEREO **GORENJSKI GLAS**
NAJ VIŽA - MAREC

1. Jamniška - ansambel Obzorje 176 glasov
2. Po Sloveniji - ans. Nika Zajca in Boris Kopitar 55 glasov
3. Ostal bom muzikant - Alfi Nipič s svojimi muzikanti 41 glasov
4. Zlagana ljubezen - ans. Braneta Klavžarja 41 glasov
5. Vzpon na Triglav - Marela internacional 15 glasov

POKROVITELJA NAJ VIŽE

NAJ VIŽA je na sporedu vsako nedeljo ob 11. uri v oddaji Po domače na kranjskem radiu, ponovitev ob sredah ob 10. uri!

KUPON št. 3 - MAREC

Skladba _____
Ime in priimek _____
Naslov _____
Predlog za marec _____

J. Rabič

KEGLJANJE

SAVA JE GORENJSKI PRVAK

Kranj, 15. marca - Konec tedna je bilo odigrano zadnje kolo gorenjske kegljaške lige. Rezultati 18. kola: Elan - Sava 4772:4812, Adergas - Kranjska Gora 4993:4967, Bled - Simon Jenko 4914:4942, Lubnik - Ljubelj 4990:5027, Jesenice - Triglav 5055:5033.

Tako je Sava postala zaslužno prva, vendar se bo za uvrstitev v II. slovensko ligo morala okrepiti s kakšnim dobrim kegljačem. Jeseničani so drugi, saj so odlično igrali doma, nekaj slabše pa na tujih kegljiščih. Triglav, Kranjska Gora, Ljubelj in Simon Jenko so zasedli mesta od tri do šest. Adergas je prijetno presenetil, posebej s številom osvojenih točk, pa tudi z igro v zadnjih kolenih. Nihče ni pričakoval tako slabe uvrstitve Lubnika, s številom osvojenih točk pa je lahko zadovoljen Elan. Bled je pol sezona igral tekme le zunaj, vendar tudi doma potem niso bili boljši. Z le eno zmago so na zadnjem mestu.

Že to soboto in nedeljo bo na kegljišču hotela Jelovica na Bledu polfinalno prvenstvo Gorenjske za člane. Nastopilo bo 72 tekovalcev iz vseh gorenjskih klubov. Prvih 32 se bo uvrstilo v finale, ki bo prihodnjo soboto in nedeljo v Kranju in Škofji Loki. ● T. Bolka

ZLATI ZNAK KK TRIGLAV

Kranj, marca - V prostorih kegljišča na sejmišču je bila letna konferenca kegljaškega kluba Triglav. Kranjčani, ki so minulo leto praznovali 40-letnico kluba, so letos dosegli nekaj lepih rezultatov. Tako je bila ženska ekipa v AS ligi tretja, moška pa v slovenski ligi druga.

O minulem delu je na konferenci spregovoril predsednik konference Edgar Vončina. Največ govora je bilo o problematiki avtomatov, ki dvigujejo kegle in so zastareli. Burna je bila tudi razprava na poročila, največ razburjenja pa je bilo glede nove zakonodaje, ki njihov bife obdružuje kot gostinsko organizacijo. Tako kegljačem velik del denarja, ki so ga prej porabili za delo kluba, vzamejo davčne obveznosti.

Predstavnik ZTKO Kranj je kegljačem za uspehe izročil Zlati znak ZTKO in grafiko mesta Kranj. ● R. Živkovič

USPEH MLADIH KRANJSKIH KEGLJALK

Kranj, 16. marca - E Na prvem državnem prvenstvu, ki je bilo konec tedna v Celju je lep uspeh dosegla mlada kranjska kegljalka Andreja Ribič, ki je postala prva mladinska državna prvakinja. Uspeh kranjskih tekovalk je dopolnila Mojca Jerala, ki je osvojila bronasto odličje, v kategoriji mlajših mladink pa je osvojila srebro.

STRELSTVO

ZLATA PUŠČICA ALENKI KAVAR

Kranj, marca - Za osvojitev občinske lovorike, "Zlate puščice", se je prejšnjo soboto v Kranju pomerilo 46 strelcev in strelk. Presečeno je pripravila članica Darinka Smrtnik iz SD "Omnia šport", ki je lovoriko osvojila z odličnim rezultatom 564 krogov od 600 možnih.

Minuli konec tedna pa bilo regijsko prvenstvo za "Zlato puščico". V treh skupinah je nastopilo 60 najboljših gorenjskih strelcev in strelk. Po končani prvi skupini je vodil Jure Freljih s 557 krogi. V drugi skupini je Robert Bradeško iz Škofje Loke postal rezultat na 562 krogov. Alenka Kavar iz Radovljice je nastopila v zadnji skupini. Kljub visokim dosežkom, ki so jih dosegli tekovalci pred njo, ni klonila in je streljala zelo zanesljivo. Postavila je najboljši rezultat tekmovanja s 563 krogi. Ob tem je razveseljevala tudi, da so se v prvo deseterico uvrstile kar tri tekovalke. Na državnem prvenstvu pa naj bi nastopilo najmanj 12 udeležencev regijskega prvenstva, ki so dosegli 550 in več krogov. ● B. Malovrh

OBČINSKO PRVENSTVO

Kranj, 14. marca - Na centralnem strelišču na Hujah so se za naslove občinskih prvakov v streljanju s serijsko zračno puško podmerili člani in članice. Tokrat so se v boj za medalje vključili tudi mladinci in mladinke. Med člani Jure Freljih ni imel enakovernega nasprotnika, pač pa je med članicami zmagala mlada Andreja Malovrh. Kot najboljša ekipa so se predstavili člani Strelske sekcije "Iskra" in članice SD "Omnia šport". ● B. Malovrh

NAMIZNI TENIS

POMEMBNA ZMAGA MERKURJA

Kranj, 15. marca - V 12. kolu slovenske moške super namiznoteniške lige so igralci Merkurja iz Kranja doma premagali Novotehno iz Novega mesta. Dvoboj je bil napet in do konca izenačen, na koncu pa je Merkur zmagal s 5 : 4.

GUMAR - TRENČA ŠE VEDNO V VODSTVU

Kranj - Nadaljevalo se je tekmovanje v gorenjski namiznoteniški rekreacijski ligi. Po petnajstem kolu je v vodstvu ekipa Gumar - Trenča s 23 točkami pred ekipo Sport - Čarman z 19 točkami in ekipo Jesenic z 18 točkami. Ekipa Murova je četrta, peta je ekipa Merkurja, šesta ekipa Križev, sedma ekipa Partizana, osma Sava (s tekama manj) in deveta ekipa Predoselj. ● T. Korenjak

ZMAGAL RANT

Škofja Loka, marca - V športni hali Poden v Škofji Loki je bilo občinsko prvenstvo v namiznem tenisu za veterane. V organizaciji Športnega društva Polet iz Svetega Duha je nastopilo dvanajst igralcev iz Škofje Loke in Godešiča. Po pričakovanih je zmagal Jano Rant (Partizan), pred Petrom Bertonclem (Kondor) in Ivkom Svovljšakom (Partizan). ● J. Starman

Planinstvo

ZIMSKA TURA NA POREZEN

Kranj, 16. marca - PD Kranj organizira v nedeljo, 22. marca, zimsko turo na Porezen. Odhod posebnega avtobusa bo ob 6. uri iz pred hotela Creina. Vodnika na že 17. tradicionalni zimski pohod na Porezen bosta Jože Trilar in Petar Leban, ki priporočata zimsko opremo. Hoje bo za približno štiri ure. Prijave sprejema pisarna PD Kranj, Koroška 27 (tel. 212-823). ● (vs)

Lokostrelstvo

DVA DRŽAVNA REKORDA

Kamnik, 15. marca - 14. in 15. marca je v Kamniku potekalo prvo odprto državno prvenstvo v dvoranem lokostrelstvu. Na tekmovanju je sodelovalo 108 lokostrelcev iz 20 slovenskih klubov in gostje iz Hrvaške in Avstrije. Tekmovanje je potekalo v vseh kategorijah in slogih. Doseženih je bilo več odličnih rezultatov, med katerimi je treba posebej izpostaviti dva nova državna rekorda, ki sta ju dosegla Maja Kosem iz Ankarana v kategoriji članice compound (546 na 25 m) in Samo Medved iz Ljubljane Most v kategoriji člani prosto (579 na 25 m).

POKAL DRŠALCEV

Jesenice - Člani Drsalnega kluba Jesenice nadaljujejo s pestro tekmovalno sezono. V soboto, 14., in nedeljo, 15. marca, so na ledeni ploskvi v dvorani Podmežakla organizirali 1. pokal Slovenije v umetnostnem drsanju.

Nastopilo je 49 tekovalcev in tekovalk vseh štirih slovenskih klubov Celje, Stanko Bloudek in Olimpija iz Ljubljane in Jesenice. Za vse udeležence je bilo tekmovanje pomembna preizkušnja za veliko mednarodno tekmovanje Triglav trophy, ki bo v soboto, 21., in nedeljo 22. marca, v dvorani Podmežakla.

Rezultati: pionirji C: 1. Gregor Urbas (Jesenice), 2. Gregor Repar (Stanko Bloudek), 3. Aleš Zunko (Olimpija Ljubljana); pionirke C: 1. Tanja Sotlar (Jesenice), 2. Sanda Vidmar (Olimpija), 3. Tea Logar (Jesenice); pionirji B: 1. Andrej Gorkič (Stanko Bloudek), 2. Miha Arvaj (Olimpija), 3. Jernej Belec (Stanko Bloudek); pionirke B: 1. Tina Svajger, 2. Petra Verhovec, 3. Mojca Jereb (vse Stanko Bloudek); pionirji A: 1. Janez Špoljar (Celje), 2. Boštjan Horvat (Olimpija); pionirke A: 1. Melita Čelesnik (Jesenice), 2. Klara Miletič, 3. Špela Košir (obe Stanko Bloudek); mladinci: 1. Katja Stritih, 2. Damjana Slaviček (obe Stanko Bloudek), 3. Polona Eberline (Celje); člani: 1. Luka Klasinc, 2. Jan Čajvan, 3. Jure Kovač (vsi Stanko Bloudek); članice: 1. Petra Klešnik (Stanko Bloudek); ekipno Pokal Slovenije - pionirji: 1. Stanko Bloudek, 2. Jesenice, 3. Olimpija; mladinci: 1. Stanko Bloudek, 2. Celje, 3. Jesenice; člani: 1. Stanko Bloudek.

ODMEVI

V rubriki *Odmevi*, *Prejeli smo objavljamo pisma bralcev po presoji in izboru uredništva*. Vse, ki nam pišejo, prosimo, da pisma niso daljša od 60 tipkanih vrstic. Daljša pisma smo pristiljeni krajšati, ne glede na vsebino. Vabimo k sodelovanju! Pišite na naslov: *Gorenjski glas*, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj, za rubriko *Odmevi*.

Neznanje, ki meji na škandal

Ko sem bral mnenje dr. Bajta o Zakonu o denacionalizaciji (Delo 25. in 29. 1.), si nisem bil na jasem, ali pisec ne pozna stanja posameznih zasebnih industrijskih podjetij pred vojno in po njej, ali pa se spreneveda z namenom, ustvariti napačno javno mnenje z gotovim ciljem. Ko sem prebral zadnji članek v Delu PP 15. februarja, mi je bilo jasno, da bi prof. Bajt samo zaradi moralne obveznosti do razlaščenec vrnil le-tem vse nacionalizirano premoženje, razen industrijskih podjetij, ki da so bila po njegovem mnenju pred vojno močno bančno zadolžena. Predstavnik uglednega Ekonomskega inštituta bi moral vedeti, da je bila nacionalizacija izvršena po 2. svetovni vojni in da so take tovarne še nekaj časa po vojni delovale kot zasebne firme. Ne navaja bilančnih razmerij, ki so vladala ob nacionalizaciji. Dolžnost tega Inštituta je, da v sedanjem času preoblikovanja podjetij obvesti javnost tudi o podjetnikih, ki so postavili temelje zdravi slovenski industriji, ne pa da posplošeno širi nepravilne informacije o njih.

Da moj prispevek ne bi izzvenel neargumentirano, sem priložil konkretne primere. V Zgodovini mesta Kranja, avtorja dr. Josipa Zontarja preberemo o industrializaciji mesta Kranja med obema svetovnima vojnama. Kranj je v tem obdobju postal drugo največje središče tekstilne industrije v Sloveniji. Za branžo "Industrija tkanin" so temelj slovenske tekstilne industrije postavili: F. Sirc, A. Božič, A. Prah, J. E. Sirc, J. Koliaš in drugi. Odpri so veliko delovnih mest in omogočili zaslužek prebivalcem Kranja z okolico. Za trdiko Anton Božič, tkalnica volnenih in bombažnih tkanin, imam celotni sodni nacionalizacijski spis. Iz dokumentov je razvidno, da je bilo podjetje aktivno in v pasivi ni imelo nikakršnih dolgov. V banki je bil naložen denar za reprodukcijo in širitev tovarne in v ta namen kupljeno

obsežno zemljišče in rezervirano za industrijo. V spisu je navedena vrednost tovarne na dan nacionalizacije, ki sta jo s podpisom potrdila tedanji predsednik vlade SRS in njegov minister za industrijo. Nedvomno je, da takratna cenilna komisija premoženja ni višje ocenila, kot je bilo vredno. Ko je tovarna A. Božič skupaj s tovarno volnenih in bombažnih tkanin A. Prah prešla v upravljanje Industrije bombažnih izdelkov IBI Kranj, je leta imela pogoje za razvoj, kar je tudi izkoristila. Uspelo ji je tudi zaradi usposobljene ekipe, ki je skupaj s strokovnjaki iz različnih fakultet bila zmožna rentabilno upravljati podjetje. Tržna vrednost in donosnost nacionaliziranega premoženja je dokazana, saj je IBI prerasel v zelo uspešno firmo, katere izdelki tudi na mednarodnem trgu predstavljajo več kot srednji razred kvalitete.

Kot je splošen pojav v tekstilnih tovarnah, so tudi v IBI-ju vodilni delavci registrirali vzporedno firmo, delniško družbo, tako z imenovano by-pass podjetje. Delniška družba je registrirana za iste dejavnosti, ki jih vodilni delavci opravljajo v IBI-ju in ima sedež v prostorih le-tega. Skupni znesek 9 ustanoviteljev je 55.000 SLT. Po dr. Bajtu je treba zakon o denacionalizaciji, ki je bil sprejet decembra v slovenski skupščini razveljaviti, prej omenjene divje privatizacije pa njegov inštitut niti ne omenja, kaj šele, da bi take pojave analiziral in preveril denarne tokove, ki pri tem nastajajo. Lahko bi rekli, da je to ignoriranje, ki meji na škandal.

V svojem prispevku dr. Bajt omenja malega človeka, kot sebični sloj prebivalstva Slovenije. Po mojem mnenju se mu zaradi teh divjih privatizacij godijo krivice, ki ga potiskajo v revščino, vendar se na tem področju dr. Bajt ne zavzema zanj. Vprašanje, kam po njegovem spadajo uspešni poslovneži, ki so pred 2. svetovno vojno začeli graditi slovensko industrijo s programom, ki je posodobljen še danes konkurenčen. Tovarne so se širile po nacionalizaciji, odpirala so se nova delovna mesta, medtem ko je bilo socialno stanje bivšega

lastnika iz leta v leto slabše. Moga očeta so kot delomrzneža privedli v taborišče, imenovano družbeno koristno delo. Zopet ga je čakala graditev novih podjetij: kot fizični delavec je gradil hidroelektrarno Medvode in Litostrojo. Zaradi maltretiranja v taborišču in poznejšega bednega življenja je zbolel in prezgodaj umrl.

V prejšnjem totalitarnem režimu je bilo nepriljubljeno imenovati se bivši tovarnar. Država in delovne organizacije v samoupravnem sistemu (z nekaterimi izjemami) so se trudile zabrisati zgodovinska dejstva nastanka in delovanja zasebnih industrijskih podjetij. Preseneča pa, da direktorji z delavskimi sveti nekaterih tovarn in dr. Bajt počno to še danes. Pri predstavitvi podjetja komaj omenjajo bivšega lastnika, katerega nacionalizirano premoženje predstavlja visok začetni vložek kapitala. Skušajo mu odvzeti ugled dobrega poslovnika in mu ne priznajo gospodarske vrednosti premoženja, ki ga je ustvaril.

V Kranju, 26. februarja 1992
Anton Božič, Kranj

Zeleni list iz Nemčije

Pred kratkim mi je prišlo v roke tole pismo, ki ga vam prilagam. Pisal ga je rojak, živeči v Nemčiji, pa vseeno pozna razmere doma. Pismo se mi zdi tako resno, pametno in resnično, da sem se odločil, ga poslati vam. Že doma sem bil naročnik "Glasa", sedaj pa že od leta 1962, dobivam Vaš časopis sem v Nemčiji. Prinaša mi vsak teden košček domovine.

Upam, da nimam prevelike želje, če Vas prosim, da objavite to pismo, če mogoče v celoti v Gorenjskem glasu!

Alois Bajt
Z.R.N.

Krožno pismo dobro mislečega rojaka

Slovinci v Nemčiji pozorno zasledujemo razvoj v domovini. Z rojaki doma se čutimo povezani. Z vami smo trepetali v času

vojne, z vami se veselimo mednarodnega priznanja Slovenije.

Ko berem časopisje, poslušam radio in govorim z vami, odkrivam v vas veliko zaskrbljujočega, kar povsem razumem.

Kaj na bi vam rekel kot rojak, ki že dolgo živim na tujem? O tem sem dolgo razmišljal in prišel do naslednje misli:

1. Najprej vam ključem: POTRPITE

Kar je komunistični sistem rušil skozi 45 let, tega se ne da popraviti od danes na jutri. "Prej nam je šlo bolje," reče ta in oni. Res so bila leta, ko je šlo ljudem v Sloveniji bolje, a to "bolje" je šlo na račun dolgov. Država jih je naredila na vaš račun, ne da bi vas o posledicah teh dolgov tudi informirala. Vsak dolg pa je treba enkrat vračati. Komunističnega sistema v Sloveniji ni več. Dolg mora vračati nova slovenska država na vaš račun. Kako bi tudi to moglo biti drugače? Druge poti, da pride Slovenija iz gospodarskih težav, ni. Kadar se hiša prenavlja, se življenje v njej in ob njej vsaj za nekaj časa zelo poslabša in ljudje si komaj vzamejo kaj časa za malico in počitek. Današnja vlada popravlja slovensko hišo, popravlja prenovalno potrebo državo. Ne čudite se, če prenovali in zboljšanja ni mogoče ustvariti na mah. Zato pravim: **POTRPITE!** Drugo, kar vam priporočam, se glasi:

2. **DE LAJTE**
Bodite odkriti in priznajte: pod komunistično vladavino se v Sloveniji ni pretirano delalo, v pisarnah je bilo preveč osebja, gospodarstvo so vodili ljudje s partijsko izkaznico in ne ljudje s poklicno usposobljenostjo. Čas, ki so ga delavci in nastavljeni zabili s postopanjem, na zborovanjih in ob kavi, se sedaj strašno maščuje. Kar je bilo državnege, se je štelo za nekaj tujege, za nekaj, kar je bilo mogoče in potrebno izrabi. Šele sedaj prihaja na dan: država smo ljudje, državni denar je denar državljanov, poverjanje in zapravljanje državnega gospodarstva gre v škodo ljudi samih. Zato rečem: **d e l a j t e!**

3. **NE DAJTE SE VARATI**
V zadnjih desetletjih so bili Slovenci že dvakrat usodno prevarani 1941 so naselili Osvobodilni fronti. Mnogo so verjeli, da gre pri tem za narodovo svobodo, ko je šlo v resnici za boljševiško revolucijo. Drugič je bil slovenski človek prevaran, ko

16 ljubljanska banka

OBVEZNICE OBČINE RADOVLJICA

- izdane so v apoentih po 100 DEM, 200 DEM, 1000 DEM in 5000 DEM,
- vplačljive in izplačljive so v tolarjih,
- izplačajo se v polletnih anuitetah,
- prva anuiteta je dospela 1.2.1992, zadnja dospe 1.8.1992,
- obrestujejo se po 12% letni obrestni meri.

LB - GORENJSKA BANKA d.d., KRANJ JIH PRODAJA:

- za fizične osebe
v vseh osrednjih poslovnih enotah:
- Kranj, Bleiweisova 1
- Jesenice, C. Maršala Tita 8
- Radovljica, Gorenjska cesta 16
- Škofja Loka, Titov trg 3/a
- Tržič, Trg svobode 1
- v vseh ekspoziturah na področju poslovne enote Radovljica
- Radovljica, Gorenjska cesta 16
- Radovljica, Cankarjevo naselje 84
- Bled, Cesta svobode 15
- Bohinjska Bistrica, Trg svobode 2/a
- Lesce, Alpska cesta 50
- za pravne osebe
sektor sredstev v poslovni enoti Kranj, Bleiweisova 1

Za prodajo obveznic Občine Radovljica, banka ne zaračunava nobene provizije.

DEVIZNA NALOŽBA Z VISOKIMI OBRESTMI

Gorenjska banka d. d., Kranj

je zaupal partiji, da bo ustvarila raj na zemlji s tem, da se zemlja podrži, da se dajo tovarne delavcem, da se odstrani vpliv vere, da je edino partija zmožna reševati slovenske probleme. Kam je tako urejanje družbe po štirih desetletjih pripeljalo, čuti narod sedaj na svoji koži. Slovenijo bo reševalo samo pošteno delo, osebna gospodarska zainteresiranost, socialna pravičnost, spoštovanje človeka in njegovih etičnih norm.

METNO.
Pravijo, da so nove volitve pred vrati. Ljudje včerajšnja kova dvigajo glave. Kdor skozi 40 let ni znal gospodariti, nima kaj pametnega predlagati. Rovarijo proti predsedniku slovenske vlade, pametnega predlagati. Rovarijo proti predsedniku slovenske vlade, profesorju Lojzetu Peterletu, ker v enem letu ni ustvaril blagostanja. Zaradi naj od sramu. Ne nasledite takim ljudem, da ne boste od ponovni prevari zardeli od jeze nad samim seboj.

4. Pa še četrti nasvet je važen: **ODLOČAJTE PA-**

MODENA • ŽIVLJENJE Z MODO MODENA TRŽIČ • TRGOVINI NA DETELJICI IN V TRŽIČU

Charles Webb

DIPLOMIRANEC

Prevedle
kranjske gimnazijke
pod mentorstvom
prof. Mihe Mohorja

"Ni v redu! To je najhujša stvar, ki sem jo kdajkoli izrekel! Komurkoli!"
"Sedi."
"Prosim, odpustite mi! Ker ste mi všeč. Ne mislim o vas na ta način. Ampak ves sem zmeden!"
"Ze dobro," je rekla. "Zdaj pa popij svojo pijačo."
Benjamin je sedel nazaj na svoj stol in dvignil kozarec s tal.
"Ga. Robinson, na bruhanje mi gre, ker sem vam rekel tisto!"
"Odpuščam ti," je rekla.
"Ali mi morete? Ali sploh morete kdaj pozabiti, ker sem vam rekel tisto?"

"Tako zdaj bova to pozabila," je rekla. "Popij."
"Kaj je narobe z mano," je rekel Benjamin. Naredil je več velikih požirkov iz kozarca in ga postavil nazaj na tla.
"Benjamin?"
"Kaj je ga. Robinson?"
"Odkajšjala se je. "Ali si že kdaj videl Elainin portret?"
"Njen portret?"
"Ja."
Benjamin je odkimal. "Ne."
"Lani za božič smo ga dali napraviti. Ali bi ga rad videl?"
Benjamin je prikimal. "Zelo rad."
"Zgoraj je," je rekla, ko je vstala.
Benjamin ji je sledil nazaj v sprednji del hiše in potem pa z debelo preprogo prekritih stopnicah v prvo nadstropje. Ga. Robinson je šla pred njim po hodniku in zavila v sobo. Trenutek kasneje se je skozi vrata in po hodniku razlila bledorumen svetloba. Benjamin je stopil v sobo.
Portret je osamljen visel na eni izmed sten in svetloba je prihajala iz majhne cevaste svetilke, pritrjene na vrhu težkega ploščatega okvira. Benjamin ga je pogledal, nato je pokimal. "Zelo čedno dekle je," je rekel.
Ga. Robinson je sedla na rob postelje v kotu sobe.
Benjamin je prekrizal roke na prsih in se približal portretu, da bi si ogledal nekaj detajlov obraza. "Nisem vedel, da ima rjave oči," je rekel.
Spet je stopil nazaj in rahlo nagnil glavo v stran. "Res je ... res je lepo dekle."
"Benjamin?"
"Ja?"
Ni mu odgovorila. Benjamin se je obrnil in se ji nasmehnil.
"Pridi sem," je tiho rekla.
"Kaj?"
"Ali prideš za trenutek sem?"

"Tjakaj?"
Pokimala je.
"Seveda," je rekel Benjamin. Šel je k postelji. Ga. Robinson se je iztegnila in mu položila roko na rokev. Potem je počasi vstajala, dokler mu ni gledala naravnost v obraz.
"Benjamin?" je rekla.
"Ja?"
Obrnila se je. "Ali mi odpneš obleko?"
Benjamin je nenadoma spustil roki ob telesu in stopil korak nazaj.
"Mislim, da bom šla spat," je rekla.
"O," je rekel Benjamin. "Dobro. Lahko noč." Šel je k vratom.
"Ali mi ne boš odpel obleke?"
"Raje ne bi, ga. Robinson."
Spet se je obrnila in ga grdo pogledala. "Ali še vedno misliš, da te poskušam..."
"Ne, ne mislim. Ampak enostavno se počutim malo čudno."
"Še vedno misliš, da te poskušam zapeljati."
"Ne mislim tega," je rekel Benjamin. "Ampak mislim, da bi bilo zdaj bolje, da grem dol."
"Benjamin," je rekla in se mu nasmehnila, "vse življenje me že poznaš."
"Vem to. Vem to. Ampak..."
"Daj no," je rekla in obrnila hrbet proti njemu. "Sama težko dosežem."
Benjamin je trenutek počakal, potem je stopil nazaj k njej. Prijel je zadržo in jo potegnil navzdol po njenem hrbtu. Obleka se je razprla.
"Hvala."
"Ze dobro," je rekel Benjamin. Vrnil se je k vratom.
"Česa te je strah?" je vprašala in se mu spet nasmehnila.

Kako varna je bila Gorenjska lani

V "zadevi Elan" policija ni nemočna

Ivan Hočevar: Na področju kriminalitete najbolj bodeta gospodarski in mladoletniški kriminal.

Kranj, 15. marca - Lanske velike spremembe v Sloveniji - od osamosvojitve, vojne, do gospodarskih zlomov in socialnih stisk ljudi - so se neposredno ali posredno odskalele tudi v delu UNZ Kranj, še posebej policije in kriminalistične službe, je na četrtkovni novinarski konferenci uvodoma dejal načelnik Ivan Hočevar. Za minulo leto so značilne tudi spremembe v organiziranosti, depolitizacija policije in poudarek na strokovnosti, na drugi strani pa zakonske spremembe niso sledile spremembam v družbi. V pravni praznini so se zato policiste vodi mimo čeri predvsem načela pravičnosti.

Gorenjski policisti so lani prevzeli od JLA varovanje t.i. zelene meje, ne da bi za to povečali število uniformirancev. Celo nasprotno, od oktobra "dajejo" 35 do 40 ljudi na slovensko-hrvaško mejo. V prvem polletju, pred vojno na Balkanu, je bila pot čez Slovenijo na zahod zanimiva za številne "ilegalce", predvsem iz azijskih in afriških držav. Za prehajanje državne meje je Slovenija sprejela evropske standarde, t.i. selektivno metodo. Na sedmih mejnih prehodih, kolikor jih je na Gorenjskem - poleg petih cestnih še železniški na Jesenicah ter letališki na Brniku - se je lani promet zmanjšal kar za 47 odstotkov. Mejo z Italijo in Avstrijo je prestopilo okroglo enajst milijonov ljudi, Brnik je bil zaprt skoraj 200 dni.

Kar 582 pobeglih voznikov

Lani je bilo na Gorenjskem za desetino več hudih prometnih nezgod (415) kot leto prej (375) in kar trinajst odstotkov več s hudimi posledicami, le mrtvi so bili trije manj kot predlani. Pri tem še zlasti zaskrbljuje visoko število (582) pobegov s krajev nezgod. Tako prometna kultura kot skrbi za sočloveka sta torej padla na skrajno nizko raven. Drug problem je alkohol. Kar v 70 odstotkih prometnih nezgod je bil alkohol posredno prisoten za volanom. Sicer pa so bili najpogostejši vzroki nezgod leva stran vožnje, prevelika hitrost in izsiljevanje prednosti. Otroci in mladoletniki so bili udeleženi v 126 nezgodah, štirje so umrli, 117 je bilo ranjenih. Povzročili so tudi 51 nezgod.

Ivan Hočevar: "Represiva ne bo pripeljala do večje discipline. Morda so visoke kazni res najboljša preventiva, vendar je še vrsta drugih ukrepov in aktivnosti, ki bi lahko izboljšale varnost. Zaradi represivnih ukrepov ne želimo dobiti prizvoka policijske države, kar nam nekateri na Gorenjskem že očitajo. Za represivo je preprosto vzrok: preprečiti masakr na cestah, predvsem lokalnih, po katerih (tudi) patrolirajo policisti."

Delo škofjeloške gasilske zveze

Ob gasilskih še druge naloge

Škofja Loka, 13. marca - Lani so gasilci poleg rednega dela svoje dejavnosti usmerili v pomoč prebivalstvu ob poplavih, preskrbo vode ob suši in onesnaženju vodovoda, raziskavo terena ob onesnaženju vode in zaščito ob agresiji na Slovenijo. Na srečo so imeli manj požarov kot leto poprej, so ocenili na občnem zboru Gasilske zveze v Škofji Loki, kjer so tudi podelili priznanja najbolj delavnim članom.

Množičnost loške gasilske organizacije najbolj predstavlja podatek, da v 30 gasilskih društvih - ob njih imajo še eno gasilsko enoto in 52 trojk v manjših krajih - deluje več kot 3200 članov in 800 mladincev. Pri gašenju požarov so imeli največ dela člani gasilskih društev Stara Loka, Škofja Loka in Trata, ki so skupaj z delavci dežurne službe sodelovali v več kot 60 odstotkih vseh akcij. Lani so našli skupno 56 požarov, kar je 7 manj kot leto poprej. Skoraj polovico teh požarov je nastalo zaradi odmetavanja žarečega pepela in slabih dimniških napeljav.

Komisija za tehniko si je prizadevala zlasti za dokončanje priklovice za gašenje gozdnih požarov in opremljanje gasilskih vozil. Komisija za izobraževanje je organizirala vrsto tečajev, na katerih je pridobilo naziv izprašanega gasilca 119 članov, gasilca prve stopnje 3 člani in strojnika 40 članov. Komisija za delo s članicami je, razen za strokovno usposabljanje, skrbela za udeležbo na tekmovanjih; gorenjskega tekmovanja se je udeležilo 11 ekip članic, gasilke pa so imele tudi 2 sektorski vaji. Razveseljivo je, kot je ugotovila komisija za delo z mladino, da se številni gasilski podmladki iz leta v leto povečuje; program komisije so v celoti uresničili. Glavna naloga komisije za zgodovino Gasilske zveze bila organizacija 8. srečanja veteranov v Železnikih.

Na občnem zboru, ki se ga je udeležil tudi predsednik Gasilske zveze Slovenije Ernest Eory, so podelili republiško priznanje za posebne zasluge predsedniku OGZ Škofja Loka Rudiju Zadrniku. Deset članov in članic je prejelo republiška gasilska priznanja, občinska priznanja pa 3 člani in 1 veteran. S plaketo so nagradili sektor Žiri, s TV-sprejemnikom in videorekorderjem pa GD Poljane za uspešno delo z mladino. ● S. Saje

Skoraj polovica vseh lanskih prometnih nezgod s hudimi posledicami (201) je bila na območju kranjske občine. V kranjski občini je bilo petnajst mrtvih, v radovljiški devet, loški šest, jeseniški prav tako šest, v trziški nihče. Bolj kot magistralne in regionalne so bile nevarne lokalne ceste in ulice. Gorskih nezgod je bilo lani 41, devet ljudi je umrlo, devet jih je bilo huje, devet pa lažje ranjenih. Število samomorov je z 58 v letu 1990 lani padlo na 49, število poskusov pa s 25 na 20.

Kot je povedal načelnik inspektorata policije UNZ Kranj Jože Ajdišek, je bilo primerov kršitve javnega reda in miru lani celo za dva odstotka manj kot leto prej. Kršitev je bilo 5190, kar v slovenskem merilu predstavlja skoraj 14-odstotni delež. Zelo značilno zlasti za obdobje pred začetkom vojne na Hrvaškem je bilo nedovoljeno vnašanje orožja iz tujine. Policisti so obravnavali 416 kršiteljev, trinajst odstotkov več kot 1990. leta.

Mladoletniški kriminal postaja organiziran

Gorenjski kriminalisti so lani obravnavali 3048 kaznivih dejanj. Število je v povprečju zadnjih petih let, močno pa izstopata predvsem dve področji: gospodarski kriminal in kriminal mladoletnikov in otrok. Lani so obravnavali 849 mladoletnikov in otrok - skoraj 15 odstotkov več kot leta 1990 - ki so zagrešili 542 kaznivih dejanj. Zaskrbljuje predvsem to, da mladoletniški kriminal postaja organiziran, da so dejanja vse težja in bolj nasilna.

Jaka Demšar: "S področja gospodarskega kriminala sta bili lani "najtežji" dve zadevi: Elan in Sava Kranj (krajna gum v vrednosti tri milijone mark). V zadevi Elan smo napisali še petnajst kazenskih ovadb proti odgovornim ljudem, zadnjo decembra proti Igorju Trilerju. Policija v tej zadevi ni nemočna, ev. nemoč sodišča naj komentira sodišče. V javnosti se pojavljajo govorice o političnih stricah in botrih, ki naj bi zavirali sodni razplet. Mislim, da ne gre za strice in botre, delo mora opraviti stroka, res pa so še temna polja."

Vodja urada kriminalistične službe Jaka Demšar je povedal, da lanska raziskanost kaznivih dejanj znaša 60 odstotkov, skoda kot posledica pa je ocenjena na 120 milijonov tolarjev. V tem znesku ni zajeta vojna skoda, samo na Brniku znaša nekaj milijonov mark, prav tako ni upoštevana inflacija, čeprav so bila nekatera kazniva dejanja storjena že pred dvema, tremi leti.

Med kaznivimi dejanji je precej goljufij, nekatere zelo visoke, ki kažejo tudi na veliko naivnost ljudi. Tako je povratnik, denimo, ogoljufal ljudi za okrog 300.000 mark. Pojavljati so se začele tudi velike "poslovne" goljufije, v katere so vpletene bodisi zasebne firme ali zasebne v kombinaciji z družbenimi. Značilna sta primera Ivan Tours Bled in Kates Kavadarci iz Škofje Loke, kjer so vplačniki zaman čakali na avtomobile. Precej je bilo tudi primerov najemanja vozil na rent-a-car, ki niso bila nikdar vrnjena, zlasti po koncu vojne v Sloveniji.

Izredno povečanje je bilo lani na področju spolnih deliktov; lani 27 primerov, predlani sedem. Trend se očitno nadaljuje tudi letos. Gre za različna spolna nasilja, od klasičnega posilstva do nasilja nad otroki. Storitve vseh kaznivih dejanj so kriminalisti uspeli izslediti.

Med vlomi in tatvinami so prevladovali vlomi v stanovanjske in počitniške hiše, trgovine

in avtomobile. Upanja, da bi bilo letos bolje, ni, nasprotno, povečuje se predvsem število t.i. socialnih tatvin.

Zasegli 17 kilogramov mamil

S tem, ko v uradu kriminalistične službe ustanovili posebno skupino za mamila, se je tudi število odkritih kaznivih dejanj te vrste občutno povečalo; s petih primerov predlani na 24 lani. Gorenjski kriminalisti so lani zasegli kilogram marihuane, dobrih dvanajst kilogramov hašiša, poltretji kilogram heroina in poldrugi kilogram kokaina. Med drugim so poželi tudi šest večjih nasadov indijske kopolje s približno 300 rastlinami.

Načelnik UNZ Kranj Ivan Hočevar je ob tem dejal, da smo pred problemom mamil dolgo vsi zatiskali oči. Število odkritih kaznivih dejanj gotovo ne daje prave slike, problem je obsežnejši. Toliko bolj, ker uživanje mamil ni kaznivo dejanje, niti ni prekršek, kazniva je samo proizvodnja in prodaja. Zato skupina UKS želi dobiti predvsem razpečevalce. S preganjanjem uživalcev z enega mesta na drugo ne bi veliko storila. Po njegovem se mora ta problem kot tudi mladoletniški kriminal sploh začeti reševati drugače, ne v policiji, ki prvenstveno gasi; v družinah, šolah, socialnih ustanovah, bivalnem okolju. ● H. Jelovčan

Prometna akcija gorenjskih policistov

V osmih urah odkrili 74 vinjenih voznikov

Kranj, 13. marca - Ker so vinjeni vozniki lani povzročili precej več nesreč kot predlani in ker število narašča tudi letos, so se v Upravi za notranje zadeve Kranj v petek odločili za obsežno prometno akcijo, v kateri je sodelovalo 67 gorenjskih policistov. Policisti so v osmih urah, od šestih zvečer pa do dveh ponoči, ugotovili 373 kršitev cestno-prometnih predpisov, pet kršitev javnega reda in miru in šest kršitev drugih predpisov. Napisali so 129 predlogov za sodnika za prekrške, 78 plačilnih nalogov in na kraju denarno kaznovali šestdeset voznikov in drugih prometnih udeležencev. Da je bil petek, pa še trinajsti po vrhu, za nekatere zelo nesrečen dan, dovolj pove podatek, da so policisti odvzeli 60 vozniških in šest prometnih dovoljenj in da so 76 prepovedali nadaljnjo vožnjo. 43 voznikom je balonček pozelenel prek polovice, 31 pa jih je odklonilo preskus vinjenosti. Eden od voznikov je bil tako "omamljen z alkoholnimi" hlapi, da so ga celo pridržali, pa tudi sicer so udeleženci prometne akcije vedeli povedati, da je bila njegova govorica bolj podobna "angleščini" kot slovenščini. ● C. Z.

Zaslужek večji od kazni

Radovljica, 16. marca - Radovljiški sodniki za prekrške so od 4400 starih in lani prejetih zadev uspeli v minulemu letu rešiti 2665 primerov, izdali so 36 odločb o zastaranju, 1775 primerov pa so prenesli v letošnje leto. Največ dela so imeli s kršitelji cestno-prometnih predpisov ter predpisov s področja javnega reda in miru. Obravnavali so tudi več kršitev odloka o poslovnem času, pri tem pa so ugotovili, da kazni niso bile učinkovite. Kršitelji so celo izjavili, da odlok kršijo zavestno, saj je zaslužek večji od največje dovoljene denarne kazni. ● C. Z.

Novi primeri spolnega nasilja

Kranj - Če bi stene lahko "spregovorile", bi lahko zvedeli še za marsikatero podobno zgodbo o spolnem nasilju, kakršno so nam večer povedali v Upravi za notranje zadeve Kranj. Zgodba je namreč srhljiva in komaj verjetna. Pa vendarle je! Podrobnosti niso pomembne, povedati je treba le to, da so gorenjski kriminalisti odkrili primer, ko je oče že več let spolno nadlegoval še zdaj mladoletno hčer in pastorko. Očeta so že privedli k preiskovalnemu sodniku, kjer prihajajo na dan številne podrobnosti.

V Upravi za notranje zadeve poudarjajo, da ljudje, ki sumijo na takšne in podobne primere spolnega nasilja, niso pripravljeni govoriti, ampak se jim jezik ponavadi "razveže" šele tedaj, ko o "zgodbi med štirimi stenami" izvedo policisti.

NESREČE

Otroka zbil na prehodu za pešce

Jesenice - Petek, trinajsti dan v marcu, je bil za nekatere voznike in druge prometne udeležence nesrečen dan. Ta dan se je namreč na gorenjskih cestah zgodilo pet prometnih nesreč, v katerih so bili poškodovani. Ena takih nesreč je bila tudi na Jesenicah, pri hiši številka 7 na Tomšičevi ulici, kjer je nekaj pred dvanajsto uro čez prehod za pešce stekel osemletni fantič Ernad K., ki pa se pri tem ni prepračil, če lahko to stori varno. Po cesti je namreč tedaj z osebnim vozilom pripeljal Blažo Radonjič iz Kranja, ki pa zaradi prevelike hitrosti vozila ni uspel pravočasno ustaviti in je fantiča zbil po cesti. Otrok se je v nesreči hudo telesno poškodoval, v jeseniško bolnišnico pa ga je odpeljal kar voznik.

Prehitro v ovinek

Luže - Voznica Irena Bogataj je v petek prehitro vozila osebni avto od Luž proti Velesovemu. V blagem ovinku je njeno vozilo na vlažnem in spolzkem cestišču najprej zasukalo za 180 stopinj, nato pa odbilo na travnik, kjer se je prevrnilo. V nesreči je voznica utrpela hude telesne poškodbe in so jo odpeljali na zdravljenje v Klinični center v Ljubljano.

Na nasprotni vozni pas

Zmirec - Albert Kavčič iz Ljubljane je v soboto okrog šestih zvečer vozil kombinirano vozilo od Gorenje vasi proti Škofji Loki. Pred Zmirecem je zapeljal na nasprotni vozni pas, po katerem je tedaj iz škofjeloške smeri z osebnim avtom pripeljala Stefka Dolenc iz Medvod. V trčenju je Kavčičevo vozilo odbilo na travnik, voznik pa je dobil hude telesne poškodbe.

Smrt v gozdu

Planica - V soboto dopoldne so v kraju Moškrica iz gozda spravljali hlobovino. Pri tem so si pomagali s traktorjem in z vitlo. Ko se jim je eden od hlobov zagozdil, ga je dvignilo in priletel je nižje, kjer je v glavo udaril 39-letnega Milorada Juroviča, ki nesreče ni preživel. Policisti bodo zoper lastnika gozda, ki ni dovolj poskrbel za varnost, napisali kazensko ovadbo.

Nesreča na smučišču

Ribčev Laz - Učenci šenčurske osnovne šole so bili v sredo na športnem dnevu na Voglu. Osmošolec, doma iz Srednje vasi, je odsmučal od svoje skupine na neurejeni del smučišča, kjer je padel in si pri tem zlomil kolk. Pomoč so mu nudili gorski reševalci, z gondolo so ga odpeljali v dolino, nato pa v jeseniško bolnišnico.

KRIMINAL

Policisti ob delo

Radovljica - V petek okrog sedmih zvečer so trije moški vstopili v lokal Las Vegas in na silo odpeljali nekoga, ki so ga sumili, da je na parkirišču poškodoval osebni avto. Med potjo so pobrali še enega, potem pa so ju dve ali tri ure vozili po Radovljici, ju maltretirali, zasliševali in tudi sicer opravljali nalogo, ki jo v normalnih razmerah policisti.

Zbiralci avtomobilskih značk

Tržič - Tržiški policisti so odkrili skupino mladoletnikov, ki je že nekaj časa vztrajno "zbirala" značke z dragocenih avtomobilov. Če bi značke samo odnesli, še ne bi bila posebno velika škoda, vendar so pri tem povzročili tudi nekaj škode na avtomobilskem laku.

Uničila sedem prometnih znakov

Cerklje - Policisti iz cerkljanskega oddelka so ugotovili, da sta sedem prometnih znakov ob cesti Kranj - Brnik uničila 20-letna mladeniča Benjamin P. in Franc G. Znake sta poškodovala, ko sta se ob koncu minulega leta peš vračala iz gostilne v Senčurju proti Kranju. Škode je za 10 tisoč tolarjev.

Težavna pot do erotičnih revij

Radovljica - Mladoletnika iz Radovljice, Leon H. in Primož H., sta bila v velikem pomanjkanju denarja, pa sta kljub temu želela priti do revij, še zlasti do erotičnih. Ubrala sta pot, ki "roki pravice" ne ugaja. Najprej sta razbila kioski, naredila nekaj škode in vzela revije. Tako sta v sobotnih zgodnjih jutranjih urah storila tudi v Radovljici.

Nekateri prehitvevajo denacionalizacijo

Lahovče - Zakon o denacionalizaciji sicer že velja, vendar pa večina denacionalizacijskih postopkov še ni končana. Nekateri se za to ne menijo dosti in so že pred uradno zamenjavo lastnikov posegli na nacionalizirano zemljišče. Policisti so obravnavali primer iz Lahovč, kjer je zanj R. odšel v gozd, last M-Kmetijstvo Kranj, posekal več hrastov in borovcev, jih razžagal, naložil na prikolico, vse skupaj odpeljal domov - in sedanjemu lastniku povzročil za 14 tisoč tolarjev škode.

Napadi na policiste

Kranj - Policisti so bili v sredo nemalo presenečeni, ko jih je pri delu na cesti Staneta Žagarja v Kranju "zmotil" voznik osebnega avtomobila Emil S., ki se je prostovoljno ustavil in jih začel zmerjati, češ da so cicibančki. Ko ga je policist hotel legitimirati, ga je Emil začel odzivati, nato pa se odpeljal. Policisti so poklicali na pomoč še eno patroljo in ko so ga dohiteli, je zgodbo ponovil: spet je "skočil" v policiste, ki pa so ga tokrat obvladali in ga odpeljali na policijsko postajo, kjer so ga zadržali do iztrenitve.

V Upravi za notranje zadeve Kranj poudarjajo, da takšni in podobni primeri na Gorenjskem niso osamljeni. Občani so lani gorenjske policiste napadli trikrat, dvajsetkrat pa so jim poskušali preprečiti, da bi opravljali svoje naloge. Devet policistov je pri tem dobilo lažje telesne poškodbe. Kar zadeva uporabo prisilnih sredstev, so jo policisti uporabili v 61 primerih.

ŠKOFJA LOKA

VABI

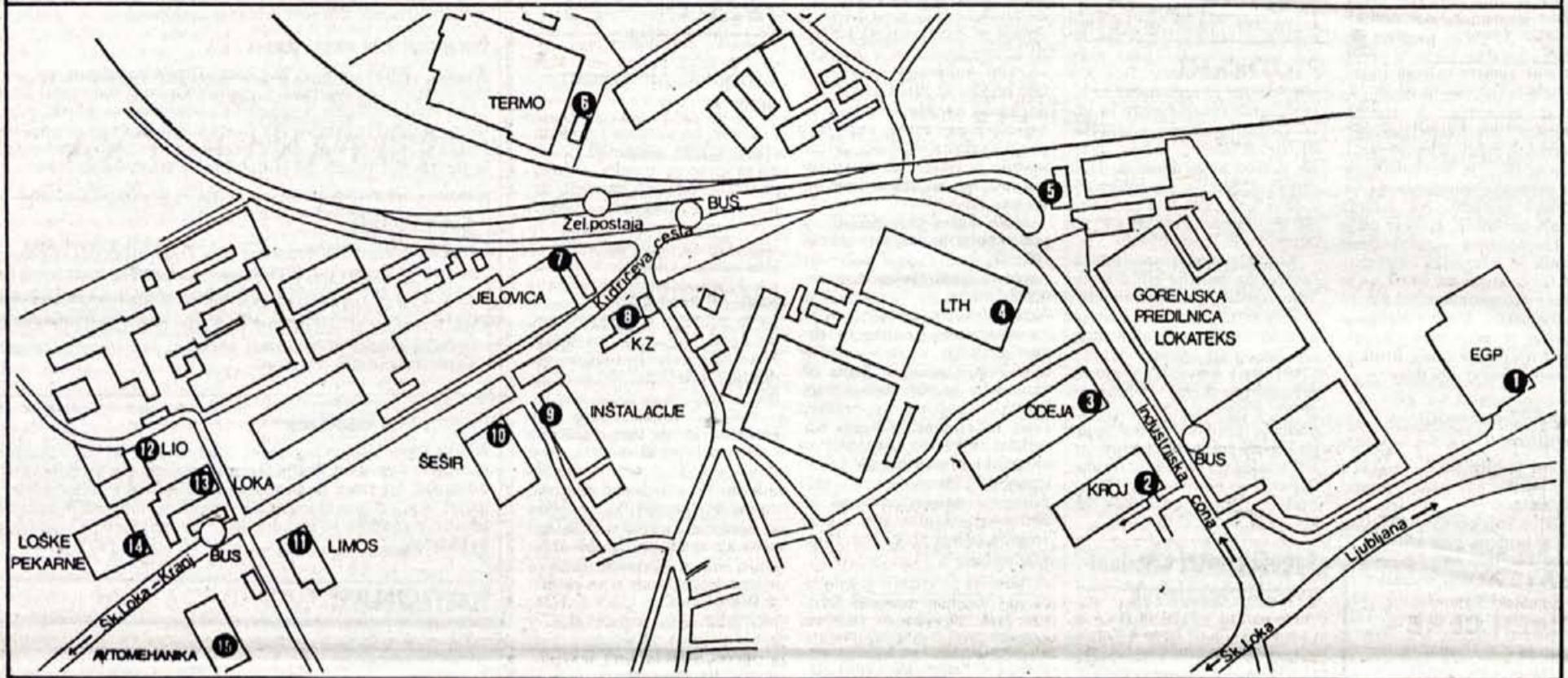

Združite obisk starega in lepega mesta Škofje Loke z ugodnim nakupom v proizvodnih trgovinah neposredno pri proizvajalcih v industrijski coni.

Škofja Loka leži 25 kilometrov od Ljubljane in 10 kilometrov od Kranja.

Če nimate svojega prevoznega sredstva, se lahko pripeljete k nam z avtobusom ali vlakom.

PRIDITE, NE BO VAM ŽAL

<p>KARTONSKA EMBALAŽA</p> <p>PRI PRODAJI VAŠIH IZDELKOV VAM STOJIMO OB STRANI</p> <p>telefon: (064)631-232</p> <p>EMBALAŽNO GRAFIČNO PODJETJE ŠKOFJA LOKA</p>	<p>KROJ</p> <p>modna konfekcija škofja loka</p> <p>Smo proizvajalci težke konfekcije predvsem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ženskih in moških plaščev ● ženskih kostimov in jaken <p>tel. 064/631-721</p>	<p>V naši industrijski prodajalni lahko kupec kupi naslednje izdelke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odeje - zglavnike - pregrinjala - posteljne nadvločke - spalne vreče, športne torbe, ležalke, toaletne torbice - otroški program (odejice, vrečke za spanje in voziček, baby torbe, torbe za igrače, previjalne podloge in podloge za tla) <p>ODEJA</p> <p>Tovarna prešitih odev, p.o. Škofja Loka tel. 064/632-251</p>	
<p>TERMO</p> <p>Industrija termičnih izolacij škofja loka p.o.</p> <p>Proizvodni program:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kamena volna - termotervol - tesnine mase - kiti - armirani poliester <p>Uporaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - toplotna, zvočna in protipožarna zaščita v gradbeništvu, industriji in ladjedelništvu <p>Sporočila:</p> <ul style="list-style-type: none"> - naravni material - negorljivost - vodoodbojnost - paroprepustnost - varčevanje z energijo - ekologija <p>tel. hc. 064/631-151 telefax 064/632-957 maloprodaja tel. 064/631-602</p>	<p>LTH</p> <p>maloprodaja telefon: 064/631-301, telefax: 064/631-551</p> <p>v maloprodaji vam nudimo:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zamrzovalne skrinje ● hladilne in zam. omare ● hladilne vitrine ● hladilni pult ● klimatske naprave ● toplotne črpalke <p>Naše izdelke potrebujete skozi vse leto.</p>	<p>LOKATEKS</p> <p>GORENJSKA PREDILNICA</p> <p>standardna ponudba:</p> <p>LOKA VOLNA LOKA JERSEY LOKA PREJA</p> <p>Dodatna ponudba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - otroške, ženske in moške nogavice - oblačila za dojenčke in otroke - brisače in kuhinjske krpe - dodatki za šivanje <p>telefon: 064/632-461</p>	<p>inštalacije p.o. ŠKOFJA LOKA</p> <p>vam v novi prodajalni nudi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektroinstalacijski material - material za centralno kurjavo - vodovodni material - peči na trda goriva "LOKATERM" - svetovanje pri nakupu materiala za adaptacijo in novogradnjo - montažo nabavljenega materiala - brezplačno dostavo v Škofji Loki in bližnji okolici <p>telefon: 064/632-028 064/631-271</p>
<p>BODITE POPOLNI S KLOBUKOM NA GLAVI</p> <p>TOVARNA KLOBUKOV</p> <p><i>Sesir</i></p> <p>Ponujamo vam:</p> <ul style="list-style-type: none"> - damske klobuke - moške klobuke - klobuke in kape iz blaga <p>telefon 064/631-451</p>	<p>LIMOS</p> <p>LOŠKA INDUSTRIJA MESNO PREDILOVALNE OPREME IN STROJEV</p> <p>telefon 064/631-471</p> <ul style="list-style-type: none"> - proizvodnja individualnih in serijskih strojev in opreme za investicijsko izgradnjo živilsko-predelovalne industrije, njihovih sestavnih delov in storitev - linija klanja in predelave mesa - projektiranje, konstruiranje in inženiring strojev in opreme za lastne potrebe in tuje naročnike - montaža in servis 	<p>LI</p> <p>LESNA INDUSTRIJA IN OBJEKTI, p.o. ŠKOFJA LOKA tel. 064/632-181</p> <p>Lesno stavbarstvo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Montažne hiše GMH, strešne in mostne konstrukcije, odri in opaži, gospodarski objekti, brunarice <p>Mizarstvo:</p> <ul style="list-style-type: none"> okna, vrata, panoramske stene, montažne predele stene in stropi, stopnišče, vse vrste lesenih oblog, elemente za balkone, pohištvena masivna vrata, masivno pohištvo in notranja oprema, žagan les <p>Podjetje prevzame najzahtevnejše naloge in jih korektno in pravočasno opravi.</p>	
<p>Lotka</p> <p>Podjetje LOKA prodaja živilsko in neživilsko blago na veliko in malo. Prodajalne ima na prostoru, ki ga omejujejo mesta Ljubljana, Trzin, Železniki in Ziri. Posebej pa priporočamo nakup v novem blagovnem centru v Medvodah. Od naših izdelkov pa priporočamo nakup izvrstne LOKA kave.</p> <p>PROIZVODNO, TRGOVSKO IN GOSTINSKO PODJETJE ŠKOFJA LOKA p.o.</p>	<p>loška pekarna</p> <p>škofja loka tel. 064/632-541</p> <ul style="list-style-type: none"> - pečemo vse vrste kruha, slaščic in 10 vrst odličnih piškotov - izdelujemo torte po naročilu 	<p>ATOMMEHANIKA</p> <p>ŠKOFJA LOKA D.O.O.</p> <ul style="list-style-type: none"> - servisiranje osebnih in tovornih vozil ter avtobusov - tehnični pregledi in registriranje vseh vrst vozil - trgovina z rezervnimi deli - pripravljamo tudi prodajo osebnih avtomobilov znamke FIAT v Škofji Loki in na Bledu <p>tel. 064/632-121</p>	

IZRAČUN DOHODNINE - Ugodno računam dohodnino, izdelam tudi davčno napoved. Tel.: 064/50-926, po 19. uri.

O biovrtnarjenju
Hortikulturno društvo Kranj prireja v četrtek, 19. 3., ob 16. uri v sejni sobi št. 14 SO Kranj zanimivo predavanje pod naslovom "Preko svojega vrta do zdrave prehrane." Predavala bo inženirka Anka Bernard.

TELEFAXI, TELEFONI, FOTOKOPIRNI STROJI Canon in Panasonic ter **OSEBNI RAČUNALNIKI** po ugodnih cenah. **Vrba d.o.o.** Kranj, tel.: 218-454

MALI OGLASI
217-960

APARATI STROJI

Prodam AT 286, 1645 mb, trdi disk, monitor, tiskalnik in programi. ☎ 325-790 3247

Ugodno prodam novo satelitsko ANTENO, znamke Vortec. ☎ 312-008 3253

C. 64, s kasetnikom in igralno palico, prodam. Pot v Bitnje 44. Po 18. uri. ☎ 3254

Samonakladalno PRIKOLICO SIP 16 in 22 kubikov in SILOREZNIKO z nizkim dviznim koritom, prodam. ☎ 061/375-168 3258

Prodam univerzalni MLIN UM 6, nov, 20 odstotkov ceneje. ☎ 621-308 3259

Video KAMERO Panasonic MS-50, z dodatno opremo, ugodno prodam. ☎ 79-078 3263

Prodam TRAKTORSKO FREZO. ☎ 43-494 3283

Prodam skoraj nov dvoredni PLETILNI STROJ. ☎ 725-627 3297

Prodam C 64, za 270 DEM in VIDEOREKORDER za 400 DEM. ☎ 633-488 3311

Ugodno prodam VIDEO Orion (VPS), KASETOFON Technics-RSB 105 in elektronsko KLAVIATURO (Sampling) Casio SK-200. ☎ 622-410

Prodam GLASBENI CENTER Schneider TS 1503. ☎ 633-042

»SATEX«
TV satelitski sistemi
SUPER CENE
Plačilo na 8 ali 12 obrokov
Tel.: 48-570 po 15. uri

GR. MATERIAL

OPAŽ 250 SLT, z dostavo. Smrekov, I. in II. klasa, neposušen. ☎ 083/33-343 3237

Prodam hrastove, jesenove, kostanjeve DESKE, 5 in 2 cm. Dražgoše 21. ☎ 3248

Prodam rabljen STREŠNIK Kikinda. ☎ 312-259 3264

Ugodno prodam gradbeno DVI-GALO in 60 kvad. m. gradbenih ELEMENTOV. ☎ 50-547 3294

IZOBRAŽEVANJE

INŠTRUIRAM matematiko in fiziko, za OŠ. ☎ 325-328 3266

Poceni in s 100 odstotnim uspehom INŠTRUIRAM angleščino. ☎ 70-191 3308

KUPIM

BIKCA simentalca, do 80 kg težkega, kupim. ☎ 061/611-527 3273

Kupim SIMENTALCA, težkega do 100 kg. ☎ 43-575 3287

LOKALI

Oddam GARAŽO, na Planini, Veljaka Vlahovića. Mesečno 50 DEM. Plačilo eno leto v naprej. ☎ 081/824-361 3260

Oddam PROSTOR za SKLADIŠČE, 30. kvad. m. ☎ 312-259 3265

Oddam v najem najemniški LOKAL, za slaščičarno. Najemnino za dve leti naprej, vse opremljeno. Šifra: GORENJSKA 3277

KOLESA

Prodam otroško KOLO, za starost 2-4 leta in otroško KOLO Kekec. ☎ 241-029 3249

Prodam dirkalno KOLO na deset prestav, za 9.000 SLT. ☎ 064/82-833 3257

Prodam AVTOMATICO A 3L. ☎ 401-043 popoldan 3268

Prodam odlično ohranjen APN 6. ☎ 45-388 3284

Prodam MOPED Tomos, 3 brzine. Krznarič, Župančičeva 18, Bled-Zaka. ☎ 78-315 3300

OBVESTILA

IZDELUJEM aluminijaste tople GREDE, 120 x 2 m. ☎ 216-208

Izpolnimo vam OBRAZCE za DOHODNINO in izračunamo koliko boste doplačali oziroma koliko vam bo država vrnila. ☎ 73-632

Prodajamo in montiramo manjše hišne TREZORJE! ☎ 51-401 2958

STANOVANJA

MENJAM garsonjero, za večje 2-sobno ali 1-sobno STANOVANJE, v Kranju. ☎ 50-150 interna 269 v petek popoldan, v torek popoldan. Rihterič. ☎ 2960

Mlajšemu dekletu oddam SOBO s souporabo kuhinje, v okolici Kranja. Šifra: SLOVENKA 3215

Za mirno poslovno dejavnost najmem STANOVANJE s centralnim ogrevanjem in telefonom v Kranju. ☎ 221-444 ali 212-972 3216

Za čas od aprila do oktobra iščemo 2 do 3-sobno opremljeno STANOVANJE na Jesenicah ali Žirovnici. ☎ 061/101-240 interna 04

3-sobno komfortno STANOVANJE zamenjam za dve manjši. ☎ 215-701, zvečer

Zamenjamo dve družbeni 2-sobni STANOVANJA za 2 + 2, 4-sobno ali večje. ☎ 241-686 3221

GARSONJERO, lastniško 21 kvad. m. na Jesenicah, prodam ali zamenjam za Kranj, Šk. Loko ali Medvode. ☎ 061/194-114 interna 470 3232

Prodam 1-sobno STANOVANJE v okolici Kranja. ☎ 215-459 3238

GARSONJERO, opremljeno 33 kvad. m. v Radovljici, prodam. ☎ 74-563 3243

Najmem manjše STANOVANJE, v Kranju. Nudim predplačilo. ☎ 329-338 3252

Prodam stanovanjsko PRAVICO. Stanovanje je na Planini. ☎ 217-452 3262

Prodajamo STANOVANJE, 78 kvad. m. z vrtom in garažo v individualni hiši, v najlepšem delu Kranja, v neposredni bližini centra. ☎ 064/211-205 3271

Stanovanjsko PRAVICO za 2-sobno stanovanje zamenjam za lastniško 1-sobno stanovanje s telefonom. Pohitite, ne bo vam žal. ☎ 328-129 3278

Novo 2-sobno družbeno STANOVANJE, 60 kvad. m. (telefon, centralna, vrt), v Kranju, menjam za GARSONJERO ali 1-sobno stanovanje v Kranju ali okolici. ☎ 41-513 3298

2-sobno STANOVANJE na Bledu, 50 kvad. m. opremljeno, prodam najboljšemu ponudniku. ☎ 78-991

POSESTI

Ugodno prodam starejšo HIŠO, z vrtom, na Jesenicah, na Murovi 9. ☎ 81-638 3090

Prodam GOZD pri Jeprci. Ponudbe pod Šifra: GOZD 3229

HIŠO 300 kvad. m. na Jesenicah dam v najem, primerna za pisarniške prostore in obrt. ☎ 061/446-658

PRIREDITVE

Plesna šola Kranj vabi otroke, mladino in odrasle v PLESNE TEČAJE in aerobiko. Tečajji bodo v Kranju in v Radovljici. Informacije ☎ 327-949 3043

RAZNO PRODAM

Prodam teden dni starega TELETA simentalca in dobro ohranjen puhalnik EPPLE 900, 74-376 3241

Ste obrtnik? Imate 3 ali več zaposlenih? Pridobite si lahko od 13.000 do 17.000 DEM regresa. Pokličite 061/727-966 3288

STAN. OPREMA

Prodam 4 VRTNE GARNITURE iz bambusa in 2 RADIATORJA Jugoterm. ☎ 215-409 3235

Prodam dobro ohranjeno SPALNICO. Lakner, Svetinova 8/b. ☎ 3251

Zaradi selitve, prodam SPALNICO, DNEVNO most z kavčem, dobro ohranjeno. ☎ 833-065 od 19. do 20. ure zvečer 3292

Izredno in ugodno prodam novojšo SPALNICO, KUHINJSKE ELEMENTE, električni ŠTEDILNIK, HLADILNIK, novojšo MIZO s stoli in predsobno OMARO. ☎ 325-609

STORITVE

IZOLIRAMO cevi centralne kurjave in vodovoda z AL pločevino, stekleno volno, savalit ploščami in žlebaki, plamaflexom, ter drugimi materiali. Delamo za zasebni in družbeni sektor. Kvalitetno, po konkurenčnih cenah. Pokličite zvečer! ☎ 061/485-360 2114

AVTODVIGALO, za popravilo streh, barvanje opaža, ter oblagovanje drevoja, do 22 m. višine, VAS ČAKAI! ☎ 73-120 2427

Firma HRIBAR - BLESK nudi storitve: čiščenja stanovanj in poslovnih prostorov, izvajamo čiščenja stekel, tapisonov, plastičnih in kamnitih tal. CENE KONKURENČNE! Povpraševanje ☎ 064/323-666 popoldan. IZPOSOJAMO čistilne stroje, za gospodinjstvo! 2784

AVTOKLEPARSTVO! AVTOKLEPARSTVO! AVTOKLEPARSTVO! Miro Kovič, Prebačevo 50/a. ☎ 327-251 2878

VARSTVO otrok na domu, nudim ☎ 325-328 2900

J & J, TV, VIDEO, HI-FI servisi Smedniška 80, Kranj. ☎ 329-886

ČISTIM itison, sedežne garniture ipd. ☎ 212-277 3000

VODOVODNE INŠTALACIJE na novih hišah (kot tudi razna popravila, čiščenje bojlerjev ipd.) Vam naredimo solidno in hitro. ☎ 218-427 3183

TEČAJI TUJIH JEZIKOV

IBIS

SAMO ZA ODRASLE

NE MŠČINA
SPANŠČINA
ANGLEŠČINA
INFORMACIJE IN PRIJAVE:
do 20. MARCA 1992, vsak delavnik od 8. do 12. ure PO TEL. (064)323-892 (oz. 213-042) IN OB PETKIH OD 17. DO 19. URE NA POŠTNI UL. 3.

ŠKODO 135 L, letnik 1991, prodam za 8.300 DEM. ☎ 78-840 3290

FORD - Escort 1.4 CL, letnik 1987, 38.000 km. ☎ 65-580 3296

Z 101 letnik 1984, prodam za 2.200 DEM. ☎ 82-259 3299

Prodam Z 750, letnik 1983, registriran do 6. 1. 1993, prvi lastnik. Brebovnica 5. ☎ 68-021 3304

Prodam FORD Taunus 17, za dele. Cih, C. Talcev 8/b, Jesenice 3310

126 P, letnik 1988, prodam. ☎ 801-122, interna 177, od 19. do 20. ure 3316

Prodam GOLF, letnik 1988, diesel. V račun vzamem večje vozilo. ☎ 422-682 3318

Prodam VARTBURGA, letnik 1972, dobro ohranjenega. ☎ 47-556

JETTO 1600, letnik 5/1987, 90.000 km, rdeče barve. Cena 9.700 DEM, prodam. ☎ 77-675 3320

OSTALO

Prodam TELEFONSKO ŠTEVILKO, takoj! ☎ 622-011 po 20. uri 3236

DOMAČE ŽGANJE - Tropinovec - prodam, po ugodni ceni. Informacije na ☎ 065/67-063 od 16. ure dalje 3245

Prodam bukova DRVA. Zalog 11, Cerklje. ☎ 3302

Predstavitve na domu: HUJŠANJE na nov način. ☎ 70-191 3309

Leseno BARAKO, dim. 3,5 x 6 m, brezplačno odstopim. ☎ 242-718

ZAPOSLOTITVE

Zaposlim KV MIZARJA, Mizarstvo Sitar Senčur, ☎ 41-532 2931

Bi šli radi na dopust ali čimprej dokončali hišo? Ponujamo vam prodajo najnovejšega otroškega programa po šolah in domovih. Tedenska izplačila, visoka provizija. Informacije na ☎ 325-712, zvečer 3030

Natančni ŠIVILJI, nudim delo na domu. ☎ 061/737-830 3147

Zaposlimo KUJARJA z 7 letno prakso v Bohinju. ☎ 723-469 3227

Pogodbeno zaposlim TRGOVCA, ki za delo v tehnični trgovini. Šifra: DOPOLDAN 3228

Bi radi delali v Cocktail baru na Bledu? ☎ 78-861, od 16. do 19. ure

Za DELO v MENJALNICI, v Kranjski gori, iščemo osebo za delo v popoldanskem času, z znanjem tuje jezika. Šifra: NEDELJA 3231

Ste marljivi in ambiciozni in imate lastni prevoz? Pridružite se evropski uspešnici in evropskemu zaslužku. Pokličite na ☎ 064/79-810 od 18. do 20. ure 3261

Honorarno ali redno zaposlim žensko, vajeno dela v OKREPEVALNICI. ☎ 214-191 3269

Nudimo redno ZAPOSLOTITVE. Interesentom z visokimi finančnimi cilji. ☎ 329-686 od 16. do 20. ure

Honorarno zaposlim simpatično dekle za delo v KAVA BARU, v Medvodah. ☎ 061/627-072 popoldan 3275

Zaposlim 6 zastopnikov, delo je dinamično, poteka po širšem območju Gorenjske, minimalni zaslužek je 30.000 SLT. ☎ 51-297 od 14. do 18. ure 3279

Nudim 5 rednih in honorarnih zaposlitev, za dinamično delo, z izredno stimulativnim načinom plačila in minimalnim OD 25.000 SLT. ☎ 78-269 od 16. do 19. ure 3280

Nudimo zaposlitev VARILCEM cevarjem. Razgovor: Hribar - Blesk, Planina 3, Kranj. Vsak dan do 8. ure popoldan 3282

Iščemo KOMERCIALISTE, TEHNIKE in INŽINIRJE z znanjem nemškega jezika. ☎ 323-050 ali 323-530. LE - TEHNIKA, Hrastje 75, Kranj. 3295

Honorarno DELO nudim. ☎ 725-262 3301

GORENJSKI GLAS v sodelovanju z ZAVODOM za ZAPOSLOVANJE, objavlja preglednico potreb po delavcih oziroma prostih delovnih mestih. Napisana je na osnovi uradnih prijav gorenjskih organizacij in delodajalcev. Bralce obveščamo, da smo pri sestavljanju upoštevali zlasti tale načela: a/ vključili smo samo mesta, za katera so organizacije in delodajalci izrazili željo po sodelovanju z zavodom. b/ zapisali le nazive poklicev, pri čemer lahko kandidati preberejo ostale pomembne podatke na oglednih deskah zavoda v vseh gorenjskih občinah. (o številu delovnih mest, organizacijah in delodajalcih, pogojih za zaposlovanje in podobno). c/ upoštevali nove prijave aktualne na dan objave, kar pomeni, da je celotna slika razvidna iz izvirne preglednice, objavljene v prostorih zavoda. Opozarjamo tudi, da kandidati izbirajo organizacije oziroma delodajalce; zavod za zaposlovanje pri tem nima neposrednega vpliva. Jesenice: TEHNIK STREŽBE.

Kranj: 2 GRADBENA DELAVCA, 2 VZDRŽEVALCA CEST, FIZIOTERAPEVT, ZDRAVNIK, Radovljica: pomožni DELAVEC, 2 bolniški STREŽNIKA-ci, BOLNIČAR, ZIDAR, ZDRAVSTVENI TEHNIK. Iskalce zaposlitve hkrati obveščamo, da lahko pri nas pregledajo še objave začasna in občasna dela - kakor nam jih pač sporočajo uporabniki. ☎ 3314

Izučeni ELEKTRIČAR z B kategorijo, išče kakršnokoli redno zaposlitev. ☎ 217-129 3317

ŽIVALI

PURANE stare 6 tednov bomo prodajali od 2. aprila dalje. ☎ 241-189 3188

Prodam brejo OVCO in SENO. ☎ 46-327 3223

DRESIRAM pse od 8 meseca starosti. ☎ 50-319 3255

NAGROBNI SPOMENIKI OKENSKE POLICE STOPNICE, TLAKI

- izdelki so globinsko impregnirani (sistem goretex)
- svetovanje in montaža

KAMNOSESTVO KAŠPAR
Naklo, Na kalu 16
tel.: 47-875, 47-286

Prodam BIKCA simentalca, starega 3 tedne, za plemo. Jenko Franc, Strška vas 2, Cerklje 3250

Prodam KRAVO frizjko z drugim teletom. Brce Vinko, Na Mlaki 1, Radovljica 3267

Prodam KOBILO Haflinger. ☎ 59-092 3286

JARKICE rjave in SLAMO, prodam. Fujan, Hraše 5, Smednik

ZAHVALA

Vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ob smrti moža in očeta

ŠTEFANA PILČKA

sočustvovali z nami, darovali cvetje in kakorkoli počastili njegov spomin, prisrčna hvala.

Njegovi: žena Julijana, hči Irena in sin Ludvik z družinama
Škofja Loka, Dornbirn, marca 1992

ZAHVALA

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš upokojeni sodelavec iz Obrata Energetika

JANEZ JEREB
rojen 1911

Od njega smo se poslovili v sredo, 11. marca 1992, ob 15. uri na pokopališču v Kranju.

DELOVNI KOLEKTIV SAVA KRANJ

V SPOMIN

Zakaj smrt si vzela prav tam, kjer komaj cvetela je pomlad?

SIMONI MARKIČ

To, da te ni, ne bomo verjeli, vedno s teboj bomo živeli. Vse rože sveta ne morejo dokazati, kako smo prijatelji imeli te radi.

Saša, Mojca, Alenka, Mateja, Polona, Aleš, Uroš, Tomaz
Kranj, 11. marca 1992

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da je odšel na svojo zadnjo pot in nas mnogo prezgodaj zapustil naš

DRAGO OMAN
rojen 1947

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 18. marca 1992, ob 16. uri v Bitnjah.

ŽALUJOČI: Vsi njegovi
Zg. Bitnje, 16. marca 1992

V SPOMIN

Delo skromnost in poštenje, Tvoje bilo je življenje, Tvoj dom ovila je črnina, a ostala je tišina, ki močno boli.

MARIJI GLASTOVEC

Mineva žalostno leto, odkar si za vedno odšla od nas. Ostali so sledovi Tvojih pridnih rok. Dom postal je tih in prazen, a vendar zaradi krute bolezni nisi mogla v njem tudi živeti. Vsem, ki obiskujete njen prerani grob, ji prižigate sveče, iskrena hvala.

NJENI
Zg. Brnik, marec 1992

Svet Evrope nam odpira vrata

"Pravzaprav mora Slovenija za vstop v Svet Evrope izpolniti le še en pogoj. Podpisati mora konvencijo o človekovih pravicah." Tako je dejal direktor Sveta Evrope za politične zadeve Hans Peter Furrerer med obiskom Slovenije.

Furrerer nas je s sodelavcem Jeanom Louisom Laurensom in Philipom Blairrom obiskal v organizaciji mednarodne fundacije Phare, ki ji predseduje dr. Janez Drnovšek. Osnovno vprašanje obiska je bila vključitev Slovenije v Svet Evrope. Furrerer je bil glede tega jasn. Slovenskemu predsedniku Milanu Kučanu smo jasno povedali, da bo Svet Evrope sprejel Slovenijo kot dobrodošlo članico. Prošnjo bo konec marca obravnaval komite zunanjih ministrov Sveta, ki bo svoje mnenje posredoval parlamentarni skupščini, ta pa bo ustanovila poročevalsko skupino, ki bo obiskala Slovenijo in proučila temeljne pogoje za vstop: stopnjo demokratičnosti slovenske oblasti, ustavo, volilni in pravosodni sistem, kazensko pravo in pristop državljanov do sodišč in obrambe. Pomemben element bo tudi zaščita manjšin. Direktor za politične zadeve je poudaril, da mora Slovenija izpolniti le še en pogoj. Podpisati mora konvencijo o človekovih pravicah, slovenski parlament jo mora ratificirati, potlej pa bo imel vsak državljan Sloveni-

Peterle in Rupel na tujem

Predsednik vlade Lojze Peterle je obiskal mednarodno turistično borzo v Berlinu, nato pa obrtni sejem v Münchnu, kjer se je sešel z bavarskim ministrskim predsednikom Maxom Streibblom, ki je Sloveniji zagotovil od 200 do 300 milijonov mark konzorcijalnega posojila. Zunanji minister dr. Rupel pa je bil v Pragu na seji Konference o varnosti in sodelovanju v Evropi. Minister je poskušal reševati zaplete pri včlanjevanju Slovenije v konferenco, saj je članica še vedno bivša Jugoslavija, Srbija in Črna gora pa se štejeta za naslednico Jugoslavije in utegneta glasovati proti sprejemu Slovenije. KEVS namreč sprejema odločitve soglasno. V funkciji čim prejšnega priznanja Slovenije je tudi pismo, ki ga je amerškemu zunanjemu ministru Bakerju poslal slovenski zunanji minister dr. Rupel.

je pravico pritožiti se na Svet Evrope, ce bodo kršene njegove pravice. Sodišče za človekove pravice razpravlja o vsaki pritožbi posameznika čez organe oblasti. Nova slovenska ustava se zdi Svetu Evrope dobra, njegovi odposlanci pa bodo spremljali volitve v Sloveniji. Svetu se zdi posebej pomembna lokalna samouprava, rasti pa mora od spodaj navzgor. Odposlanci iz Strasbourga so tudi povedali, da Slovenija kot samostojna država ne bo mogla več sodelovati v stalni konferenci evropskih regij, lahko pa bodo posamezni deli Slovenije.

Aprila ameriško priznanje

Ameriški državni sekretar James Baker je po sestanku z zunanjimi ministri Evropske skupnosti povedal, da bodo Združene države Amerike predvidoma aprila priznale Slovenijo. Napovedani rok se lahko zavleče, saj je Baker bojda užaljen in nenaklonjen priznanju Slovenije in Hrvaške, ker obe državi nista spoštovali njegovega nasveta, naj upočasnijo proces osamosvajanja. Upanje na pomembno ameriško priznanje je sedaj večje, seveda pa se vse skupaj zapleta pri nasledstvu Jugoslavije. Evropa in Amerika nimata nič proti temu, da bi Srbija in Črna gora oblikovali novo Jugoslavijo, vendar morata upoštevati sedanje meje in izpolniti pogoje, ki jih je Evropa postavila drugim bivšim jugoslovanskim republikam za mednarodno priznanje. Na zahtevo Slovenije se je mirovna konferenca v Bruslju resneje lotila vprašanja nasledstva Jugoslavije in delitvene bilance, Slovenija pa tudi predlaga podpis mirovnega sporazuma med bivšimi jugoslovanskimi republikami in sporazuma in nespremenljivosti meja. ● J. Košnjek

GORENJSKI GLAS

DVA BREZSKRBNA DNEVA
Z GORENJSKIM GLASOMZABAVA
IN KOPANJE
V TERMAH
TOPOLŠICA

Na izlet gremo 3. aprila. Odhod izpred hotela Creina v Kranju ob 16. uri. Vožnja čez Trojane, skozi Savinjsko dolino, skozi Velenje, Šoštanj in prihod v Terme Topolšica ob 19. uri. Dobrodošlica naših gostiteljev ter namestitev v hotelu. Ob 20. uri večerja takoj za tem pa družabno srečanje s plesom, nagradnimi igrami, tudi presenečenj ne bo manjkalo. Po nočnem počitku zajtrk, po njem brezplačna uporaba bazena in savne. Za vse, ki niste navdušeni nad kopanjem v bazenu ogled Šoštanj. Po kosilu si bomo ogledali še znamenito Rotovnikovo jamo. Po ogledu se bomo napotili proti Kranju (predviden prihod okoli 19. ure).

Cena izleta 1.600.- SLT na osebo.

Prijave sprejemamo do zasedbe mest v malooglasni službi Gorenjskega glasa, Bleiweisova 16 v Kranju. Prijave z vplačili sprejemajo tudi turistična društva Bohinj, Cerklje in Škofja Loka. Rezervacij ne sprejemamo. Dodatne informacije dobite po telefonu (064)218-463.

Zunanje ministrstvo predlaga novo uredbo

Konec zasebnega uvoza avtomobilov

Ljubljana, 13. marca - Slovensko zunanje ministrstvo je na vlado naslovilo predlog uredbe o pogojih uvoza osebnih in gospodarskih vozil. Če jo bo vlada sprejela, bo to pomenilo konec zasebnega uvoza avtomobilov, uvedbo kontingentov in seveda ponovno zaščito domače avtomobilske in spremljajoče industrije, v kateri je zaposlenih okoli 80.000 ljudi.

V skladu z uredbo bo uvoz avtomobilov po novem mogoč samo preko uradnih zastopnikov, ki jih je v Sloveniji trenutno okoli petnajst in morajo zagotoviti poleg servisiranja tudi stalno oskrbo z rezervnimi deli. Uvažala bodo lahko tudi tista podjetja, katerih osnovna dejavnost je prevoz blaga in potnikov v cestnem prometu, vendar samo vozila, ki imajo v Sloveniji generalne zastopnike. To seveda pomeni konec trgovanja za številne zasebne družbe, ki so v zadnjih dveh letih uvozile kar lepo količino vozil, ki jih je lačen slovenski trg seveda sprejel.

Z uredbo bodo prizadeti tudi generalni zastopniki, saj se bo uvoz opravljal na podlagi predhodno dobljenih kontingentov, ki za letos znaša 10.000 osebnih vozil. Ali bo ta količina štetja od 1. januarja ali od začetka uredba, še ni znano. Za uvožena vozila bo potrebno zagotoviti vezavo z izvozom in sicer avtomobilskih delov in spremljajočih komponent, razen če tuji partner vlaga v avtomobilsko ali spremljajočo industrijo v Republiki Sloveniji. Tako bo

ponovno daleč na slabšem uvoz japonskih vozil, saj slovenske trgovinske vezi s to državo niso pretirano razvite.

Ozadje predloga takšne uredbe je bolj ali manj jasno. Gre za zaščito domače avtomobilske industrije, ki jo sicer izvajajo povsod po svetu. Po odhodu Zastave s slovenskega trga, ostajata na domačem prizorišču Cimos in Revoz. Še zlasti dokaj agresivna politika slednjega, vodi do delnega zapiranja trga, hkrati pa ne smemo pozabiti, da je dvajset odstotni lastnik te tovarne Republika Slovenija, nekaj manjši delež pa ima Ljubljanska banka. Po neuradnih virih se je tudi zvedelo, da bodo Francozi v Revozu ustavili projekt izdelave Renaulta Clio, če slovenska vlada ne bo sprejela njihovega priporočila o omejitvi uvoza. Drugo vprašanje pa je, ali je slovenski avtomobilski trg že toliko stabilen, da bi vanj lahko posegala država. Ta trenutec bi bilo verjetno povsem dovolj, da bi izdelali homologacijske, ekološke in predpise o prodaji in servisiranju ter tako zaščitili tudi kupce avtomobilov. ● M. Gregorič

Izvršni svet odobril podpis pogodbe z IMP Promont

Marca začetek gradnje plinovoda

Škofja Loka, 14. marca - Občinski izvršni svet je na včerajšnji seji pooblastil direktorja Komunalnega podjetja Ivana Kepica, da podpiše pogodbo z IMP Promont o izgradnji prve etape bodočega mestnega plinovoda. Začeli bodo na Trati, predvidoma 20. marca, končali junija. V tem času bodo glavni vod razpredli po Trati in ga pripeljali tudi do kotlovnice v Frankovem naselju.

V IMP Promont naj bi se tega dela lotili že novembra lani, kot so na včerajšnji seji vlade povedali predsednik odbora za plinifikacijo Jože Albreht, Vlado Bernard in Ivan Kepic, izvajalci enostransko odstopili od pogodbe. Denar (iz prispevkov v sklad stavbnih zemljišč) je zato odbor vezal v LB Gorenjski banki, hkrati pa iskal tudi druge izvajalce. Zdaj se z IMP Promont vendarle "prišli skupaj". Dela na prvi etapi bodo stala blizu 25,8 milijona tolarjev.

Na seji izvršnega sveta je sicer padlo nekaj dobronamernih očitkov na odbor, češ zakaj denarja ni vezal drugje, saj ga je banka obrestovala le s tremi odstotki, medtem ko je cena denarja na trgu znatno višja (poleg velikega R tudi višje realne obresti). V odboru so menili, da si "hazardiranja" z "družbenim" denarjem ne smejo privoščiti, banki so ga zaupali predvsem zato, ker je bil v njej varneje naložen - čeprav res slabše obrestovan - kot bi ga posodili eni od firm. Ugotavljajo namreč, da ima precej škofjeloških podjetij že ustanovljene vzporedne firme, prek katerih vodi jo pozitivno poslovanje, matične firme pa so nelikvidne. V takih razmerah bi bilo tvevanje, da gre denar, namenjen za plinifikacijo, po zlu, preveliko.

Izvršni svet se je s takšnim tolmačenjem strinjal in pooblastil odbor za plinifikacijo, naj začne pripravljati drugo etapo plinifikacije Škofje Loke. ● H. Jelovčan

"G. G."

15. marec je svetovni dan potrošnikov, ko naj bi se spomnili, da je "potrošnik kralj". Večina naših potrošnikov bi se s tem težko strinjala, razen z ugotovitvijo, da so cene vse bolj "kraljevske". V zadoščanje naj bo le podatek, da je prav v nedeljo Potrošnik namahal Loko. Žal le v nogometu, a nekaj je vendarle.

VSAK ČETRTEK V MARCU JE V MERKURJU
Dan barv

Strokovni nasveti in predstavitve uporabe izdelkov COLOR, JUB, BELINKA in HELIOS od 15. do 18. ure.

Prodajalne: MERKUR - GLOBUS, BARVE LAKI Radovljica in Škofja Loka.

SAMO ob četrtkih 15 % NIŽJE CENE pri takojšnjem plačilu nad 1.000 tolarjev za barve, lake in razredčila Belinke, Colorja, JUB-a in Heliosa.

Pripravljena volilna zakonodaja
Volitve še do poletja?

Ljubljana, 16. marca - Danes se je sestala ustavna komisija Skupščine Republike Slovenije z namenom, da obravnava volilno zakonodajo. Vprašanje pa je, ali bosta dva osnovna volilna zakona, katerih delovne osnutke bodo danes obravnavali, zadostna osnova za kvalitetno pripravo novih volitev.

Ustavna komisija danes obravnava delovne osnutke Zakona o volitvah v Državni zbor in Zakona o volitvah predsednika republike. Medtem ko o zakonu za izvolitev predsednika države ni posebnih dilem (v delovnem osnutku tudi ni ponujenih različnih variantnih rešitev), je pri zakonu o volitvah v Državni zbor cela vrsta odprtih vprašanj in možnih variant. Znano je, da se je večina političnih strank odločila, da se za volitve upošteva sorazmerni (proporcionalni) volilni sistem, sporazum pa je tudi dosežen, da se ta sistem dopolni z nekaterimi popravki v smeri večinskega sistema. Tako naj bi imeli v Sloveniji 8 (varianta 11) volilnih enot, ki ne bodo zgolj tehnična razdelitev, pač pa naj bi se na tej ravni določali kandidati in volili poslanci. Predvideno je tudi prednostno glasovanje o posameznih kandidatih, ki naj bi imeli v posameznih volilnih enotah obvezno stalno prebivališče. Različne variantne rešitve so ponujene tudi glede glasovanja o listah kandidatov, o načinu delitve mandatov v volilni enoti in na ravni države ter o načinu ugotavljanja izvolitve posameznih kandidatov.

K omenjenima temeljnima zakonoma, ki jih potrebuje mo za pripravo novih volitev, pa je potrebno pripraviti še Zakon o volitvah v Državni svet ter vrsto zakonov tehnične narave (o volilnih enotah, pripravi volilnih imenikov itd.), da o nujni potrebi o sprejetju nekaterih norm za potek volilne kampanje, vloge javnih medijev pri tem, sploh ne govorimo. Zaključimo lahko z ugotovitvijo, da so volitve v novi slovenski parlament možne še pred poletjem samo v primeru, če se bodo danes uspeli sporazumeti o omenjenih temeljnih rešitvah in nato pospešeno pripravili še vse preostalo. Zelo glasno deklarirane politične volje za tak pristop je bilo dovolj, danes je na preizkusu iskrenost tega. ● Š. Ž.

Štipendija Rotary kluba Mihi Petriču

Cerklje na Gorenjskem - Rotary klub Ljubljana je podelil štipendijo Mihi Petriču, sinu padlega teritorialca. Miha je izgubil očeta med vojno za osamosvojitve Slovenije, tako da je mama Irena Petrič ostala sama s tremi otroki. Rotary klub Ljubljana bo tri leta mesečno nakazoval Mihi tolarško protivrednost 1000 ATS, seveda pod pogojem, da bo štipendist redno hodil v šolo in uspešno zaključeval posamezen letnik šolanja.

Mama Irena Petrič v Mihovem imenu podpisuje štipendijsko pogodbo.

Slavnostna akademija za slovensko domovino
Priznanje dr. Pučniku in dr. Zagožnu

Breznica, 7. marca - Jeseniška podružnica Slovenske ljudske stranke je prejšnjo soboto na Breznici pripravila v čast priznanju Slovenije prireditve z naslovom Slavnostna akademija za slovensko domovino. Slavnost se je začela z mašo v župnijski cerkvi na Breznici, na kateri se je približno tristo ljudi spomnilo vseh, ki so se v preteklosti zavzemali za suverenost slovenskega naroda. Po maši se je slavje nadaljevalo v kulturnem programu dr. Franceta Prešerna, kjer sta za kulturni program poskrbela mešani pevski zbor in kulturno umetniško društvo dr. France Prešeren z Breznice. Program sta povezovala Majda Zupan in Janez Sebat. Po kulturnem programu je bil sprejem za goste, na katerem so podelili posebna priznanja dr. Jožetu Pučniku in dr. Francu Zagožnu za njuna prizadevanja v Demosu in pri osamosvojitvi Slovenije. Pri pripravi in izvedbi slavnostne akademije je sodeloval tudi aktiv kmečkih žena. ● M. Divjak